לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ג', ט' באב תשמ"ז, 4 באוגוסט 1987 / שנה מ"ה מס' 13411 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

תחנת מכ"ם סובייטית בחלל

מוסקווה. — ברית־המועצות שילחה לחלל תחנת־מכ"ם, שתספק לה מידע למטרות מחקר מדעי וכלכלי — הודיעה סוכנות „טאס".

הסוכנות מסרה, כי התחנה, „קוסמוס" 1870, שוגרה לחלל ב־25 ביולי ועתה החלה משדרת נתוני־מידע. מכשיריה מאפשרים לה לאסוף נתונים על הנעשה על־פני השטח, ביבשה ובים, בכל מזג־אוויר ובכל שעות היממה, טוענה הסוכנות. (איי. פי.)

עזה תישאר סגורה גם היום

הערב תיעשה הערכת מצב על המשך הצעדים — ייתכן שמחר יבוטל ההסגר ● רבין: ננקוט אמצעים תקיפים ככל שיידרש ● ראשר א־שאווה: אני מתנגד לאלימות וטרור, אך התבטאויות דקל וזאבי על „טרנספר" יוצרות מתח ופחדים המוליכים לתגובות מעין אלה

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

העיר עזה תישאר סגורה גם היום. כמו בן יממשך העוצר על מרכז העיר שם נירצח בתחילת השבוע קצין צה"ל סגן רון טל. גורמי צבא בכירים בפיקוד הדרום, מסרו כי צה"ל ימשיך גם היום במירדף אחרי מבצעי הרצח ושולחיהם ולשם כך הוחלט שלא להסיר את ההסגר שהוטל על העיר. היום תתקיים ישיבה להערכת מצב ובה יוחלט על המשך הצעדים. צופים כי מחר יבוטל ההסגר והצעדים יצומצמו.

כוחות גדולים של צבא ביצעו

(המשך בעמוד 4)

גרנות תובע הסבר מרבין: כיצד התירו לכהנא להפגין בעזה

מזכ"ל מפ"ם ח"כ אלעזר גרנות, פנה במחאה חריפה לשר הבטחון על הופעתם האלימה של ח"כ כהנא וחבר מרעיו בעיר עזה היום.

ח"כ גרנות תבע משר־הבטחון הסבר כיצד התירו לח"כ כהנא לעבור את מחסומי צה"ל ודרש חקירה מקיפה בקבלת הפנים האוהדת שגילו כלפיו כוחות הבטחון חיילים וקצינים כאחד. שעה שכהנא ובריוניו כפו סגירת חנויות וקראו לגירושם של תושבי עזה מבתיהם. „רגשי האבל והזעם, על הרצח הנפשע של סרן רון טל והרקעת הימנעותם הכוזייה של מי שהיו עדים לרצח מהגשת עזרה לנפגע — אין בהם כדי לתרץ את ההזדמנות שניתנה לגזען כהנא לחלל את זכרו של סרן טל, ולפנות כחפים מפשע", אמר ח"כ גרנות.

פרס ייפגש עם שווארנדזה בסוף ספטמבר

ניו־יורק. — שר החוץ, שמעון פרס, אמור להיפגש עם עמיתו הסובייטי, אדוארד שווארדנארדזה, בניו־יורק, בסוף ספטמבר — גילו מקורות דיפלומטיים.

השניים ייפגשו בשולי העצרת הכללית, העומדת להיפתח ב־21 בספטמבר. פרס אמור להגיע לניו־יורק ב־28 בספטמבר, ארי ראש־השנה.

לדעת דיפלומטים, אין לראות בפגישה בין פרס לשווארדנאדזה משהו חריג או פריצת דרך ביחסים בין שתי המדינות.

המקורות אמרו, ששני שרי החוץ ידונו ביחסים הסובייטים־הישראליים, בנושא הוועידה הבינלאומית ובמצב יהודי בריה"מ.

(עסט"א)

נעצרו שלושה תלמידי שיבה — חשודים בניסיון לפגוע במטרות ערביות

ברשות השלושה נמצאו אמצעי לחימה שהוסתרו במקומות מחבוא ● אחד מהם השתייך בעבר ל„כך"

מאת כתבי „על המשמר" ועתי"ם

שלושה תלמידי ישיבה בירושלים העתיקה, נעצרו לפני מספר ימים כחשודים בנסיונות לקשירת קשר לפגוע במטרות ערביות. ברשות השלושה נמצאו אמצעי לחימה שונים מוסתרים במקומות מחבוא. אחד מהם השתייך בעבר לתנועת „כך".

גורמים בכירים במשטרה אישרו את דבר מעצרם של שלושת החשודים, אך עם זאת הוטל איפול מוחלט על הפרשה, בטענה שגורמים בטחוניים נוספים מעורבים בחקירה, הנמצאת עתה בעיצומה.

הנערים הם בני 17, ומשטרת ירושלים פתחה בחקירה כדי לברוק לאיזה צורך אגרו הנערים את אמצעי החבלה. אחד מהשלושה שוחרר אמש, ואילו שניים נתונים עדיין במעצר עד להשלמת החקירה.

סטודנט יהודי מסין – לומד בי–ם ● עמוד 3

פרופ' יורד ועריק – יחזור לשרת בצה"ל ● עמוד 2

אירן הבריזה על תמרונים במיצרי הורמוז ● עמוד 5

הדלק המצרי לישראל מתייקר בדולר לחבית ● עמוד 19

תעריפי התחבורה יתייקרו ב־16% ● עמוד 19

יבואו מבריטניה למשפטו של ואנונו

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — קבוצות שונות בבריטניה מתכננות לשלוח נציגים לקראת פתיחת משפטו של מרדכי ואנונו בישראל. חלק מהם מייצגים אירגונים נוצריים ודתיים. מידע על כך, ועל פעולות אחרות, המתוכננות לקראת משפטו של ואנונו, מסר פרקליטו אביגדור פלדמן.

האירגון הבריטי לפירוק הנשק האטומי, מתארגן למערכה למען פירוק המזה"ת מנשק גרעיני. „התחלנו להעריך את ישראל כמעצמה הגרעינית השישית. אפילו בריה"מ מתלוננת על כוחה הגרעיני של ישראל" — אמרה אחת הפעילות.

כושר במימי המפרץ

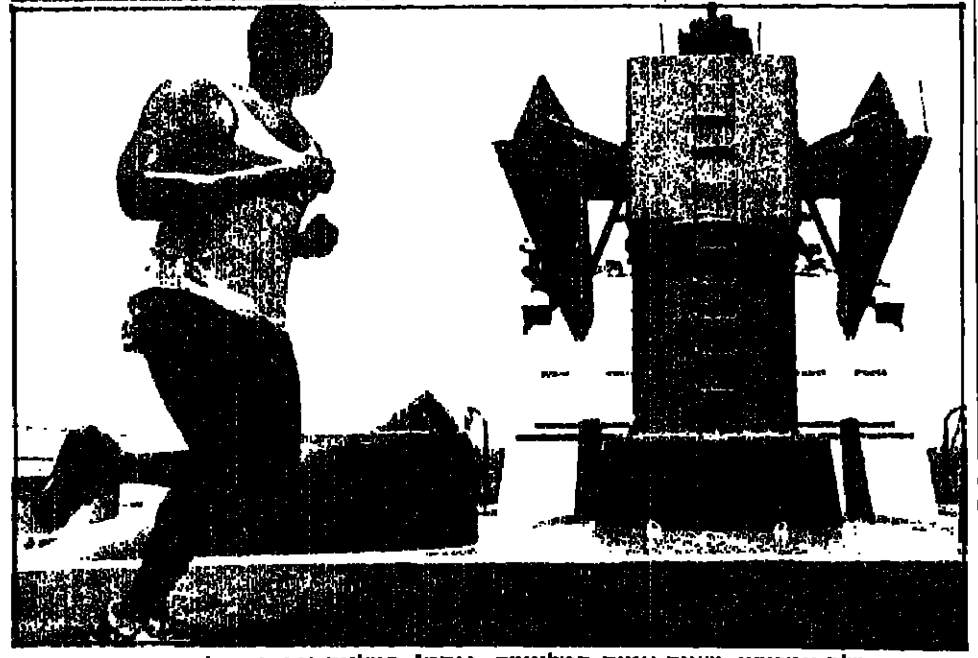

דובאי. – מלח אמריקני, מצוות אונית המלווה „פוקס", המלווה את המיכלית הכוויתית „גאז פרינס" במימי המפרץ הפרסי, עורך ריצת כושר על הסיפון. ידיעה בעמוד 5. (צילום: אי.פי.)

מזכיר האוויריה האמריקני יבוא לביקור בן 5 ימים

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

מזכיר האוויריה האמריקני יגיע החודש לביקור רישמי בישראל כאורח שר הבטחון יצחק רבין, מערכת הבטחון וצה"ל.

מזכיר האוויריה האמריקני שהנו תת־שר ההגנה יגיע לישראל ב־15 באוגוסט וישהה כאן חמישה ימים. במהלך ביקורו יפגש עם בכירים בממשלת ישראל, עם ראשי מערכת הבטחון, צה"ל וחיל האוויר. הוא ישמע סקירות ויסייר במחנות צה"ל ובתעשיות הבטחון.

להשתחרר בהקדם מהרצועה

אתמול הובא למנוחות סרן רון טל, קצין צה"ל בן 22, לאחר שנורה בעזה. החיילים הצעירים הם, כידוע, הקרבנות האמיתיים של כל מלחמה, ורציחתו של סרן טל מכאיבה ומזעזעת. ומצביעה על חומר־חנפץ הפוליטי והחברתי האדיר הטמון ברצועת־עזה. אזור הרצועה מושך אליו תשומת־לב פוליטית מועטה יותר מן הגדה המערבית, ושלא בצדק. זהו אזור קטן, עמוס באוכלוסיה צפופה, ללא תשתית כלכלית מספקת, וללא המרחב והסביבה הכפרית, הממתנים את האווירה בגדה.

גם הפתרונות הפוליטיים האפשריים באזור מתייחסים רובם ככולם לגדה המערבית ובכל מקרה יהיה הפתרון לרצועת עזה מסובך יותר. התנאים האלה הם חממה לאיבה ולטרור. האימרה „עזה תחילה" אינה מליצה בלבד – על מדינת ישראל להשתחרר מאזור הרצועה בהקדם, בכל צורת פתרון שלא תהיה. כרגיל במצבים אלה, מוטל עוצר על האזור כולו. העוצר הכרחי כדי לנסות לתפוס את הרוצחים, וכדי להרגיע את האווירה. מאידך, הוא מחריף את תחושת המחנק וחוסר המוצא השורר ברצועה. המאבק בטרור בשטחים הוא הכרחי. אבל סובל מפרדוכס, בעיקר כאשר אין אפשרות לעקור מהשורש את סיבותיו. כל שלב במלחמה מוליד את אקט הטרור הבא. עוצר ממושך וסדרת מעצרים מגדילים את המתח והאיבה. ענישה קולקטיבית יוצרת אווירת טינה בכל הסביבה המוענשת. המלחמה בטרור בשטחים מוכיחה שגם אם תהיה תקיפה ומשוכללת, היא מוגבלת מטבעה ולא תמנע לחלוטין את הטרור.

כרגיל לאחר כל מקרה פיגוע רוכבות כמה קבוצות פוליטיות על העצב החשוף הכנים של הציבור, ומציעות לקבוע עונש מוות למחבלים. הוויכוח על קביעת עונש מוות אינו שייך למלחמה בטרור, שהוא אינטרס משותף ומחלטי של הציבור בארץ על כל גווניו. הוויכוח על עונש המוות שייך לתחום השקפת־העולם, בשתי נקודות מרכזיות. האחת, האם תפקידו של העונש היא נקם או הגנה על החברה; והשניה האם ייתכן לקבוע סוג גזר־דין לקבוצה ספציפית באוכלוסייה, ואפילו היא בחזקת אויב. בשתי נקודות אלה אין חוויכוח קשור לפיגוע זה או אחר. אם תיגרר המדינה אחרי הזעם והתיסכול, בעקבות פיגוע טרור ותשנה את הנורמות השקפת־העולם הנאורה, המכוונת את חוקיה, היא תיפגע מכך ראשונה.

בעקבות ההבנה שהושגה בין מזכ"ל ההסתדרות לשר־האוצר

נסים יבדוק נכונות התעשיינים להאריך הסכמי תוספת־היוקר וייצוב המחירים

התנגדות המעסיקים הפרטיים — היא המכשול העיקרי עתה להשגת הסכם שכר לשנתיים עד מארס 89 ● ללא הסכמת התעשיינים יהיה צורך לשוב ולדון בהסכם לשנה, שהשגתו תהיה קשה יותר ● מצפים לסיכומים ביום ראשון

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

שר־האוצר משה נסים יבדוק אצל המעסיקים הפרטיים את האפשרות להאריך עד לסוף מרס 1989 את הסכם תוספת־היוקר הקיים ובמקביל יבדוק גם את האפשרות להאריך את הסכם ייצוב המחירים במשק, וזאת על מנת לקבל את הסכמת ההסתדרות לחתום על הסכם שכר לשנתיים.

(המשך בעמוד 2)

תוכנית לקונפדרציה בין ישראל לשטחים נדונה ע"י חוגים מרכזיים בליכוד

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

חוגים מרכזיים בליכוד מכינים כעת תוכנית מדינית שנועדה לפתור את הבעייה הפלשתינית, בדרך של קונפדרציה בין ישראל לשטחים.

ייתכן כי הכרזתו של מיכאל דקל בדבר „הטרנספר", הושמעה על רקע התוכנית הזאת, מתוך מטרה לחבל בה.

(המשך בעמוד 2)

ציורמצב

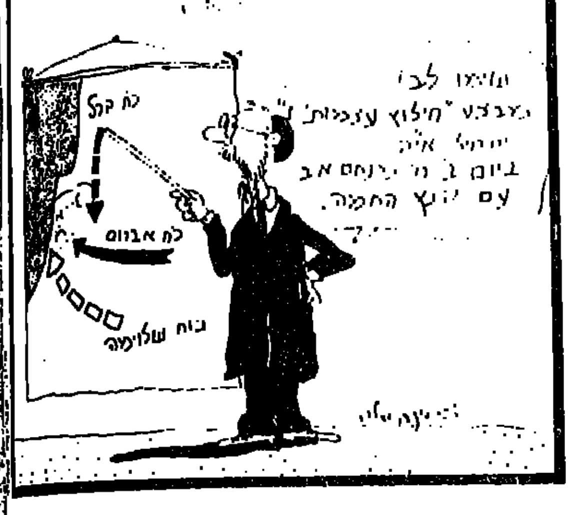

מדף / הסטוריה צבאית

זמן עבר – עתיד

א. טיילור „מדוע פרצה המלחמה", מאנגלית: עפרה יוגב. מערכות/סדרות מלחמת העולם השניה 1987.

מי אשם בפרוץ מלחמת העולם השניה — התשובה ברורה לו בתכלית. גרמניה הנאצית היא האשמה ואין על כך ויכוח. ההיסטוריון טיילור מחדד את השאלות. ברור שהיטלר פתח במלחמה. הוא קובע, וחשוב לזכור זאת במיוחד עכשיו, כאשר היסטוריונים גרמניים מנסים להוציא את היטלר והנאצים מהמשפחה הגרמנית. מהעבר הגרמני ומתארים אותו כיוצא דופן. „לאו" פוסק טיילור. בלי עזרת הגרמנים ושיתוף הפעולה שקיבל מהם, הוא לא היה שווה כקליפת השום. היטלר, פוסק טיילור, הוא תיכת התהורה של גרמניה.

נדמה לנו שהיום כבר הכל ידוע על המהלכים והמו"מ המדיני ערב המלחמה, ולא כן הדבר. אין יודעים דבר על מהלכי הדיפלומטיה הסובייטית. מה הם באמת רצו, האם בימי מינכן ב־1938, כאשר בריטניה וצרפת התפייסו עם היטלר והביאו לויתור על צ'כוסלובקיה, היו הסובייטים מוכנים להלחם בגרמניה הנאצית. ומה האיטלקים רצו. מה רצו היפנים והאמריקנים. דברים רבים נותרו סתומים לא רק לקוראים אלא גם להיסטוריונים. טיילור ממחיש זאת באימרה ש„אירועים שבשבילנו הם זמן עבר, היו עתיד כאשר הם קרו, והיום אנו חכמים לאחר מעשה".

ספר מאלף וחכם, שמתמצת ומתאר תקופה קצרה מאוד — שנת 1939, עד פלישת גרמניה לפולין. מעורר תהיות במיוחד נלנ יהודים ששילמו את המחיר היקר ביותר במלחמת העולם השניה.

חיים מרולין

רגע בעירון / טרמפ

לה זה לא יקרה

השמש כבר החלה לרדת. עמדנו בשתי תחנות סמוכות, היא לפתח־תקוה, אני לרמת־גן. האוטובוס שלה עצר, אבל היא לא עלתה; ירדה לכביש, מנופפת יד למכוניות עוברות. לא חיילת (ואולי כן, לפי גילה), לבוש אופנתי, סולידי למדי. נעורים כמיטבם. פרצוף חמור, המון חוצפה בעיניים.

נהגים עצרו, אחד, בעל מראה לא־סימפטי במיוחד, עורר את חשדי והתחלתי לשנן במהירות את המספר. היא פתחה את הדלת. החליפו מלה או שתיים, כיוון הנסיעה כנראה לא התאים לה. עוד נהג עצר, ושוב החליפו דברים, ושוב לא בכיוון.

לא נראה שהיא מהסוג „ההוא". סתם מחפשת טרמפ. מלאת ביטחון עצמי, חשה שאני מתבוננת בה וממשיכה לנופף יד בלי הבחנה לכל רכב פרטי.

— את לא פוחדת? — כבר לא יכולתי להתאפק.

לא — ענתה קצרות.

— לא פוחדת להיות שם בחדשות?

שוב נעניתי ב„לאו" חלק ומתריס. בוודאי נשמעתי לה מין דודה טרדנית.

— לאן את צריכה?

לפתח־תקוה

— והאוטובוס? 51 מגיע כל חמש־עשר דקות.

כשיגיע אעלה עליו, אמרה בקוצר רוח, אני מאחרת. אין לי מה לדאוג.

אבל הרי האוטובוס עבר — למה לא עלתה? למה לא עצרה מונית? אולי אין לה כסף? ומנין הביטחון הזה, שלה זה לא יקרה?

כעסתי עליה, שוכחת שגם אני הייתי פעם חיילת ונסעתי בטרמפים. אבל אז היו זמנים אחרים; על אונס ורצח קראנו בדרך כלל רק בחדשות החוץ.

האוטובוס שלי הגיע. ליוותה אותי במבט מלא בוז והמשיכה לעמוד שם, באמצע הכביש. שרק לא אראה את תמונתה בעיתון.

מרים פרופל

עורך „עמודאחורי": אני להי

בשטח / הרצח בפרדס חנה

הצגה של מישהו אחר

בית־משפט השלום בחיפה, קירות אבן קרים, דלתות שחורות וספסלי עץ כבדים שראו מאות עבריינים מסוגים שונים. אתמול בבוקר הוא הגיע לשם, נראה שאינו שייך למקום. צעיר, רק לפני שנה נכנס לעול מצוות. שלשום רצח את אחותו. הוא הובא לבוש מכנסים קצרים, חולצה כחולה, שער שחור מקורזל, יחף. ידו הימנית נעולה באזיקים, נגרר אחרי שוטר חמור סבר. המום. העיתונאים שהמתינו ביקשו לשוחח עימו. הוא הביט כנו במבט מזוגג משך בכתפיו כאילו אינו מבין מה רוצים ממנו. העניין אינו נוגע לו. גם כשעמד לפני שולחנו של נשיא בית־המשפט רם סביר, שביקש מהעיתונאים לא להיות נוכחים בדיון המשפטי, נראה הנער החשוד כאילו הוא מסתכל מהיציע על הצגה של מישהו אחר. פחות מיממה קודם לכן הוא רצח את אחותו בסכין. הוא חשד כי הלשינה להוריו. סיפרה להם שגנב סיגריות לאביו. הוא בא הביתה לחופשה מהמוסד לנוער קשה־חינוך שבו הוא שוהה. אתמול הוא הודיע שלא יבוא. אחרי גערותיה של אימו, יצא הנער מהבית והמתין לאחותו ליד בית סבתו. כשהגיעה לקח אותה הצידה דיבר איתה ואחר־כך דקר אותה 7 פעמים, ונמלט. אתמול הוא סיפר כי איננו זוכר מה קרה. „פתאום התעוררתי וראיתי שאני מלא דם. גם אחותי. נבהלתי וברחתי" — „בלק אאוט" קוראים לזה בעגה המשפטית.

אתמול נטשה אותו גם משפחתו. הוא הובא לבית־המשפט ללא ייצוג. לא היו שם הוריו גם לא אחיו. עו"ד ירון בר־דיין (שייצג את הכלב רמבו) התנדב לייצג גם אותו. גם השופט רם סביר אינו מורגל במקרים כאלה: קטין שרוצח את אחותו הקטנה. הוא הורה לשלוח אותו להסתכלות פסיכאטרית. קשה להאמין שאפילו ילד בלתי שפוי, מסוגל לאלימות מחרידה שכזאת.

יואב אביב

אח"מ / ברברה קרטלנד

חזרה לבתולים

הגברת כבר בת 86, לובשת ורוד, איפור כבד, ריסים מלאכותיים ארוכים. ורוד הוא צבע הרומנטיקה אצל מי

ברברה קרטלנד: לפחות 70 גרם פרוטאין — מתכון לאושר

שרשאית להתהדר בתואר מלכת הרומן הרומנטי.

ברברה קרטלנד כתבה עד היום למעלה מ־440 ספרים, שנקראו, מעריכים, על ידי כחצי מיליארד קוראים. ורודה, כמו שאומרים, עוד נטויה.

אצל מלכת הרומן הרומנטי, כל הגברים חסונים וכל העלמות יפות. כולן, כמובן, בתולות, עד ליל הכלולות, בכל אופן. „כבר לפני עשר שנים אמרתי, שבסוף שנות ה־80' יהיה חכם ואופנתי מאוד לצדד בשמירת הבתולין", היא מעירה, בהקשר לפאניקה מפני האיידס והחזרה למוסר המיני השמרני. היא גם תומכת בבידודם של מי שלקו באיידס". „אם יניחו להם להסתובב ברחובות, זה כמו לעודד רצח", אומרת הגברת החסודה.

חוץ מזה, היא גם מצדדת בנשים ביתיות, קריירסיטיות פחות, פנויות לפינוק הבעלים והעיקר, להאכיל אותם כמו שצריך. לפחות 70 גרם פרוטאין ביום, אם הן רוצות כיף במיטה. „קשה כיום למצוא בחור נאה וגברי", היא מתלוננת (בגילה? מה אכפת לה). „הגבר האנגלי הממוצע רק ברומנים שלה, מסתבר.

עופר ניר

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

מפ"ם קוראת לחבריה
בעיר ובכפר,
במועצות הפועלים
ובועדי העובדים
להצטרף להפגנת הזדהות עם
ההתישבות העובדת
במאבקו של המשק היצרני כולו
נגד מדיניות גזל הנשך והריבית
פרטים במודעות

בני תחרוות / מכה

הקידוש בדם

הַמִּמְסָד הַדָּתִי, דָּבָר בִּלְתִּי־הֶגְיוֹנִי,
אִם נוֹצְרִי, יְהוּדִי, אוֹ מִדַּת הָאִסְלָאם;
אַךְ טִבְעִי שֶׁיִּצְמַח בּוֹ אֵיזֶה חוֹמֵינִי
לְקַדְּשׁוֹ בְּדָם לְאֵל־עוֹלָם.

וְתָמִיד מְהַוִּים הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים
זִירָתָם שֶׁל הַשֵּׁם, שֶׁל יֵשׁוּ אוֹ אַלְלָה,
בָּם רוֹעֵי הָעֵדָה בְּדָמָהּ מְדַשְׁדְּשִׁים
בְּעוֹד עֵינֵיהֶם נְשׂוּאוֹת מַעְלָה־מַעְלָה.

חוֹמֵינִי יָסוּף בְּג'יהָאד כְּלַפָּיו
בִּידֵי הַמֵּתִים שֶׁנּוֹסְפוּ בְּלִי טוֹרְבָּן
– הֲיָקוּם עוֹד מַנְהִיג, שֶׁבְּאָרֶךְ־אַפַּיִו,
יַכְשִׁיר חֲדָשִׁים לְחַג הַקָּרְבָּן?

אילן שיינפלד

אזמל / חומייני

החומה הסינית

כשאני רואה תיירים, המצטלמים על גבי החומה הסינית המפותלת, אני מהרהר בתמימותו של אותו קיסר, שחשב, שאפשר לעצור את העולם העויין, שמחוץ לגבולות ממלכתו, על ידי קיר.

אבל, שעה שמתבוננים בהסתבכות הגוברת והולכת של העולם המערבי כולו (כולל, במקרה זה, גם את ברית־המועצות) עם חומייני במפרץ הפרסי, את האמריקנים הופכים את אניות הנסיכויות לכליי־שייט לספינות נושאות דגל של ארה"ב, את משלוח נושאות המטוסים הצרפתית, וכה בשעה את סירובן של אותן נסיכויות להרשות למטוסים של ארה"ב לנחות בשטחן, כדי להגן על המיכליות שלהן עצמן, ואת מלחמת השגרירויות בין צרפת לאיראנים, זה מביא אותי להרהר בכך, האם לא צדקו הסינים, בכלות הכל. יש להניח, שמאז יום ו', גם הסעודים עשויים להצטרף לבונים בחומה.

אולי באמת הפתרון היחידי הוא לבנות איזו חומה סינית סביב איראן (או מדינות מטורפות אחרות). אולי לא חומה בלבנים וטיח, אלא חומה מודרנית, אלקטרונית. כמו זו שבין שתי הגרמניות. לסגור אותם הרמטית ככל האפשר. לנתק לא רק את הקשרים הדיפלומטיים, אלא גם את הדואר. להפסיק את הקשרים המסחריים (יתר המדינות מפיקות הנפט ישמחו לספק את הנוזל החיוני ללא התחרות של איראן...), ולהניח להם להתבשל במיץ עצמם, עד שיתפכחו.

כל זה אינו בלתי־אפשרי — טכנית ומעשית. מה שימנע פתרון ראדיקאלי כזה היא רק הסכנה, שמישהו אולי הסינים, אולי ישראל, אולי איזה קולונל נורת', יחליטו לנצל את המצב, ולפתוח פשפש בחומה הסינית הזאת. ואז, כמובן, התרגיל לא יצליח...

גיורא מנור

שטיפת־מוח / פועלים־דיסקונט

מי קרוב אצל מי

בנק דיסקונט, כך פרסום סמיר־כהן (יעקובסון), יותר קרוב אליך, ופרסום הבנק, כך החתום מטה, יותר קרוב לפועלים. ראשית — המלל. בשתי הסיסמאות, גם של הפועלים („פועלים טוב יותר" — קשר בר־אל) וגם בדיסקונט מהווה המילה 'יותר' שליש סלוגן. בשתי המודעות ישנה ילדה אשכנזיה, ממולמלת, ורדרדה רשנה בתפקיד המרכזי (בדיסקונט הגדילו והוסיפו לה אבא כנ"ל). בשתי המודעות האווירה רכה, נעימה ובהירה, ובשתיהן המלל אגרסיבי, קשה ועובדתי.

מה בכל זאת מבדיל את פרסומי הפועלים מפרסומי דיסקונט? המסר, ה'מה'. בניגוד למסר הכללי, המעורפל והשדוף של הפועלים, בסלוגן של דיסקונט ישנו מסר מאוד ברור ותכליתי, מסר אשר הפך בזמן האחרון, כך בסקרים, למשמעותי.

ולמסע הפרסום עצמו: הקמפיין של דיסקונט, להוציא את הרמיון (המפתיע?) הקיים בינו לבין הפועלים, הוא קמפיין שעיתויו עולה על מקוריותו. בנק דיסקונט אשר נתפס בציבור, זאת במידה ומסע הפרסום האחרון — „בנקאות במהירות האור" — אכן עשה את שלו, כבנק מתוחכם עתיר בטכנולוגיה, היה חייב לרדת קצת מתדמיתו הקרה והמנוכרת, ולהפוך לנגיש, אישי וקרוב, לפחות כמו מתחריו הגדולים.

והערה קטנה לסיום: פוגל אשר הפסיד את הבינלאומי בשל השימוש הכפול במילה „לעניין", שימוש אשר פוגל, מחוסר זהירות או מעודף זהירות, לא ידע להחדיר כראוי ללקוחותיו, ודי אוכל את כובעו נוכח השקט היחסי שבו התקבל הרמיון הנ"ל זה חמוה, אגב, מהדמיון שבין מרגרינה לבנק.

דון כחלילי

פרופ' למוסיקה, עריק מצה"ל — יחזור ארצה, יישפט וישרת בצבא

זאת גילה אתמול תא"ל נחמיה דגן קצין חינוך ראשי ● הכריז כי כל "נושא שמטריד החברה הישראלית יוסבר בצה"ל"

קצין חינוך ראשי, תא"ל דגן בפגישה עם סופרים אתמול (צילום: קרן)

מאת אילן שיינפלד, כתב "על המשמר"

בכינוס סופרים שנערך אתמול במפקדת קצין חינוך ראשי, לרגל סיומו של חורש הספר העברי בצה"ל, אמר תא"ל נחמיה דגן, כי לפי תפיסתו שלו, "כל נושא שמטריד אזרח ישראלי — יוסבר בצה"ל, אשר אינו מתעלם משום נושא שנוי במחלוקת".

אנחנו חברה פוליטית והמודעות הפוליטית מתחילה כבר מגיל צעיר. עם זאת, הוסיף תא"ל דגן, "אנחנו צריכים להיזהר שלא לנקוט עמדה".

בהתייחסו לסערה הציבורית שקמה עקב דבריו על אודות הסטור לבחורי־ישיבה מגיוס לצה"ל, הבהיר תא"ל דגן, כי הוא אמנם נמצא כעת ב"עין הסערה", אך כלל לא ננזף בעניין זה על־ידי שר הביטחון, וכי צה"ל ימשיך לעסוק בנושאים העומדים על סדר־יומה של החברה הישראלית, משום ש"זה עושה חייל יותר טוב, ואזרח יותר טוב".

תא"ל דגן גילה כי עשה בזמן האחרון מאמצים אישיים להחזיר ארצה שני מוסיקאים מצטיינים, שירדו מישראל ונחשבו לעריקים מצה"ל. אחד מהם הוא "הכנר ירון יובל, פרופ' באינדיאנה." לדברי דגן, פרופ' יובל הוא "עריק מזה 15 שנה. לאחר פניותי אליו החליט לחזור ארצה. הוא יישפט ב־13 לאוגוסט, יחזור לשירות צבאי ויחזור הביתה". כך גם לגבי מוסיקאי אחר, דוד ברטוש. (ראה — עמוד האחרון).

אווירת חורבן ערב ט' באב

רבבות נהרו אמש, החל משעות הערב המוקדמות, לרחבת הכותל המערבי בירושלים, להתפלל ולקרוא קינות תשעה באב.

המתפללים ישבו על מחצלות, מכונסים על־ידי עדות הישראל השונות, וקראו את מגילת איכה.

בכיכר השבת בירושלים התכנסו רבבות חרדים לעצרת נגד נתיחות מתים. כוחות משטרה מתוגברים שמרו על הסדר והבטחון בכל מוקדי ההתכנסות.

יותר מ־550 בתי־כנסת קלטו מתפללים רבים בערב תשעה־באב בתל־אביב.

בחוצות העיר היו בתי־הקולנוע, בתי־העסק והמסעדות סגורים, בעקבות חוק העזר העירוני, האוסר פתיחת בתי־אוכל ובתי־שעשועים בליל תשעה באב. נגד מספר מפרי חוק הוגשו תלונות.

בחיפה ערכו המשטרה ופקחי־העירייה סיורים בחוצות העיר, על־מנת לוודא את אכיפת חוק העזר העירוני, האוסר פתיחה והפעלה של בתי־שעשועים בערב תשעה באב. בתי־הכנסת ברחבי העיר מלאו מתפללים.

חופי־הרחצה בנהריה יהיו היום סגורים לקהל המתרחצים, אך לא בגלל האבל על חורבן הבית, אלא בשל החלטת העירייה לא להיענות לתביעת המצילים, הדורשים לשלם להם תוספת של 375 אחוז תמורת עבודה ביום־התענית. (עתים)

קרבות כבדים בין עיראק לאיראן

לונדון. — איראן הודיעה אתמול, כי כוחותיה הרגו 600 חיילים עיראקיים בקרבות כבדים, שנמשכו 24 שעות, סביב גבעות בעלות חשיבות אסטראטגית בחזית המרכזית, הקרובה לבגדאד.

בהודעה נאמר, כי בעשרת הימים האחרונים הסתכמו הקורבנות העיראקים ב־10,500.

הפטור ממס מיישב את הנגב

מאז החלטת הממשלה בינואר שעבר לפטור את תושבי מצפה רמון מתשלום מס־הכנסה, נקלטו בישוב 60 משפחות, ועד סוף השנה צפויות 40 משפחות נוספות.

ראש המועצה, שמואל כהן, מסר על כך אתמול במסיבת עיתונאים בבאר־שבע. לא ניתן לקלוט יותר משפחות בתקופה זו, למרות שביישוב יש 800 דירות ריקות, כי אין תעסוקה, לפונים מכל רחבי הארץ המבקשים להתיישב במצפה רמון.

בסיוע סניף מפ"ם בירושלים — שמיר הבטיח לסייע לנכה אבנר נגר

מאת כתב "על המשמר" בירושלים

"אל נכי צה"ל השוכתים מול בית ראש הממשלה" — אגרת ברוח זו ששיגר יצחק שמיר אל קבוצת נכי צה"ל שהתמקמו באוהל מול מעונו, שיכנעה אותם "להתקפל" ולהשאיר לראש הממשלה את הטיפול במצוקת חברם.

אבנר נגר, נכה צה"ל 100%, הזעיק את ידידיו הנכים שיעזרו לו במאבקו להכרה בנכות מיוחדת. לאחר סחבת ארוכה והיתקלות עם המשטרה שפינתה אותם, שבו הנכים והתמקמו ליד מעונו של שמיר. סניף מפ"ם בירושלים באמצעות מאריוס, סייע רבות לשובתים. ששת ימות אחרות במקום. ליבו של ראש־הממשלה התרכך למראה הנכים פצועי מלחמות־ישראל ובמכתבו הבטיח להם לטפל אישית בחברם הפגוע. ראש־הממשלה הודיע כי ידון עם שר־הבטחון במצוקתם של נכי צה"ל.

צלצול מהיר

אתי רונאל

ח"כ אהוד אולמרט

התוכנית שלי: אוטונומיה חד־צדדית

האם נכון, שחוגים ממחנות שמיר וארנס בליכוד מכינים תוכנית מדינית לפתרון הבעייה הפלשתינית באמצעות קונפדרציה בין ישראל לשטחים?

נכון, שהליכוד מוטרד מהבעייה הפלשתינית ומחפש דרכים להתמודד איתה באופן שונה מזה של המערך, ריאליסטי יותר וניתן יותר לביצוע. אבל, ככל הידוע לי, אין פורום מפלגתי שעוסק באופן אופרטיווי בניסוח תוכנית מדינית מעין זו. אני מניח, שעוסקים כמו במשרד ראש־הממשלה, כחלק מתוכנית כוללת.

בידיעה, המתפרסמת היום ב"על המשמר", מוזכר בתוכנית המסתמכת על תורת ז'בוטינסקי.

כזמנו, הסתמך בגין, בנוסח תוכנית האוטונומיה, על תורת ז'בוטינסקי. יכול להיות, אם כן, שגם כיום נעשה נסיון להסמיך את התוכניות המתגבשות על תורת ז'בוטינסקי. אישית, לא הייתי מחפש בתורת ז'בוטינסקי פתרונות לבעיות הנוכחיות ולא הייתי רואה בה תנאי הכרחי ליישומם.

מהי איפוא תוכניתך לפתרון הבעייה הפלשתינית?

קונפדרציה גורסת עצמאות מדינית ליהודה ושומרון. לי יש מחשבה אחרת: יש להתחיל מייד, ללא שום היסוסים ועיכובים ביישומה החד־צדדי של אוטונומיה נדיבה ורחבה, תוך כדי צמצום מקסימלי של נקודות־החיכוך בין יהודים לערבים ביו"ש ושינוי מפת ההתנחלות בהתאם לצורך הזה.

ופירוש הדבר?

שההתנחלויות לא תהיינה בערים כמו שכם וחברון ובמקומות אחרים, שיש בהם כדי להגדיל את המתח בין יהודים לערבים.

זה נשמע במעט כמו תוכנית אלון.

לא. זו תכנית אולמרט.

והצהרותו של סגן שר הבטחון, מיכאל דקל, בוס הטראנספר, נועדה לחבל בתוכנית זו או בדומות להן?

לא נראה לי.

עם חברינו חיים ודליה ומשפחות כהן ובורר

משתתפים בצער על מות האב־הסב

צבי בורר

הלוויה תתקיים היום, יום שלישי, 4.8.87 בשעה 16.00 בקיבוצנו

נפגשים בשער בית הקברות.

קיבוץ בית זרע

אנו מודיעים בצער רב על פטירת יקירתנו

אמירה ליבנה

(נ'בית קרופף)

בדבר פרטים על מועד ומקום ההלוויה נא להתקשר לטלפון 03־348748; 03־291152־08

המשפחה המתאבלת

במלאת ארבע שנים למותו של חברנו

אהרון קשת ז"ל

נעלה לקברו ביום חמישי, 6.8.87 בשעה 16.30 בקבוצנו

המשפחה ובית נחשונים

במלאת שנה למותו של חברנו היקר

שאול בן חורין

נעלה לקברו ביום חמישי 6.8.87 בשעה 16.00

המשפחה וקיבוץ בית־זרע

המשכים

נסים יבדוק

(המשך מעמוד ראשון)

סיכום זה התקבל אתמול בתום ישיבה בת 5 שעות בין נסים לבין מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר ויו"ר האגף לאגוד מקצועי חיים הברפלד.

התעשיינים התנגדו

התעשיינים כבר הודיעו שהם יתנגדו להאריך את הסכם תוספת־היוקר. אבל אתמול אמר נסים שהוא מוכן לבדוק את הנושא, כפי שסוכם עם ראשי ההסתדרות. ללא הסכמה זו ספק אם יחתמו הסכמי העבודה במשק לשנתיים כפי שמבקש האוצר, ויהיה צורך לשוב ולדון בהסכם לשנה אחת בלבד.

קיסר ציין כי במקביל לבדיקת נסים אצל המעסיקים הפרטיים, ייפגשו הברפלד והממונה על השכר הלל דוראי, כדי לסכם את הנושאים הקשורים בפיצוי לשכירים המקבלים שכר נמוך ואת הפיצוי לגימלאים בשירות המדינה. הוא אמר שנוסף על כך יש הסכמה בנושא קיצור שבוע העבודה.

סיכומים ביום ראשון

לדברי קיסר הבדיקה של נסים תמשך עד יום ה' ויש תקווה שביום ראשון הקרוב, יוכלו הצדדים להיפגש כדי להגיע לסיכום יותר סעיפי המו"מ, ובראש וראשונה את שיעור תוספת־השכר שיקבלו השכירים במשק.

נסים ציין לאחר הפגישה, שיהיה עליו לבדוק את נושא הסכמת המעסיקים. לדבריו, מו"מ על הסכם לשנה יכריח את הצדדים לשוב ולדון בכל אותם הנושאים, אשר כבר סוכמו, ובתוכם קיצור שבוע העבודה.

קיסר אמר מצידו שהארכת ההסכם לייצוב מחירים הכרחי, שכן ההסתדרות לא תסכים לקשור את ידיה לשנתיים, בידיעה שהממשלה יכולה להיות חופשית להעלות מחירים.

צימצום סובסידיה לתחבורה

נציגי האוצר ומשרד התחבורה החליטו אתמול על העלאה במחירי התחבורה הציבורית בשיעור של 16%. הממונה על התקציבים אהרון פוגל הסביר אתמול שהיתה כבר הסכמה שמחירי התחבורה הציבורית יעלו במשך שנת הכספים ב־35% לפני כמה חודשים הועלו מחירי התחבורה הציבורית ב־20% וההעלאה הנוכחית באה להשלים את ההעלאה הדרושה. לדברי פוגל יש עדיין שורה של מוצרים עליהם יש סובסידיה גדולה. מהמתוכנן, האוצר לא מסתיר את רצונו לעדכן כבר בקרוב את המחירים של מוצרים אלה וזאת כדי למנוע העלאה חריפה יותר בעוד כמה חודשים.

לאוטמן: לא להאריך

דב לאוטמן, יו"ר לשכת התאום של הארגונים הכלכליים, תובע משר האוצר בקביעה חד־משמעית, שלא לכלול במסגרת המו"מ על הסכמי השכר בשרות הציבורי, את נושא הארכת חוק יציבות המשק ואת הארכת הסכם תוספת היוקר.

לאוטמן מסביר, כי לא יתכן שהממשלה תיתן לעובדי השירות הציבורי כתמורה במו"מ את הארכת חוק יציבות המשק והסכם תוספת היוקר, כאשר נושאים אלה מעניינם הבסיסי של המגזר העסקי.

תוכנית לקונפדרציה

(המשך מעמוד ראשון)

החוגים האלה משתייכים למחנות שמיר וארנס, והערב הם יוועדו בבית פרטי בירושלים כדי לדון בתוכניתם.

נפגשו עם תומכי אש"ף

לכתבנו נודע, כי נציגים של אותם גורמים נועדו בחשאי עם אישים תומכי אש"ף בשטחים ודנו איתם בתוכנית. הם הכינו חוברת המחזיקה כ־15 עמודים וכה הם קושרים את תוכנית הקונפדראציה בתורת ז'בוטינסקי. במגעים שהיו באחרונה בין הליכוד לבין אגודות הכפרים דנו גם כן בתוכנית הזאת, וייתכן כי בהר חברון ייערך כינוס של פלשתינים שיתמכו בתוכנית.

התנגדות "בעבודה"

כתבנו מוסר כי בשבוע שעבר הגיש ח"כ עבד אל וואב דראווש ממפלגת העבודה הצעה לסדר היום של הכנסת בדבר כינון קונפדרציה משולשת בין ישראל, השטחים וירדן. להצעה שלו קמה התנגדות עזה במפלגת העבודה, וטענו נגד ח"כ דראווש כי תחת מעטה הקונפדרציה מסתתרת המדינה הפלשתינית.

עיקרון הקונפדרציה

תוכניות הקונפדרציה למיניהן מדברות על העיקרון שישראל מצד אחד והפלשתינים מצד שני, יוכלו לבטא את ייחודם הלאומי, כל אחד בגבולות 67, אבל הגבול יישאר פתוח וייחתמו הסכמים לשיתוף פעולה כלכלי.

תינוקת נולדה באסלה וניצלה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

חייה של תינוקת, שנולדה באסלה של בית שימוש, ניצלו אמש הודות לתושיה של עובדי צוות טיפול נמרץ של מד"א.

שכניה של היולדת הזעיקו את מד"א בשעה 18.45 וכעבור 6 דקות הגיע צוות מד"א בראשות ד"ר אלי קפלן לביתה של הצעירה ומצא אותה כשהיא יושבת על אסלת השירותים והתינוקת חיתה בתוך האסלה כשהיא קשורה בחבל הטבור לאמה.

צוות ניידת הטפול הנמרץ הוציא את התינוקת, שהיתה במצוקה נשימתית, והחל לבצע בה פעולות תחייאה שנמשכו 20 דקות, עד שהתינוקת הגיעה לדופק סדיר ונשימה ספונטנית.

האם והתינוקת פונו לביה"ח רמב"ם בחיפה.

"על המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטור חדרים 102־121, טל' 3־233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

סטודנט מסין העממית בעל ייחוס יהודי הגיע ל"חפש שורשים"

הסטודנט צ'ן ג'אן פינגי שוהה באולפן באוני' העברית והגיע בעזרת מילגה מישראל ■ נכנס לארץ בדרכון סיני ■ מבקש להביא את אשתו ובנו בן ה־4 משנחאי לישראל

לראשונה בתולדות אולפן הקיץ של האוניברסיטה העברית בירושלים, שנפתח אתמול בקרית האוניברסיטה בהר הצופים, משתתף באולפן סטודנט מסין העממית. צ'ן ג'אן סינג משנחאי, הוא אחד מ־800 סטודנטים מכל רחבי תבל המשתתפים באולפן, שהוא הגדול בארץ. הלימודים באולפן נמשכים כחודשיים, והוא מנוהל ע"י היחידה להוראת העברית, שבביה"ס ע"ש רוטנברג לתלמידים מחו"ל, שבאוניברסיטה העברית.

צ'ן, בן 32, הגיע לאוניברסיטה העברית באמצעות מלגה של ממשלת ישראל ובשנה הקרובה הוא מתעתד ללמוד עברית כחלק מחיפושיו אחר שורשיו היהודיים. הוא בעל תואר ב.א. בלימודים יפניים מאוניברסיטת האנג זונג בסין והגיע לישראל לאחר שנת לימודים ביפן. בשנה ששהה ביפן הוא למד ספרות יפנית וקרא כל ספר על יהדות ויהודים שנדפס מטעם כת דתית, אברהם טשימה מהמקויה עודד אותו לבוא לישראל. בהיותו ביפן פנה לשגרירות ישראל כדי לקבל אשרת כניסה ומלגת לימודים בארץ. לישראל הוא נכנס בדרכונו הסיני.

לדברי צ'ן, אבותיו הגיעו במאה ה־19 לשנחאי מקייפנג, שהיתה בעבר מרכזו של יהודי סין, והם עדיין מכנים את עצמם "ישאל" — הכינוי הסיני ל"בני ישראל". מימוש חלומו ללמוד בישראל מהווה עבורו נקודת שיא בחיפושיו אחר שורשיו היהודיים. לאחר שיסיים את לימודיו באולפן ימשיך צ'ן בלימודי עברית במסגרת ביה"ס ע"ש רוטנברג לתלמידים מחו"ל. הוא דובר סינית ויפנית בלבד ובסין שימש מתורגמן מיפנית. אשתו ובנו בן ה־4 עדיין נמצאים בשנחאי והוא מקווה כי תימצא דרך להביאם לישראל. עתה מתגורר צ'ן במעונות הסטודנטים של האוניברסיטה העברית בהר הצופים.

אורח טקס הפתיחה של האולפן, שנערך אתמול באמפיתיאטרון בהר הצופים, היה אסיר ציון מברה"מ, יולי אדלשטיין, אשר הגיע ארצה לפני כשבועיים. בדבריו קרא יולי אדלשטיין לפעול למען הנשארים בבריה"מ.

תמו הישיבות הפומביות של ועדת "איראנגייט" בקונגרס:

הווי'ד אינויה: "הסיפור תם והיה זה סיפור מקפיא־דם"

מאת דליה רסאל, כתבת "על המשמר" בוושינגטון

וושינגטון. — הישיבות הפומביות של ועדת־הקונגרס, החוקרת בפרשת איראן־קונטראס, הסתיימו אתמול, לאחר 41 ימים. 32 עדים, 700 שעות והרבה הרבה מילים.

גם בדקות האחרונות של הישיבה, שבה העיד שר־ההגנה, ויינברגר, עלה שמה של ישראל.

סנאטור האץ' שאל את ויינברגר, אם נכון שארה"ב הסתמכה על המודיעין הישראלי במשך רוב תקופת כהונתו כשר־הגנה. ויינברגר השיב תשובה מתחמקת ואמר, שארה"ב משתמשת במקורות מודיעין שונים.

אכן, המודיעין הישראלי טוב

סנאטור מקאלם שאל את ויינברגר לדעתו אם לישראל המודיעין הטוב ביותר בעולם, ונענה, כי אכן, לישראלים מודיעין טוב, "אך עם המודיעין שלנו טוב."

יו"ר הוועדה המשותפת, הסנטור הדמוקרטי מהאוואי, אינויה, אמר: "עכשיו סופר כבר כל הסיפור, סיפור מקפיא־דם, מבחינתי, אישית", על אודות העלמת מידע משרי ממשלה, הקונגרס ואפילו הנשיא עצמו סיפור על אודות 'חונטה' בבית־הלבן, 'ממשלת צללים' של המועצה לבטחון לאומי, שניהלה מדיניות סודית ועצמאית, מבלי לדווח לאף נציג נבחר של העם.

מימין: חיילים סוריים הוצבו לשמור על שגרירות סעודיה בביירות מחשש שפרו אירנים יכלו בבניין את זעמם. השגרירות נטושה מאז 1984. משמאל: אבן הכעבה ... בטהרן: מפגינים איראניים בנו תפאורה בדמות האוהל המכסה את אבן הכעבה ונשאו אותה בהפגנה אנטי סעודית (תצלומים: אי.פי)

ועדת הכלכלה תנסה לעצור "הרפורמה" במשק הדלק

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת, ח"כ אליהו שפייזר, מגיש השבוע הצעת חוק שתחייב את משרד האנרגיה לקבל אישור של ועדת הכלכלה על תוכניות אנרגיה מהותיות, כדוגמת הרפורמה במשק הדלק. "לא מתקבל על הדעת, כי שר אחד ויחיד (משה שחל) ימשיך לרתוף תוכנית אנרגיה מהותית, בניגוד למסקנותיהן של ועדות פרלמנטריות וגורמים ציבוריים בלתי תלויים", טוען שפייזר.

להצעת החוק שותפים חברי ועדת הכלכלה, נציגי הקואליציה והאופוזיציה: ויקטור שם־טוב (מפ"ם), עוזי לנדאו ואוריאל לין (ליכוד) ומתי פלד (הרשימה המתקדמת).

שפייזר טוען עוד, כי האנדרלמוסיה שנוצרה במשק הדלק, תימשך, וכי משרד האנרגיה התעלם מכל האזהרות שמסרו בעניין זה העובדים, הסוכנים, המובילים, המחלקים ובעלי תחנות הדלק לוועדת הכלכלה בשנה האחרונה. "זו אינה רפורמה אלא דה־רפורמה, שתעלה למשק מאות מיליוני שקלים ותגרום סבל לתושבי המדינה", אומר שפייזר ודורש, כי כל בדיקה במשק האנרגיה תיעשה על־ידי בודקים חיצוניים, על מנת להבטיח מסקנות אובייקטיביות.

שמיר לתאצ'ר: חוסיין הוא הכתובת היחידה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

ראש הממשלה יצחק שמיר שיגר אתמול איגרת לראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, במענה לאיגרתה מן השבוע שעבר, שבה הפצירה בו להסכים לכינוס ועידה בין־לאומית.

באיגרתו אומר ראש הממשלה, כי ועידה בין־לאומית רק תפגע בסיכויים להגיע להסכם שלום, ואף תסכל אותם. לעומת זאת מו"מ ישיר הוכיח כבר את עצמו בעבר, ובאמצעותו יהיה ניתן להשיג הסכם שלום.

שמיר ציין באיגרתו, כי ישראל לא תרפה ממאמציה לקדם את תהליך השלום. הוא הביע בטחון בכך, ש"אם יתקיים מו"מ ישיר עם המלך חוסיין, נגיע להבנה ונשיג הסכם שלום".

ראש הממשלה הביע הערכה רבה למרגארט תאצ'ר על פעילותה למען יהודי בריה"מ וציין, כי העם היהודי יהיה אסיר תודה לה על כך לנצח. כן העלה שמיר על נס את פעילותה "הנמרצת והאמיצה" נגד הטרור הבין־לאומי.

משלחת רמת־דרג מישראל לקהיר — למו"מ על הפיצויים לנפגעי ראס־בורקה

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי

משלחת ישראלית רמת דרג תבקר בקרוב בקהיר ותנהל מו"מ עם נציגי ממשלת ישראל מצרים בנושא הפיצויים למשפחות הרוגי ונפגעי ראס בורקה. על כך מוסר העתון המצרי "אלופר".

על פי הידיעה סוכם, כי המשלחת הישראלית תעסוק גם באומדן רכושם של יהודי מצרים שהיגרו במהלך השנים לישראל והשאירו במצרים את רכושם.

כתבנו הצבאי מוסיף, כי נושא הפיצויים למשפחות ראס בורקה עלה במהלך שיחות שקיים בישראל בחודש שעבר שר החוץ המצרי עבד אל מגיד.

לחברתנו
תאיר זבולון

ברכות חמות להולדת הנכדה
מירב

בית "על המשמר"

לעולי הרגל שיצאו מישראל והשטחים למכה — שלום

הקאדים בישראל: האוראנים המתפרעים — כופרים

מאת כתב "על המשמר" בנצרת

לעולי הרגל שיצאו מישראל והשטחים למכה — שלום, זאת בישרו אתמול מספר עולים שהצליחו ליצור קשר מסעודיה עם מכרים וידידים בארצות הברית ובמערב אירופה ובאמצעותם לבני משפחותיהם בישראל.

עולי הרגל סיפרו שהיו רחוקים מזירת הארועים ומרחץ הדמים במכה ביום שישי האחרון, סיפרו, שהם נתונים מיחס טוב. "הצוות הרפואי הירדני סוקר אותנו מידי פעם וגם ראש המשלחת הירדנית ערך סיור חכרות במחנות החוגגים הישראלים".

למרות הידיעות שעולי הרגל מישראל והשטחים לא נפגעו במהומות, ואשר שודרו באמצעות כתבנו מספר פעמים בקול ישראל בערבית, המשפחות הישראליות מגלות דאגה ליקיריהן במכה.

הקאדים המוסלמים, יצאו אתמול, בגילוי רעת חריף, שבו הם מגנים את ההתפרעויות של עולי הרגל האיראניים במכה, וכינו אותם כופרים, המחללים את האתר הקדוש ביותר לאיסלם — אבן הכעבה.

המטיפים הדתיים החליטו להקדיש את נאומיהם במסגדים היום בבוקר לקראת עיד אל־אדחה לנושא ההתפרעויות וההפגנות האלימות של האיראנים בכעבה.

עיד אל־אדחה, אחד משני החגים החשובים של המוסלמים החל היום וימשך 4 ימים.

הריבית הורסת את החקלאות

חברי הקיבוצים כולנו יחד במפגן ועצרת

ערבות להתיישבות
שיתקיים ביום רביעי 5.8.87
יציאה בשעה 9.30 בבוקר מבנייני האומה בירושלים.

התישבות־הסתדרות במאבק — מטה הפעולה

השטחים

עזה תישאר סגורה

(המשך מעמוד ראשון)

במשך יום אתמול סריקות וחיפושים אצל חשודים בביצוע הרצח. כמה עשרות נעצרו לחקירה. מרביתם שוחררו כעבור מספר שעות.

מרכז העיר הודר

אזור מרכז עזה, המצוי בעוצר מוחלט, הוקף אתמול בבוקר בגדר תייל כדי למנוע מנוסה אפשרית של מבצעי הפיגוע הקטלני ולאפשר בדיקה קפדנית באזור. המטה הכללי של צה"ל שמע אתמול סקירה על המתרחש בעזה ועל רצח הקצין מפי אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי ומפי ראש המינהל האזרחי ברצועה, תא"ל שייקה ארז. בקרב הגורמים החוקרים את הרצח הועלתה סברה כי החולייה שרצחה את סגן רון טל השבוע היתה מעורבת גם ברציחתו של חושב נתיבות, גליל גרוסי, לפני כחודש בכביש עוקף עזה. בשני המקרים בוצע הרצח באקדח בקוטר 9 מ"מ.

צבאו על היציאות

חיילי צה"ל שהוזעקו לרצועה כדי לסייע במלאכת החיפושים חסמו אתמול את כל היציאות מהעיר עזה ולא התירו לכלי רכב ולתושבים לצאת לעבר ישראל. כמה מאות צבאו על היציאות מהעיר ורק כשהובהר להם סופית שהתחנונים וההסברים לא יועילו, פנו לאחור ושבו לתוך העיר.

התגובה החריגה של מערכת הבטחון ו„היד הקשה" של צה"ל ברצועת עזה ביממה האחרונה לא גררו תגובות אלימות מצד התושבים.

במערכת הבטחון הביעו סיפוק מדבריו של ראש העיר לשעבר ראשד א־שווה שאמר כי הוא נאלץ להבין את הצעד הישראלי.

הצהרת זאבי ודקל

ראש עיריית עזה לשעבר, ראשד א־שאווה, השמיע דברי גינוי. הוא אמר: „אינני יודע מי הם הרוצחים, אך אני מתנגד באופן מוחלט לאלימות ולטירור בשטחים הכבושים ובכל מקום אחר. אני מגנה אלימות וטרור בכל מקום שהוא". א־שאווה הוסיף, שהמצב ברצועת עזה ובשטחים בכלל הוא רווי מתח מזה זמן רב. „ההתבטאויות האחרונות, ובמיוחד אלה מהסוג של זאבי וסגן שר הבטחון דקל, על טראנספר של ערבים מהשטחים למדינות ערב, יוצרות מתחים ופחדים נוספים אצל תושבי השטחים הכבושים. התבטאויות כאלה עלולות להביא לתגובות אלימות, שאינני יכול להצדיקן ואני אף מגנה אותן. אך הן בהחלט יכולות להיות תגובות על התבטאויות ישירות כאלה לגבי סילוק הערבים מהשטחים, או התבטאויות עקיפות דומות של השר אריאל שרון". אמר א־שאווה.

הוא הוסיף, שהוא מתנגד לענישה קולקטיבית כמו זו של איסור היציאה מהרצועה בעיקבות הרצח. אולם לדבריו, „אני יכול להבין צעדים אלה היום של שלטונות ישראל ואין לי ברירה אלא לקבל צעדים אלה בהבנה".

מרדכי: נמצא תשובות

כתבת „על המשמר" בת"א מוסיפה:

אלוף פיקוד הדרום האלוף יצחק מרדכי אמר לאחר ההלוויה לכתבתנו כי כוחות הבטחון ינקטו בכל הצעדים ולא יחסכו מאמצים לאתר את הרוצחים. „אני משוכנע" אומר האלוף מרדכי, שנלכוד אותם. היתה תקופה ארוכה של שקט ברצועה והיתה תחושת בטחון בכל. גם לתושבי הרצועה וגם לאלה שמחוצה לה. לצערי, שני הארועים האחרונים של ג'רוסי והרצח של סרן רון, הפרו את השקט. הם מצביעים על כך שיש נכונות לבצע טרור. כמו בעבר נמצא את התשובות הנכונות מול האירועים האחרונים.

רבין: נעניש המבצעים

„אנחנו נמצא את מבצעי רצח סרן רון טל ונעניש אותם. לא נעבור לסדר היום. לא נשקוט עד אשר המרצחים, המארגנים ושולחיהם יבואו על עונשם" — אמר אמש שר־הבטחון יצחק רבין, בראיון ששודר „הבוקר הזה" ב„קול־ישראל".

רבין אמר כי לדעתו פעולת טירור זו תוכננה ואורגנה על ידי חולייה של אחד מארגוני הטרור ולא על ידי אדם בודד. ננקטו פעולות נרחבות למציאת הרוצחים, שכללו עוצר באיזור הקרוב למקום הרצח, לצורך מעצר וחקירות. „אינני מעלה על הדעת שבעלי החנויות ואנשים שהיו בחנויות בקרבת מקום לא ראו את המקרה ולכן ננקוט בצעדים לגבי האיזור הקרוב למקום האירוע" — אמר. רבין הוסיף, כי העוצר הוטל כדי להקל על החקירות מבלי שתהיה אפשרות לאנשים לצאת מהרצועה בדרך היבשה או הים. „הדבר יימשך כל עוד יידרש. ננקוט בכל הצעדים כדי להגיע למבצעי הרצח ושולחיהם", הטעים השר, והוסיף כי סגירת האיזור אינה ענישה אלא נקיטת צעדים לתפישת הרוצחים וכן „כדי להבהיר לתושבי הרצועה ומנהיגי השטח שלא נאפשר פעילות רצחנית מסוג זה".

משלחת מלבנון תגיע לשוודיה לדרוש הסגרת רוצח כראמה

מאת עלי כהן,
כתב „על המשמר" בסקנדינביה

שטוקהולם. — באחד מפרברי שטוקהולם, במעון פליטים מן המזה"ת, נמצא עתה צעיר בן 25, שהגיע באחרונה לשוודיה. הצעיר הוא החשוד בהתנקשות בחייו של ראש ממשלת לבנון, ראשיד כראמה, לפני מספר חודשים, והוא מבקש מקלט בשוודיה.

ההחלטה הסופית בעניינו טרם התקבלה. אך נראה שהוא יזכה במקלט המבוקש, ולו רק מתוך ההיבט החוקי של הבעייה: החוק השוודי אוסר על הסגרת אדם למדינה אחרת, כאשר צפוי עונש מוות.

היום תגיע לשוודיה משלחת מיוחדת מטעם ממשלת לבנון, שתבקש את הסגרת החשוד.

בראיון בטלוויזיה, אמר ראש ממשלת שוודיה, אינגבר קרלסון: „אני מבין את לבנון ומתנגד לכל פעולת טרור, אך בעניין הפליט יש בידינו פחות מדי חומר ראיות. והחוק השוודי אינו מאפשר הסגרה כאשר צפוי עונש מוות."

בתשובה לשאלה נוספת, אמר קרלסון: „אני מכיר בכך שיש סיכון מסוים ביחסינו עם לבנון, אם לא נסגיר את המבוקש."

בעבר היו מקרים של טרוריסטים, שפעלו על אדמת שוודיה נגד מדינות זרות, כיוגוסלביה וגרמניה המערבית. ובכל המקרים לא גורשו הטרוריסטים משוודיה.

איים לרצוח את בנו ולהתאבד

מאת כתבת „על המשמר"

תושב ראשון לציון, שאיים לרצוח את בנו בן השנתיים ולהתאבד, הסגיר עצמו בסופו של דבר למשטרה.

אתמול סמוך לשעה 7.00 בערב, הגיעה גרושתו של הצעיר למשטרת ראשון־לציון וביקשה מהמשטרה לסייע לה לראות את בנה הנמצא בבית אביו ברחוב ברנדס 3 בראשון לציון. כאשר עלו השוטרים והאשה לבית נעל האב את הדלת, החזיק את בנו בן השנתיים בידיו ואיים שיהרוג את בנו ויתאבד אם לא תתן לו גרושתו הודעה בכתב על שיוויון זכויות ביניהם באחזקת הילד.

השוטרים ניהלו עימו משא ומתן ארוך ולמקום הוזעק מפקד תחנת ראשון־לציון, סגן־ניצב אריה פוסטר. הוא ניהל איתו שיחה דרך הדלת הסגורה במהלכה דרך הצעיר את הנשק מידי פעם וחזר ואיים כי יתאבד.

רק לאחר נסיונות שיכנוע ארוכים של מפקד התחנה הסכים לפתוח את הדלת והסגיר עצמו למשטרה.

ג'ון או איוואן

דמיאניוק ממשיך לטעות סבך סתירות סביב עצמו

פנים חדשות בגלריית הפרקליטים; סנגורו החדש של דמיאניוק: פול שומק (תצלום: רחמים ישראלי)

מאת מרדכי בן־טל, כתב עת"ם

איוואן דמיאניוק הסתבך אתמול בהתחרו חקירתו הנגדית בבית המשפט בירושלים בשאלה אם היה נהג משאית בתקופת מלחמת העולם השנייה, לרבות במחנה ההשמדה טרבלינקה, או שלמד נהיגה, כפי שהוא טען, רק ב־1947, בעת שעבד בשביל הצבא האמריקני בגרמניה הכבושה.

התובע מיכאל שקד הטיח כלפי הנאשם: אתה חושש לספר לנו שהיית נהג בתקופת המלחמה מפני שבטרבלינקה, שם הפעלת את מנועי הגאזים, היית גם נהג משאית. על כך העיד קצין הס.ס. אוטו הורן. הנאשם כפר באשמה זו וחזר וטען כי לא היה בטרבלינקה, לא ידע לנהוג במשאית ולא נהג במשאית כל מלחמת העולם השנייה.

בהמשך הדברים הסתמך התובע שקד על עדותו של פושע המלחמה פיודור פדרנקו, האוקראיני שהועסק ביחד עם „איוואן האיום" בטרבלינקה בהשמדת יהודים, גורש לברית המועצות נשפט שם והוצא להורג באחרונה.

עו"ד שקד: מה שמספר פדרנקו מסביר את הסיבה למה אתה לא רוצה לומר שהיית נהג. פדרנקו העיד בארה"ב כי היה ברובנו, חולם ואחר כך בטרווניקי.

הנאשם: כך שמעתי שהוא אמר.

עו"ד שקד: פדרנקו מספר כי בעת שהיה בחולם הציבו הגרמנים את השבויים במסדר ושאלו מי מהם נהגים או טכנאים. הוא צעד קדימה ביחד עם מאתיים איש וככה גייסו אותו לטרווניקי (מחנה האימונים שלל כוחות העזר הגרמניים, משם הועברו למחנות השמדה שונים, ביניהם סוביבור וטרבלינקה).

התובע שקד המשיך ואמר: הוציאו נהגים ומכונאים, לכן זה מטריד אותך לספר לנו שהיית נהג.

הנאשם: מה שהוא סיפר זה עניינו. מה שאני מספר זו האמת שלי.

שאלה: אתה לא גוייסת מחולם או מרובנו לטרווניקי?

תשובה: אני כבר אמרתי שנלקחתי מחולם לגרץ.

שאלה: אתה סיפרת כי היית בחולם במצב קשה מאד. אמרת שהיית מוכן למות בשביל כיכר לחם.

הנאשם השיב על כך בחיוב.

„עמוד" בפיתוי

שאלה: והנה באים הגרמנים ומחפשים נהגים וטכנאים?

הנאשם: נכון, הם חיפשו אנשי מקצוע כאלה.

שאלה: ואתה לא אמרת לגרמנים: אני מכונאי, אני יודע לנהוג, תקחו אותי?

הנאשם: לא יכולתי לענות כך מפני שלא ידעתי לנהוג.

כאן העלה התובע את העובדה שלפני המלחמה נהג דמיאניוק בטרקטור באוקראינה. כאשר נשאל על כך הוא אמר, הגרמנים אז לא ביקשו טרקטוריסטים. הם שאלו על נהגים ואני לא הייתי נהג.

אב בית הדין השופט דב לוין שאל את הנאשם: היית בחולם במצוקה קשה, היית רעב ללחם ועברת קשה במכרות, והנה שואלים אם יש שם נהגים ומוציאים אותם מהמחנה לעבודה אחרת?

הנאשם השיב בחיוב.

השופט: זה צריך להיות פיתוי לאדם במצב כזה, ויכולת לפחות לומר אני נהג של טרקטור?

הנאשם: אבל איש לא שאל על נהגי טרקטור. נכון שידעתי לנהוג בטרקטור אבל לא הייתי נהג טרקטור טוב. והיה הבדל בין טרקטור סובייטי לטרקטור גרמני.

כאן עלתה גם סתירה בין טענת העד שאמר, כי בברית המועצות איפשרו ללמוד נהיגה רק למי שסיים לפחות שבע כיתות בבית ספר יסודי, והוא למד רק ארבע שנים. שקד קרא מעדותו של פדרנקו שאמר, כי היה נהג משאית בברית המועצות אף על פי שלמד רק שלוש שנים. על כך השיב העד כי הוא משוכנע שהוא מדבר אמת ורק מי שגמר שבע שנות לימוד יכול היה אז להיות נהג בבריה"מ וניתן לברר זאת.

שקד: ואני אומר לך כי לא רק בצבא הסובייטי אלא גם בטרבלינקה היית נהג משאית. יש בסיס לדברים האלה מעדותו של קצין הס.ס. אוטו הורן. הוא זיהה את התמונה שלך כ„איוואן האיום" שהפעיל את תאי הגאזים. הוא סיפר כי אתה ושמידט עסקתם במשאיות ובמנועי משאיות.

כאן קם הסניגור ג'ון גיל והתנגד לשאלה בטענה שעדותו של הורן טרם הוגשה רשמית כראייה לבית המשפט. על כך השיב התובע שקד כי הוא מסתמך בעניין זה על מקור של ההגנה בעדותו של הורן, דברים שנאמרו בנוכחות הסניגור הקודם או'קונור.

בית המשפט החליט לקבל את עדותו של הורן, בתנאי שיימצאו לה תימוכין כראיה, בשלב מאוחר יותר.

העד נחקר לאחר מכן בצורה מפורטת ביותר ובמשך למעלה משלוש שעות על שאלת עבודתו כנהג במלחמת העולם השנייה ואחריה ובעניין זה נתגלו סתירות בעדותו של הנאשם, שהוא לא טרח להסבירן.

כל העת טען בעקשנות שבאוקראינה, לפני גיוסו לצבא, הוא נהג בטרקטור בלבד. לטענתו הוא לא נהג מעולם ברכב אחר, עד שעבר קורס נהיגה ב־1947 בצבא האמריקני בגרמניה, ועבד כנהג משאית במשך שנתיים וחצי. לפני כן, טען הנאשם לאורך חקירתו הנגדית, לא ידע לנהוג ולא נהג אף פעם לא במכונית פרטית ולא במשאית. בעקבות דברים אלה הציג בפניו התובע מיכאל שקד את טופס השאלון שמילא הנאשם ב־1948 לצורך קבלת אשרת הגירה לארה"ב. בטופס זה, בתשובה לשאלות על מה שעשה בגרמניה, כתב דמיאניוק שמשנת 1945 עד שנת 1947, היינו במשך שנתיים, הוא עבד כנהג משאית בשביל הארגון שטיפל בעקורים במחנות בגרמניה, אונר"א. העד טען כי לא עבד בשביל אונר"א אלא אחרי שכבר היה נהג בשביל הצבא האמריקני.

הנאשם בשלו

שלושת השופטים גם יחד ניסו להוציא מפי העד הסבר לסתירה שבין טענתו שלא נהג אף פעם ברכב עד שקיבל רשיון נהיגה מן הצבא האמריקני בפברואר 1947. לבין מה שכתוב במפורש בטופס בקשת ההגירה כי עבד שנתיים כנהג משאית בשביל אונר"א בשנים 1945־1947.

השופט טל: איך אתה מסביר שהפקיד שמילא את הטופס כתב שהיית נהג של אונר"א? הוא כותב שאתה נהג מיומן וזה כמארס. העד שוב אינו מוכן להסביר מדוע הפקיד כתב מה שכתב. הוא טוען כי הפקיד טעה.

תשובותיו של הנאשם לא הניחו את דעתם של השופטים והם ניסו לרדת לעומק העניין ולהבהירו לאחר ההפסקה. השופטת דליה דורנר: כתוב בטופס שנהגת ממאי 1945 עד יולי 1947 בשביל סוכנות הפליטים. איך אתה מסביר זאת? מה, הם כתבו את זה סתם כך, בטעות? אתה לא מסרת הסבר.

הנאשם ממשיך בשלו ואומר: שופטת נכבדה. עבדתי כנהג בשביל אונר"א אחרי שעבדתי אצל האמריקנים.

אב בית הדין, השופט דב לוין: זה מה שאתה רוצה לומר בעניין זה? נאשם: אולי מי שרשם טעה.

„דוחפים אותי לטרבלינקה"

התובע מיכאל שקד שב ונדרש בחקירה הנגדית לתצהיר שנלקח מקצין האס.אס. אוטו הורן בקונסוליה האמריקנית בגרמניה ב־1986. הוא מציין כי הדברים האלה עלו גם בחיקור הדין שנעשה במסגרת משפט דמיאניוק הנוכחי בברלין.

באותו תצהיר נשאל הורן: האם היו לאיוואן זה („איוואן האיום") כישורים מיוחדים?

תשובה: הוא ידע לנהוג, ידע לטפל במכוניות ולטפל במנועים. הנאשם נשאל על ידי שקד כיצד הוא מסביר את הדברים האלה של הורן.

הוא השיב כי הורן יכול לומר מה שהוא רוצה. אבל הוא מעולם לא היה בטרבלינקה, לא נהג ולא ידע לטפל במכוניות ובמנועים.

שקד: אני אומר לך כי בטרבלינקה נהגת ברכב. מה דעתך על זה?

דמיאניוק: מעולם לא הייתי בטרבלינקה. אני לא יודע על סמך מה מדבר הורן את הדברים האלה. לא לפני ולא בזמן המלחמה נהגתי במכוניות.

שקד: כך אתה אמרת בחקירה בכלא: תארת קרב סמוך לרנייפר, שם נפצעת. אתה מספר, כי היית ביחידת תותחנים ואזלה התחמושת. „ואני נשלחתי להביא את המשאית עם התחמושת מן העמדה המכוסרת לעמדת הירי". הוא סיפר כי אחר כך הוא נפצע.

העד השיב כי נכון שהוא נשלח אל המשאית עם התחמושת אבל הוא אמר שם לנהג של המשאית להביא אותה לעמדת הירי. הוא עצמו, כך הוא טוען, לא נהג מפני שהוא לא ידע לנהוג. אחר כך, סיפר, הוא נפצע.

שקד: זה ההסבר שלך? הנאשם: כן. החוקר לא הבין אותי.

ש. אתה זוכר שם של מקומות נוספים מפולין?

ת. אני לא זוכר משהו מיוחד.

התובע מיכאל שקד מזכיר לנאשם כי ב־4 באפריל 1986 הוא נחקר בכלא איילון וסנ"צ רוסק שאל אותו אם הוא היה אי פעם בערים קוסוב ומידזירזי'קפודלסקי. שקד הוסיף כי העד לא השיב על השאלה אלא הסתכל הצידה. „הוא, החוקר רוסק, שאל אותך שוב ואתה אמרת: אין תשובה".

„רוסק שאל אותך: למה אין תגובה? ואתה השבת: „אתם דוחפים אותי לטרבלינקה". איך ידעת שהזכרת שני מקומות אלה דוחפים אותך לטרבלינקה? העד נבוך ואמר, כי הוא סרב לדבר באנגלית ורק רצה לדבר אוקראינית.

אב בית הדין התערב: ובכל זאת התנהלה החקירה באנגלית ואתה אמרת „נו קומנט".

כאשר העד לא השיב בבירור על השאלה אמר לו התובע שקד: אני אסביר לך מדוע אמרת שדוחפים אותך לטרבלינקה. אני אגיש לך את מפת פולין ותראה בעצמך.

התובע נותן לעד מפה גדולה של פולין ועליה מסומנות שתי הערים בהם מדובר וכן מחנות ההשמדה סוביבור וטרבלינקה.

שקד: אתה יכול לראות היטב במפה כי קוסוב ומידזירזץ' פודלסקי הם באמצע, בין סוביבור וטרבלינקה. קצת יותר קרוב לטרבלינקה. לכן אתה אמרת שבהזכרת שמות אלה „דוחפים אותך לטרבלינקה".

העד אומר כי לא שמע על שני המקומות האלה ומוסיף: אני לא מבין מדוע הייתי צריך לענות כך. לא ידעתי היכן המקומות האלה ואם הם בכלל קרובים לטרבלינקה.

שקד: אולי נסעת במשאית מידי פעם בין טרבלינקה לסוביבור?

הנאשם: לא. לא נסעתי.

(עת"ם)

אנשים ואירועים

וויינברגר: שולץ ואני התנגדנו לעיסקת איראן

וושינגטון. — שר ההגנה האמריקני, קאספאר וויינברגר, אמר אתמול, כי הוא ושר החוץ שולץ התנגדו בחריפות למכירה הסודית של נשק אמריקני לאיראן.

בהופיעו לפני ועדת הקונגרס, הגובה עדויות בפרשת „איראנגייט", ציין, כי הנשיא רייגן המשיך בעסקות עם איראן מתוך תיקווה, שיעלה בידו לשחרר שישה בני־ערובה אמריקנים בלבנון.

וויינברגר הסביר, כי טען לפני הנשיא, שמכירת נשק לאיראן תערער את אמינות המוצהרת של ארה"ב, שהודיעה על נייטראליות במלחמה בין איראן לעיראק, ותגרום נזק לאמינותה של ארה"ב באירופה ובמזרח התיכון. (עיד)

מתה פולה נגרי הערפדית היפהפיה של הסרט האילם

סאן־אנטוניו, טקסאס. — פולה נגרי, מכוכבות הראינוע האילם בשנות העשרים, מתה בסוף השבוע בסאן אנטוניו, בטקסאס, שם חיתה בבידוד כמעט 25 שנה.

היא מתה מגידול במוח. סבורים כי היתה בת 88 במותה, אך לפי מקורות שונים היתה בת 91 או 93.

השחקנית, ממוצא פולני, שנולדה בשם אפולוניה צ'אלופק, היגרה לארה"ב ב־1921, אחרי שאחד מסרטיה זכה בהצלחה. בארה"ב הופיעה בכ־20 סרטים, בתפקיד „ומפ" (יפהפיה ערפדית, המנצלת את הגבר ללא רחמים).

כאשר נולד הקולנוע, נאלצה לחזור לאירופה, שכן היה לה היגוי זר.

פולה נגרי היתה מאורסת לרודולף ואלנטינו, והיתה אמורה להינשא לו כמעט לפני שמת. היתה לה גם פרשה רומנטית עם צ'רלי צ'פלין, אותה הוא מזכיר באוטוביוגרפיה שלו. ב־1935 פורסמו ידיעות בעיתונות האירופית בדבר קשר רומנטי בינה לבין אדולף היטלר, אך היא הכחישה זאת. עם לידת הקולנוע, נמלטה מהוליווד לברלין ושם הופיעה בסרטים עד למלחמת העולם השנייה. נגרי הופיעה באחרונה בסרט ב־1964, באולפני וולט דיסני.

בראיון שהופיע ב־1985, בעתון בסאן־אנטוניו, אמרה נגרי, כי אין לה עוד עניין לצפות בסרטים של הוליווד. בשל הרגשת האלימות והמין. אני לא אוהבת מה שהם עושים, הסבירה. (ע־מ, ע־ד)

העלו חרסינה בידם והושפלו בעצרת המונית

פקין.— 14 איש, המואשמים בבזיזת כלי חרסינה בני אלף שנה מקבר של שושלת טאנג, הוצעדו לפני עצרת־המונים והאירוע הוקרן בטלוויזיה הממשלתית של סין.

ה־14 נעצרו כאשר המשטרה חשפה כנופיית מבריחים במחוז הנאן, במרכז סין. 870 פריטי חרסינה הוחרמו מידי השודדים, אולם מספר פריטים הוברחו עוד קודם לכן לחו"ל.

לא נמסר איזה עונש נוסף יקבלו 14 הבוזזים. אולם השלטונות המקומיים הודיעו, שכל שודדי הקברים ייענשו בחומרה.

בירת מחוז הנאן, לואויאנג, היתה בירת שושלת טאנג, ששלטה בסין משנת 600 עד 900.

(עיד)

13 פצועים בהתפוצצויות באתרי נופש בתוניסיה

טוניס. — פצצות התפוצצו אור ליום אתמול בארבעה בתי־מלון בטוניסיה וגרמו לפציעתם של 13 אנשים.

משרד הפנים מסר, כי הפיצוצים היו בבתי־מלון באתרי הנופש סוס ומונאסטיר בחוף המזרחי. המקרה אירע ערב יום־הולדתו של הנשיא בורגיבה. בין הפצועים שבעה נופשים איטלקיים וארבעה בריטיים, אחד מהם פצוע קשה.

איש לא טען מיד לאחריות לפיצוצים, אולם ידוע, כי השלטונות ניהלו באחרונה מערכה גדולה נגד קיצונים פרו־איראניים.

טוניסיה ניתקה במארס השנה את קשריה הדיפלומטיים עם טהראן, והודיעה, כי חשפה רשת פרו־איראנית, ששמה לה למטרה להפיל את המשטר של בורגיבה. מאוחר יותר גילתה המשטרה מחבוא של נשק בקרבת ארמון הקיץ של הנשיא בורגיבה, במקום הולדתו מונאסטיר, בקרבת המקום שבו אירעו שני הפיצוצים.

(עיד)

גאנדי מגנה את ישראל ומאשים אותה בנוקשות

ניו־דלהי. — ראש ממשלת הודו, ראג'יב גאנדי, הכריז אתמול על תמיכתו ללא סייג באש"ף, וגינה את ישראל והאשים אותה ב„נוקשות".

בנאום שהשמיע בסעודה לכבוד יו"ר אש"ף, יאסר ערפאת, העורך ביקור רישמי בהודו, ביקש גאנדי לשים קץ לשמועות שנפוצו באחרונה, כי הודו עשויה לרכך את עמדתה כלפי ישראל.

בנאומו, שהופץ על־ידי הממשלה, קידם גאנדי בחמימות את ערפאת ואמר: „אתה יותר מאורח מכובד — אתה אח וידיד".

הוא האשים את ישראל, שהיא האחראית העיקרית לאי מציאת פיתרון לבעייה הפלשתינית, בגלל נוקשותה. עמדתה העקשנית של ישראל זכתה בעידוד על־ידי התמיכה שהיא מקבלת מ„גורמי חוץ". הוסיף גאנדי, וקרא לישראל „להפסיק את מדיניותה התוקפנית והחותרת להתפשטות ולהכיר בזכויות הלאומיות של העם הפלשתיני". „הכרזתי שאש"ף וכל הצדדים הנוגעים בדבר ישתתפו בוועידה בינלאומית". אמר גאנדי.

(עיד)

807 יצאו מבריה"מ 236 עלו לישראל

ז'נווה. — ההגירה היהודית מבריה"מ גדלה בחודש יוני ל־807 איש. 236 מהם עלו לישראל — מסרה ועדת ההגירה הבין־ממשלתית בז'נווה.

מראשית השנה היגרו מבריה"מ 3,899 יהודים. בשנה הקודמת כולה היגרו רק 945 יהודים.

(עיד)

איראן חוסמת המים הטריטוריאליים ומרחבה האווירי לרגל „תמרונים"

חומייני: ארה"ב אחראית לטבח במכה והיא תיענש „בבוא הזמן" ● פצצה במרכז התרבות הסעודי בביירות ● עלו מחיר הנפט והזהב

טהראן. — איראן הורתה אתמול לכל כלי השייט להמנע מלהכנס למימיה הטריטוריאליים במפרץ, במיצר הורמוז ובים עומאן במשך שלושה ימים, לרגל תמרונים ימיים, שהחלו אמש בחצות הלילה — מסר רדיו טהראן.

בהודעה ששודרה ברדיו, הזהיר המטה הכללי של „משמר המהפכה" האיראני גם את כל המטוסים האזרחיים והצבאיים לא להיכנס למרחב האווירי של איראן בשלושת הימים הללו.

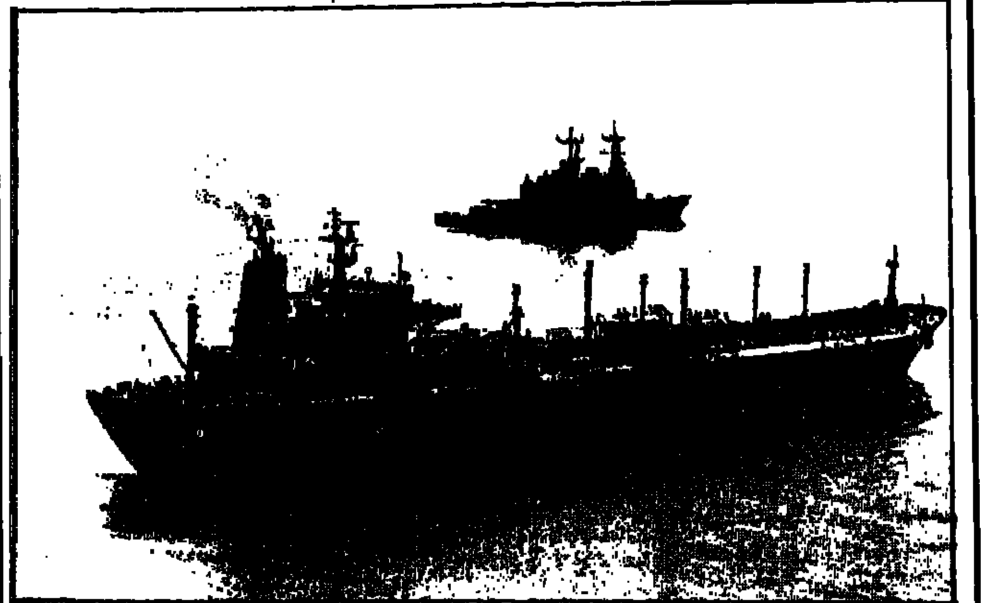

המכלית הכוויתית „גאס פרינס", שבה והניפה דגל, ומשייטת במימי המפרץ הפרסי, בליווי אמריקני, לעבר מצרי הורמוז (צילום: אי.פי)

התמרונים, שכינויים „מות קדושים", נערכים כדי „להפגין את העוצמה הימית של הריפובליקה האיראנית האיסלאמית, להכין את האוכלוסיה של מחוזות־החוף האיראניים לכל התקפה אפשרית של ארה"ב וגרורותיה, וכדי לחלוק כבוד לזכרם של עולי־הרגל האיראניים, שנהרגו במכה בידי הסוכנים הסעודיים של ארה"ב".

בתמרונים משתתפות יחידות חיל־הים של „משמר המהפכה" ו„באסיג'" (המתנדבים) מארבעה מחוזות השוכנים לחופי המפרץ, בים עומאן. כוחות אלה נהנים מסיוע של יחידות יבשה ואוויר, והתמרונים מתנהלים מהנמל האיראני שאבאהאר, בדרום, עד לחצי־האי פאו, שנכבש בדרום־עיראק.

„גאז פרינס" עברה בשלום

מקורות ספנות בכוויית מסרו אתמול, כי מיכלית הגאז הכוויתית „גאז פרינס", המניפה דגל אמריקני, עברה אתמול ללא בעיות את מיצר הורמוז, ביציאה מן המפרץ, בליווי אניות מלחמה אמריקניות, והיא נמצאת עתה בים עומאן.

מיכלית־הענק „ברידג'טון" השלימה את הטענת הנפט שלה, והיא מוכנה להפליג „בקרוב".

חומייני: ארה"ב אשמה

איראן טוענת, כי 600 איראנים נהרגו בהתנגשויות שהיו ביום ו'. שלטונות סעודיה דיווחו על 402 הרוגים, ביניהם 275 איראנים.

רדיו טהראן טען אתמול, כי 319 איראנים שנהרגו כבר זוהו על־ידי קצין רפואה איראני. הרופא, ד"ר דרשאד, אמר, כי כ־100 צליינים איראניים עדיין מאושפזים בבתי־חולים ובסך הכל נפצעו 5,000 אנשים.

הרופא ציין, כי רוב הקורבנות מתו ממכות בראשיהם, כמה מהם נחנקו ואחרים נמחצו.

„השושלת מוגת־הלב"

חומייני הכריז עוד, כי שושלת המלוכה הסעודית „איננה מסוגלת להגן על המקומות הקדושים במכה".

הוא אמר, במינשר אל מהדי קארובי, איש הדת הממונה על עולי־הרגל האיראניים במכה, כי „השושלת מוגת־הלב והכופרת היתה תמיד חרב בגבם של המוסלמים... הם טפשים עד כדי כך, שלא הבינו, כי פעולתם העיוורת היוותה את התעמולה הטובה ביותר למהפכה האיראנית האיסלמית והוכיחה את חמותנו.

גוברת הביקורת בבריטניה נגד הצנזורה על „לוכד המרגלים"

רק 25% תומכים במאמצי הממשלה למנוע את פרסום הספר

לונדון. — אחד המשפטנים המכובדים ביותר של בריטניה הצטרף אתמול למותחים ביקורת על ממשלת בריטניה, בקשר עם הפעלת הצנזורה על הספר „לוכד המרגלים", זכרונותיו של מי שהיה סוכן השירות החשאי.

לורד סקארמן, שנמנה בעבר עם חברי המוסד העליון לערעורים — בית הלורדים — כתב מכתב ל„טיימס" ובו הוא מציין, כי האיסור שהוטל על פרסום קטעים מספרו של פיטר רייט, „לוכד המרגלים", פוגע בזכות הציבור להתבטאות חופשית ולקבלת מידע.

בזיכרונותיו, שהפכו כבר לרב מכר בארה"ב והמיובאים ללא הפרעה לבריטניה, טוען רייט שסוכנות המודיעין „אמ.איי.5" שבה שירת קשרה קשר בשנות 1970 נגד ממשלת הלייבור בראשות הרולד וילסון, שנחשד על ידה כמרגל סובייטי.

סקר דעת־קהל, שתוצאותיו פורסמו ב„סאנדי טיימס", מגלה, שרק 25 אחוז מהנשאלים תומכים במאמצי הממשלה למנוע את הפצת הספר.

חבר הפרלמנט מטעם הלייבור, בריאן סדג'מור, אמר אתמול, כי הלורדים השופטים התכחשו לשלטון החוק והכפישו את מערכת המשפט הבריטית. „אף בית־המשפט בבריה"מ ובדרום־אפריקה לא היה יכול לשרת בצורה טובה יותר את האינטרסים של הרשות המבצעת ולפגוע במידה כזו באינטרסים של הציבור" — כתב סדג'מור, במכתב ששלח ל„גארדיין".

(עיד)

200 אלף כורים שחורים ישבתו ביום א' בדרא"פ

דובר השובתים: השביתה הגדולה ביותר בתולדות התעשייה

יוהאנסבורג. — האיגוד המקצועי השחור הגדול ביותר בדרום־אפריקה הודיע אתמול, כי ביום א' הבא יתחילו לפחות 200,000 כורים שחורים בשביתה, העשויה לשתק יותר ממחצית מכרות־הזהב וחמישית ממכרות־הפחם במדינה.

העובדים ב־28 מכרות־זהב וב־18 מכרות־פחם ישתתפו בשביתה. רבבות פועלים שחורים במכרות אחרים יתמכו גם הם בשביתה. „תהיה זו השביתה הגדולה ביותר שנערכה מעולם בתולדות התעשייה בדרא"פ" אמר סיריל ראמפוזה, המזכיר הכללי של האיגוד הארצי של עובדי המכרות. הוא הוסיף: „הייתי רוצה לראות אותם (ראשי חברות המכרות) מפטרים 200,000 עובדים וסוגרים את התעשייה".

מכרות הזהב והפחם של דרום־אפריקה מכניסים יותר ממחצית מטבע־החוץ של המדינה. הכורים השחורים דורשים להעלות את שכרם ב־30 אחוז, לשפר את תנאי העבודה שלהם ולהגדיל את תוספת־הסיכון והפיצויים.

יותר מ־800 עובדים, רובם הגדול שחורים, נהרגו אשתקד בתאונות במכרות בדרום־אפריקה. מתברר מסיכומים ממשלתיים.

ראמפוזה אמר: „אין לנו תוספת־סיכון בעבור כורים שחורים. אך כורים לבנים מקבלים אותה".

(עיד)

● הכפר הדרוזי ג'וליס בגליל המערבי החליט לקרוא את רחובו הראשי ע"ש דוד בן־גוריון, במלאות 100 שנים להולדתו.

תיבת־נוח בבנגלה־דש

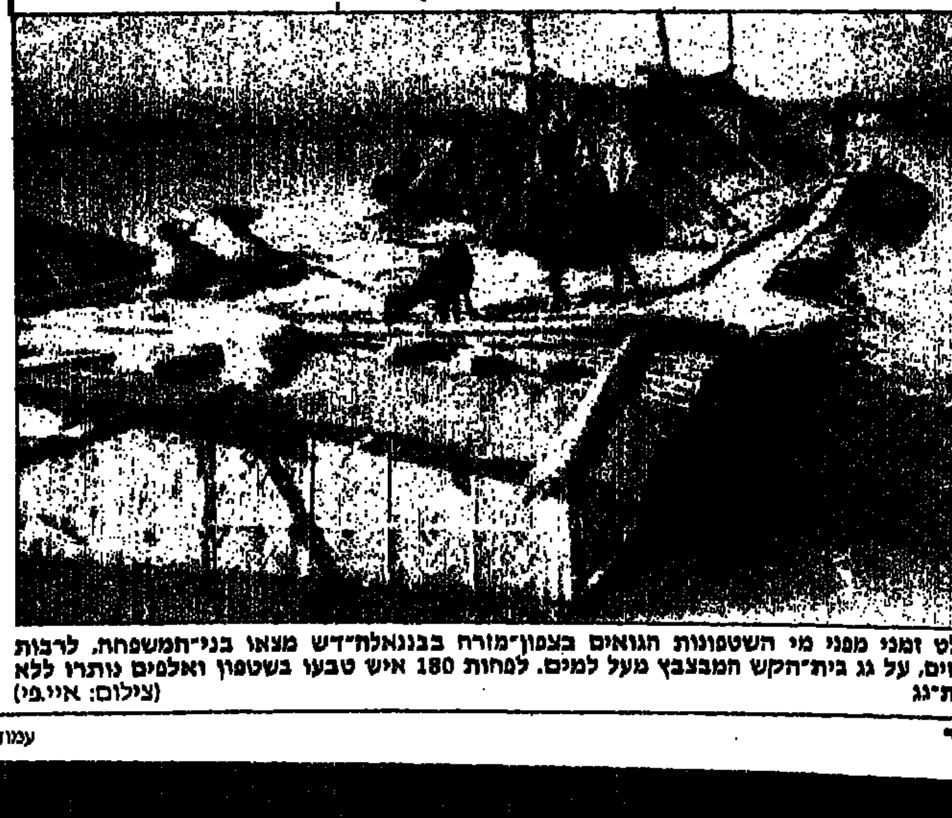

מקלט זמני מפני מי השטפונות הגואים בצפון־מזרח בנגלה־דש מצאו בני־המשפחה, לרבות העיזים, על גג בית־הקש המבצבץ מעל למים. לפחות 180 איש טבעו בשטפון ואלפים נותרו ללא קורת־גג (צילום: איי.פי)

על היום

4.8.87

חזית הצלה. דחוף

על מפ"ם, ר"צ ו„המרכז הליברלי" להתאחד להקמת חזית לאומית רחבה עם מפלגת העבודה לקראת הכנסת ה־12 — עם תנאי מוקדם: פרס יתחייב לא לחבור שוב עם הליכוד

מאת ויקטור שם־טוב

עם צאת הכנסת לפגרת הקיץ, יצא לפגרה (לשלושה חודשים לפחות) גם הרעיון של הקדמת הבחירות. הנהגת מפלגת העבודה קיבלה פסק זמן שבוודאי לה לנצלו כדי „לעשות חושבים" על מהלכיה בעתיד.

ממלא־מקום ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, לא חסך מאמץ במשך כמה חודשים, כדי לגבש רוב לפיזור הכנסת, שפירושו: הפלת הממשלה שהוא היה מאדריכלי הקמתה, אם לא אדריכלה הראשי. ראינו השבוע בטלוויזיה את מזכ"ל מפ"ם יוצא מלשכתו של פרס כדי לבשר לציבור, שמנהיג מפלגת העבודה פונה למפ"ם (גם לר"צ ושינוי) לתת יד להפלת הממשלה. אשר למפ"ם — אין צורך לבזבז אנרגיה כדי לשכנע אותה שאת הממשלה הזאת יש להפיל. הסיעה בכנסת הציעה אי־אמון בממשלה כמה וכמה פעמים, והוא נדחה בקולות הח"כים של מפלגת העבודה; ולא רק זאת — הם „נעלבו" ושאלו כיצד מעזים להציע אי־אמון בממשלה ששמעון פרס עומד בראשה.. כאילו לא ידעו כלל שאחרי פרס יבוא תורו של שמיר להתיישב על כס ראש־הממשלה ולטרוף את כל הקלפים. כאשר זה קרה ושמיר קיבל לידיו את רסן השלטון, מתנהגת מפלגת העבודה כאילו ירד הרבר על ראשה במפתיע. מרחוב הירקון התחילו להישמע קריאות דרמאטיות קורעות־לב: הצילו! תנו יד להפלתה המיידית של הממשלה הכושלת הזאת.

מפלגת העבודה מצאה עצמה במילכוד נורא. היא מסונדלת בתוך הממשלה ב„סנדלי דנוור", מחפשת דרך כיצד להיחלץ ממנה ומבקשת מאיתנו להסכים להקדמת הבחירות. נחזור ונאמר: אשר למפ"ם — היא תנצל כל הזדמנות ריאלית לקצר ימיה של הברית השילטונית הטמאה של מפלגת העבודה עם הימין. אך כאשר מפלגת העבודה מציעה ברוב ייאושה את הקדמת הבחירות, כדאי שנאמר לה: אל נא בחופזה! חישבי פעמיים לפני שתחליטי. בשני מקרים בעבר הלא־רחוק החליט המערך לצערנו — בהסכמת מפ"ם ובהסכמתי האישית כמזכ"ל להקדים את הבחירות והתוצאות היו מאכזבות.

ב־1977 ביצע ראש הממשלה יצחק רבין את „התרגיל המבריק" של הקדמת הבחירות, מתוך רצון להעניש את המפד"ל על המשבר שיצרה בעקבות טקס קבלת מטוסי הפאנטום הראשונים בשדה התעופה „חצרים", שהתקיים סמוך מאוד לכניסת השבת. הבחירות הוקדמו, אך הצרה היא, שכתוצאה מכך... הוקדמה גם עליית בגין לשלטון.

ב־1985 החליט המערך, מתוך להיטות לעלות לשלטון והוסר־יכולת עמידה איתנה באופוזיציה, לגבש (בכל מחיר..) רוב להקדמת הבחירות. רוב זה נוצר. כזכור, על־ידי העברת כמה „שחקני־דרכש" מסיעת הליכוד לסיעת המערך (בהתנגדותה הנמרצת של מפ"ם), והבחירות הוקדמו. התוצאה היתה שוב מאכזבת. הופסק אמנם רצף ההגמוניה של תנועת החירות בשלטון, שנמשך 7 שנים, אך תוצאות הבחירות הביאו להקמת הממשלה, שהיום מחפשת מפלגת העבודה כל דרך כדי לקצר את ימיה. סביר מאוד לחשוב, שאם הבחירות לכנסת ה־11 היו מתקיימות במועדן, אולי לא היו מסתיימות בהישג חלקי של המערך (הפסקת רצף שלטונו הבלעדי של הימין), אלא בניצחון שהיה שם קץ לשלטון הליכוד.

מכאן הצעתנו להנהגת מפלגת העבודה: הפעם חשבו היטב את צעדיכם בטרם תחליטו על הקדמת הבחירות וחידלו לתכסס ולירות מן המותן. הבעיה אינה רק להקדים את הבחירות בשלושה חודשים, או בשישה חודשים. אלא מה יש לעשות עד הבחירות (ולא משנה אם יוקדמו או לא), כדי להבטיח ניצחון על הימין. ובעניין זה מתבקשים שלושה צעדים:

● על מפלגת העבודה לקום ולהודות באומץ־לב, שממשלת הליכוד הלאומי נתגלתה כמפלצת תיסקודית וכענק אפילפטי משותק ומשתק כל יוזמה מדינית.

אפילו ההישג היחיד שהיא רשמה לזכותה — ריסון האינפלציה (ועדיין זמני, לצערנו...) — אינו מנוצל לחידוש הצמיחה ולשינוי מבנה המשק. נהפוך הוא: הרס המיגזר היצרני, לרבות ההתיישבות העובדת, הכורע תחת עול ריבית גזלנית — נמשך.

איננו דורשים משמעון פרס „לחזור בתשובה" ולהודות שעצם הקמת השותפות עם הליכוד היתה משגה על אידיאית הנולד. עד כדי כך לא נתאכזר אליו. אנחנו מבקשים ממנו שיודה לפחות בכך, שהממשלה נתגלתה ככשלון, ההודאה בעובדה זו איננה דרושה למפ"ם. היא חיונית למפלגת העבודה כדי שתדע לכלכל צעדיה בתבונה בשלב הבא של ההתפתחויות. במפ"ם יש עדיין כמה חסידים שוטים של ממשלת הליכוד הלאומי, שמדי פעם מלמדים אותנו מעל דפי „על המשמר" עד כמה הממשלה היא סיפור הצלחה אחד גדול... הם התייחסו לממשלת פרס־שמיר תוך התעלמות מוחלטת מהעובדה שהיא תיהפך לממשלת שמיר־פרס, עם כל הנובע מכך. לשמחתנו, אפילו חברים תמימים אלה הפסיקו כבר להציע למפ"ם להצטרף לממשלה...

● אם ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ מבקש שמפ"ם ור"צ יתנו יד להפלת הממשלה על־ידי פיזור הכנסת והקדמת הבחירות, עליו להצהיר מפורשות ובאופן חד־משמעי, שלא יחזור אחרי הבחירות לעשות שוב אותו משגה היסטורי ולא יסכים להקים מהדורה „חדשה ומתוקנת" של אחדות לאומית עם הימין. סוף־סוף יש גבול למה שמפלגת העבודה יכולה לדרוש ממפ"ם, תוך ניצול מירבי של רגש האחריות המפותח מאוד שלה לגבי עתיד המדינה ועתידה של תנועת העבודה. לא נסכים להקדמת הבחירות רק כדי שפרס יחליף ממשלת אחדות לאומית „א" בממשלת אחדות לאומית „ב".

● על מפלגת העבודה להבין, שבמציאות שנוצרה לאחר שנתיים וחצי של שלטון משותף עם הימין, לא חלה אותה תמורה דרמאטית בחברה הישראלית, לה ציפו מנהיגיה. העם נשאר חצוי בכל הנוגע לבעיה המרכזית של חיינו: שטחים — תמורת שלום, שימנע את המלחמה הבאה. אין בכוחה של מפלגת העבודה, כפי שהיא, לפרוץ בעצמה את מסגרת ה„תיקו" בעם, הטומן בחובו סכנות חמורות. יש לחפש ולמצוא דרך שתבטיח בסבירות גבוהה, שבכנסת ה־12 לא תוכל לקום יותר ממשלה בהשתתפות הימין, המונהג על־ידי תנועת החירות. הגיע הזמן ששמעון פרס, שגילה בעבר כשרון רב במאמץ להקים שלטון משותף עם הליכוד, ינצל כשרון זה בכיוון יותר קונסטרוקטיבי.

למדינת ישראל דרושה בתקופה זו, כאוויר לנשימה, ממשלת שמאל־מרכז ליבראלי. יש סיכוי סביר, שממשלה כזאת תוכל לקום בכנסת הי"ב, אם תתגבש עוד לפני הבחירות „חזית לאומית להצלת המדינה", שתהיה מסוגלת להגן על המשטר הדמוקראטי, להבריא את המשק ולהשיג שלום. בחזית רחבה כזאת ישתתפו כמפלגות עצמאיות: מפלגת העבודה, מפ"ם, ר"ץ, המרכז הליבראלי שזה עתה נוצר (ויש לברך על הקמתו) וכוח פוליטי דתי מתון, המוכן לשתף פעולה עם תנועת העבודה. כוח כזה קיים במחנה היהדות הדתית, וצריך לעודד את התארגנותו הפוליטית. חזית רחבה כזאת תציג מראש לפני הבוחר קווי יסוד קואליציוניים מוסכמים של ממשלת שמאל־מרכז. אם כתוצאה מכך תתגבש לפני הבחירות גם קואליציה של ממשלת ימין בהנהגת חירות והמפלגות הדתיות הקיצוניות — כולן או חלקן — תינתן לבוחר, זו הפעם הראשונה מאז קום המדינה, אפשרות להצביע בעד קואליציה של שמאל־מרכז עם קווי יסוד מבוססים על שפיות וריאליזם, מול קואליציה של ימין קיצוני ומחנה דתי מיליטאנטי.

אינני מעלה כעת את השאלה, האם „החזית הלאומית להצלת המדינה" תופיע בבחירות ברשימה אחת, או כל אחת מהמפלגות המרכיבות אותה תלך אל העם ותבקש ממנו לקבוע את מידת הכוח שיינתן לה, וכתוצאה מכך — גם מידת האחריות שתקבל בקואליציה הממשלתית. הנושא חייב להיבדק הן מן הבחינה המעשית והן מבחינת התועלת האלקטוראלית. בחינת האפשרות להקמת חזית לאומית רחבה להצלת המדינה הפכה להיות צורך חיוני ודחוף.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

קודש קודש תרדוף

אירועי הדמים במכה מעוררים חלחלה בכל מוסלמי אדוק ● אילו הוכח כי הסעודים אכן ירו בקודש הקודשים, ואפילו בלית ברירה, היתה מתפתחת נגדם רגישות דתית, שיכלה לזעזע את כס המלוכה הסעודי

מאת פנחס ענברי

במזרח ירושלים מתנהלת בעת במלוא עוזה מלחמת כרוזים. פלגים שונים במחנה הפלשתינאי תוקפים זה את זה בשצף־קצף ומשתפים במהומה קבוצות מן הימין ומן השמאל. „איחוד אש"ף", שעליו התבשרו בשטחים מן הידיעות על המועצה הלאומית באלג'יריה, לא הגיע לזירה הפלשתינית האותנטית — הגדה המערבית.

והנה, ככל שהדעות חלוקות והוויכוח קשה, מכנה משותף אחד יש כמעט לכל הכרוזים — הם פותחים בהכרזה „בשם אללה הרחמן והרחום". אפילו מעל כרוז שהיה חתום בידי אבו־ניראל, ותוקף אנשי דת הנוטים ל„פתח", התנוססה ההכרזה הדתית הזאת. אבו־ניראל כידוע נחשב ארגון רדיקלי שמאלי. אבל אין הוא יוצא מן הכלל — גם כרוזים של החזית העממית, ארגון מארקסיסטי רדיקלי על־פי הגדרתו־הוא, פותחים לא אחת בהכרזה הדתית הזאת.

הצורך של ארגוני השמאל להופיע בכסות דתית, כדי למצוא נתיבות ללב הקוראים, איננו מיוחד לגדה המערבית. כאשר ביקרתי במצרים, בעיצומה של מערכת הבחירות לפרלמנט, צד את עיני הצורך של המפלגות החילוניות להשתמש במינון מוגבר במוטיבים ובסיסמאות דתיים. מפלגת העבודה השמאלית הרחיקה לכת עד כדי הליכה משותפת עם האחים המוסלמים.

על רקע הלכי הרוח הדתיים האלה, צריך להבין את הקושי שבו התקבלו בעולם הערבי הידיעות על מהומות הדמים במכה.

לא בכל תקופה היסטורית היתה העלייה לרגל למכה בטוחה. בתקופות ארוכות היה דרוש שלטון מרכזי מסוים שיתן חסות לשיירות עולי הרגל. שכן הבדואים בנתיבי המעבר לא כל־כך התפעמו מן הדבקות הדתית של עולי הרגל וראו בשיירות הלאות מטרה לשוד דרכים, ותו לא. או שהיו קונים מראש בכסף טוב את המעבר הבטוח, או שכוח צבאי היה מלווה את השיירות.

לפיכך, החומרה המיוחדת באירועי הדמים במכה לא היתה האלימות עצמה, אלא חילול הקודש שבו היתה מלווה.

שומרת הקדש

העיר מכה וסביבותיה הן „חרם", כלומר: איזור קדוש, שבו אסורה המלחמה. יותר על כן, אסורה גם הכנסת כלי משחית. ואגב, גם מערת המכפלה ומתחם מסגד אל־אקצה בירושלים הם „חרם"). קדושת החרם לא נקבעה רק בידי האיסלאם, אלא עוד בימי הערבים הקדמונים, עובדי האלילים. אם כך, קדושת החרם של מכה היא אולי מראשית התרבות השמית. המוסלמי האדוק, וגם זה שאיננו כל־כך אדוק, מתחלחל מעצם האפשרות שמוסלמים שלפו כלי נשק אלה על אלה בחרם, ועוד בעיצומה של עונת העלייה לרגל. מכאן מצוקתה המיוחדת של סעודיה ובעלות בריתה הערביות: אם יוכח כי הסעודים ירו בחרם, עלולה להתפתח נגדם רגישות דתית גדולה שיכולה לזעזע את המשטר, הנשען בין היתר על מועצה של גדולי הדת. אין לסעודיה אפשרות לטעון כי חייליה היו חייבים לפתוח באש כדי להחזיר את הסדר על כנו. לפתיחה באש בחרם אין שום צידוק.

מכאן נובעת מצוקתן של המדינות הערביות התומכות בסעודיה, כגון מצרים וירדן. מצד אחר אינן יכולות להתעלם מאירועי הדמים במכה, מכיוון שיעלו עליהן את חמת הדתיים; אבל אם ירגישו את האירועים האלה, הם עלולים לזעזע את כס המלוכה הסעודי. לפיכך, סרטי הווידאו שהפיצה הטלוויזיה הסעודית, בלי להיכנס למידת האותנטיות שלהם, המוכיחים כי השוטרים הסעודים הבליגו ולא פתחו באש, התקבלו ברגשות רווחה והקלה. הטלוויזיה הירדנית הקפידה אתמול לשדר שידורים חיים מטקסי העלייה לרגל, כדי להוכיח כי הכל כשורה, וכי סעודיה אכן ראויה לתואר של שומרת המקומות הקדושים.

הדילמה של סוריה

אירועי מכה נפלו בעיצומו של מאמץ סעודי לכנס ועידת פסגה ערבית, כדי לתאם עמדה ערבית מאוחדת לתהליך המדיני. השאלה היא, אם הסכנה האיראנית המתחזקת תעכב או תחיש את המאמצים הערביים להתקדם בתהליך המדיני.

בדבר אחד כמעט שאין ספק — המדינות הסוניות, המתנגדות לאיראן, יגבירו את מידת הליכוד ביניהן, ובכל מה שקשור בבעיה הפלשתינית יש לצפות שמצרים וסעודיה יגבירו את הלחץ על ירדן לחדש את הדיאלוג עם ערפאת.

הצורך של מדינות ערב להתלכד מול החומייניזם מעמיד את סוריה מול הצורך לחשוף את קלפיה. בלחצה של בריה"מ התחיל תהליך התפייסות סורי־עיראקי. אבל סוריה לא המשיכה את התהליך, והיא עדיין שומרת על קשריה עם איראן. האירועים במכה מחייבים עתה להחליט, אם היא הולכת עם איראן או עם סעודיה. יש להניח כי תנסה לתווך בין השתיים, וסעודיה ככל הנראה תראה מאמצי תיווך כאלה בעין יפה, שכן אין לה אינטרס להחמיר את ההסלמה עם איראן. אבל איראן תדחה, קרוב לוודאי, כל נסיון של תיווך.

ביה"מ איננה עושה לסוריה חיים קלים, ובצעד די מפתיע כבר הזדרזה להתייצב לצידה של סעודיה. אם תחליט סוריה לתמוך באיראן, הרי תחשוף את המחלוקת העמוקה עם בריה"מ. לוב, אגב, כבר הביעה תמיכה באיראן, ובכך חשפה את חילוקי הדעות שלה עם בריה"מ.

קשה לשמאל

כל החלטה שתקבל סוריה תקשה על השמאל הפלשתיני. אמנם סעודיה ואיראן מייצגות משטרים פסולים בעיני הקומוניסטים או אנשי ארגוני הסירוב המארקסיסטיים, אבל תמיכה סורית באיראן תקל עליהם, מכיוון שבכך תשמור על חזית משותפת עם לוב. אבל אם תצדד בסעודיה, הרי תיכנס למסלול התהליך המדיני ותתקשה אחר־כך להתמודד על חידוש הדיאלוג הירדני־פלשתיני.

מכאן אפשר להבין את חשיבות תמיכתה של בריה"מ בסעודיה דווקא. ואין זאת הפעם הראשונה שבריה"מ מקשה את החיים לרדיקלים למיניהם במזרח התיכון. בריה"מ מבקשת לבנות דטאנט בין־גושי, ולא תתמוך בקו המסכן את האינטרסים האמריקניים. עקרונית היא לא היתה חייבת לזרדו בנקיטת עמדה, שכן אין היא צד מדרגה ראשונה בסכסוך שבין המוסלמים. אבל היה לה עניין להרגיש כי היא תומכת בגוש המדינות הערביות הפרגמטיות, המחפשות פתרון הגיוני לסכסוכים במזרח־התיכון, ואין היא תומכת בסוג הפתרונות הרדיקליים המקובלים בסוריה ובלוב.

מכאן אפשר לגזור גזרה שווה לגבי עמדתה בעניינים אחרים, כמו עידוד אש"ף להיכנס לתהליך המדיני. ומן הסתם, ההפתעה של התמיכה הגורפת בסעודיה לא תהיה ההפתעה האחרונה של הסובייטים.

שינאה עזה כמוות

זרעי טרור

הכבדת היד על אוכלוסיית עזה רק תאיץ את התהליכים המסוכנים שכבר מתחוללים

מאת פנחס ענברי

לפני כחצי שנה נמלטו מן הכלא בעזה כמה חברים בחוליה דתית קנאית נועזת.. והאתגר שהציבו במעשה בריחתם עולה על האתגר שהעמידו באשר פעלו חופשי. הקושי לכוחות הביטחון לא היה במעשה הבריחה לבדו, שהיה כשלעצמו חמור מאוד. אלא בעובדה שלא עלו על עקבות החוליה כאשר הסתתרה בעזה, ואחר־כך הצליחו רוב חבריה להגיע ללוב.

העובדה שהחוליה הבורחת הסתתרה בהצלחה מפני כוחות הביטחון הישראליים והתחמקה מן ההשגחה בגבולות פירושה, שלחוליות הדתיות בעזה יש מידה גדולה של אהדה בקרב התושבים, עד כי החוליה הבורחת יכלה להיעזר בהם כדי לחמוק מעיני הפקוחה של איש הביטחון הישראלי. לבורחים היו מספיק מסייעים כדי להגיע לחוף מבטחים.

זאת התפתחות חמורה מאוד, אם אנו זוכרים את אמרתו של מאו טסה־טונג על האוקיינוס שבו משייטים דגי הטרור. האוכלוסיה של עזה מתחילה להיות האוקיינוס, שבו ירגישו הטרוריסטים הדתיים כמו דגים במים. שר הביטחון יצחק רבין הודה אתמול, כי גם במעשה הרצח של קצין צה"ל בעזה, עדי הראיה לא שיתפו פעולה עם כוחות הביטחון.

אובדן עשתונות

לא זה היה המצב עד לפני שנים מועטות בלבד, ואם נשפוט על־פי „התגובה החריגה" שנוקט שר הביטחון על רצח הקצין, ספק אם הוא מודע לגודל הסכנה.

אין איש בישראל שלא קיבל בצער עמוק את רצח הקצין הצעיר. אבל ספק אם התגובה הקיצונית, שכללה סגירת עיר שלמה ועוצר עליה, ועוד ערב חג הקרבן, יכולה לתרום משהו למניעת הרצח הבא.

התושבים משתפים פעולה עם הטרור לא בגלל שטוב להם. אם יהיה להם עוד יותר רע, הנכונות להגביר את שיתוף הפעולה תלך ותגבר. לא זה מה שמדריך את שיקוליו של שר הביטחון. ומתעורר הרושם שמה שהוא מתחיל להגשים בעזה, איננו אלא כריית אוזן לדרישה ל„עונשים אפקטיביים" הבאה מצד רבני גוש אמונים. וייתכן שמידה לא מעטה של תסכול מהצלחת הבריחה של הטרוריסטים הדתיים מילאה תפקיד כלשהו בעונש הקשה על עזה כולה.

אמנם רבין לא נגרר אחרי הדרישה הקיצונית לעונש מוות, אבל הביקורת על „היד הרכה" שמשמיע הימין הקיצוני פעלה את פעולתה על שר הביטחון, אולי לצד מידה מסוימת של אובדן עשתונות.

וזה בדיוק מה שמבקש הטרור הדתי להשיג — להעמיד את האוכלוסיה הפלשתינית כולה בעימות עם ישראל, עימות שיהפוך עד מהרה לסכסוך דתי.

לאומיות במצוקה

אמנם את האחריות על רצח הקצין לקח עליו כוח־17 של פת"ח. אבל הלאומיות הפלשתינית נמצאת במצוקה הולכת וגדלה, בעיקר בעזה, מפני כוחו המתעצם של האיסלם הפונדמנטליסטי.

כוחו של האיסלאם מתחזק בין היתר בגלל כשלון הלאומיות הפלשתינית למצוא פתח של רווחה למועקה החומרית והנפשית של תושבי עזה. הכבדת היד על האוכלוסיה רק תאיץ את התהליכים המסוכנים שכבר מתרחשים.

חוכמת הביטחון איננה רק למצוא את המחבלים שכבר יצאו לפעולה — אלא למנוע את התארגנותה של החוליה הבאה. לחכמי הביטחון שלנו זה קצת קשה להבנה. בעונש הקולקטיבי שמטילים עכשיו על עזה זורעים את זרע חוליית הטרור הבאה.

עם הלאומיות הפלשתינית החילונית קשה להסתדר, אבל אפשר. אבל לסכסוך שאת חוקיו יקבעו המדריך העליון של האחים המוסלמים מצד אחד, והרבנים ולדמן ודרוקמן מצד שני, לא יהיה מוצא אלא בג'יהאד.

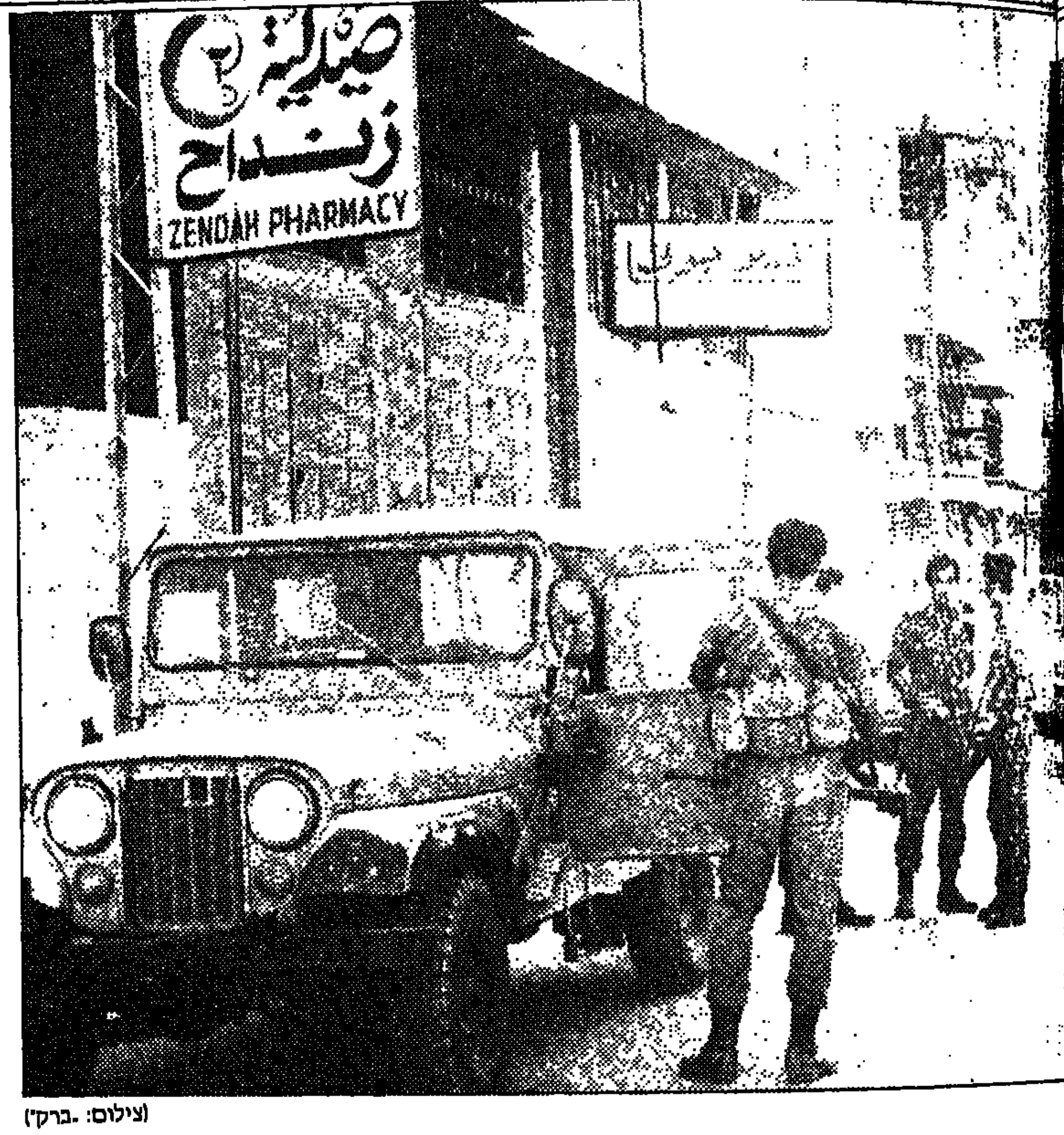

(צילום: „ברקן")

רון טל

עיר עצורה

צד א', צד ב'

■ „חצי על הכיסא חצי על הרגליים"

„ארבע שנים בעזה. כל שנה חודש. פחד לפני, נשימה ארוכה אחרי. עד לפעם הבאה. בימים הראשונים אתה בכוננות, נמתח. אחרי כמה ימים בתוך כל ההמון הזה, בתוך התנועה, העירנות מתרופפת קצת. קורה די הרבה שאנחנו נתקעים בפקקים. מכונית שנוסעת נגד הכיוון, סימטה צרה שמשמשת את התנועה לשני כיוונים. אתה לא יכול לזוז, לא קדימה ולא אחורה. באותן דקות אתה יודע שהכל יכול לקרות. אתה מטרה ברורה. בעצם אתה חושב על זה שאם מישהו ירצה להרביץ ירייה לזרוק רימון להתקרב עם סכין, אז יוכל לעשות את זה. אתה גם שומע סיפורים על מיקרים שקרו וחי בהרגשה שאולי כן ואולי לא, או למה שזה לא יקרה עכשיו. במובן מסוים אתה מרגיש מגוחך. כי אתה אמור ליצור נוכחות, להרתיע. אבל בפנים בפנים אתה יודע שזה לא נכון. אתה אחד בתוך ההמון הזה שלא רוצה אותך לא צריך אותך ונותן לך להרגיש את זה טוב טוב. כשאתה נוסע ברכב ויושב מאחור אתה כל הזמן משפר את הישיבה כך שתוכל לקפוץ החוצה. יושב חצי על הכיסא חצי על הרגליים. ואז אתה נכנס לפקק תנועה. רוב המחשבות הן על רימון שיזרקו פנימה. לא חשבנו כל כך הרבה על מישהו עם אקדח שיתקרב ויירה. בעיקר חשבנו על רימונים. אתה יודע שאתה לא יכול להפתיע אותם כמו למשל בשטח פתוח. כאן בתוך הרחובות רק הם יכולים להפתיע אותך. אתה לא יודע מאיפה זה יבוא ומתי. תראה, כשנוסעים בקומאנדקר ואתה מאחור יש לך עוד מרחב תימרון אבל כשנוסעים הביתה והלחץ מאחור עם כל הפקלאות והנשק בין הרגליים אז מה אפשר לעשות. בעיקר אתה חושב על הנהג שיושב עם הידיים על ההגה ולא יכול לעשות הרבה. במיקרים כאלה לא עוזרות כל ההוראות לא לתפוש טרמפים מתוך העיר או לא לקנות בחנויות ולא לשוטט. אתה רק מחכה לרגע שתצא מהרצועה בלי להיתקע בפקקים עוינים שעושים אותך למטרה יושבת".

■ „הילדים חיים כמו עכברים במלכודת"

ביום בו נרצח סרן רון טל, עזבה מרי חאס את משרדה בעזה בדרכה לחאן־יונס. השעה היתה עשר בבוקר. חאס תיכננה לשוב למשרדה לא יאוחר משעות הצהריים המוקדמות. פגישת עבודה שיגרתית. תוכניתה השתבשה.

בדרכה חזרה לביתה נתקעה מרי חאס בפקקי התנועה שלפני המחסומים. היה לה זמן לחשוב. ניסתה לחשב את סיכויי בתה הקטנה לצאת למחרת בבוקר לביקור משפחתי באלכסנדריה, וידעה שאין סיכוי רב. ענישה קולקטיבית, כרגיל.

„ראנו טאון" של עזה כעוצר, אנשים רוצים לחזור הביתה לערב חג הקורבן. „תראה", היא אומרת, „זה לא אסון גדול אם לא נחגוג כראוי את חג הקורבן. אפשר להסתדר. אבל אנחנו דואגים למי שהיה צריך לחזור לחג ולא יכול. אני פאצפיסטית. אני באמת מאמינה בגישה של אי־אלימות. אלא שאני יודעת שהטרור הגרוע ביותר הוא הכיבוש. כל טרור מוליד תגובה של טרור. גם לכיבוש יש תגובה. אני לא אוהבת את זה, אבל אי־אפשר להתייחס לאנשים שלנו, לילדים שלנו, כמו שמתייחסים אליהם. כמו עכברים במלכודת. החיים כאן, ידידי, הם לא תענוג. עד מתי תצפו מילדינו שיחיו כמו אילמים־חירשים? שיחיו בפחד מתמיד. אנשים לא אוהבים להיות עכברים כל החיים. טירור מביא טירור ותחת לחץ וריכוי — זו התגובה. העם היהודי, לדעתי, צריך לדעת את זה טוב יותר מכל עם אחר. גם אחרי מקרה כמו שקרה, אתה לא יכול להעניש את כל האוכלוסיה. אנשים לא יכולים להתכונן לחג. איך אתה היית מרגיש בתנאים האלו בערב חגך היית נתון במה שקורה?"

ירון זליג

שביל הדמים המתארך

מאת אבי בניהו

700 אלף תושבים, מחנות פליטים בצפיפות נוראית, קיני מחבלים של פת"ח, חזית הסירוב והג'יהאד האיסלאמי. אוניברסיטה גדולה (אל־אזהר) שעשויה להיות מוקד גדול להפגנות ועוד מיני רעות חולות. רצועת עזה היא חבית חומר־נפץ העשויה להתלקח בכל רגע ולהביא לבעירה גדולה.

בשנים האחרונות נרשמו ברצועה [illegible] של מעשי רצח אכזריים, רובם נגד [illegible] ישראלים חפים מפשע.

מאות ואלפי ישראלים היו מגיעים לעזה למוסכים ולקניות זולות, ומסכנים את [illegible] לדברי גורמים צבאיים, פוקדים [illegible] הרצועה פחות ישראלים מאשר בעבר. הפיגועים והרציחות בשנתיים האחרונות הביאו לירידה תלולה של מבקרים מישראל.

● בחודש פברואר 1983 נרצח בדקירות סכין בשוק העירוני במרכז עזה שלמה אבוקסיס, אורח ישראלי תושב העיירה נתיבות.

● שלושה חודשים אחר־כך, במאי 83', נרצח בדקירות סכין מנחם דרזון, איש מושב בית־הגדי, אף הוא במרכז עזה.

● באפריל 85' נורה ונפצע קשה חייל צה"ל, רס"ר נידל, מאש מקלע שירה לעברו מחבל בחוף הים בעזה.

● בחודש ספטמבר 1986 נדקר ונרצח בשוק העירוני בעזה חיים אזרן, תושב אשקלון, שבא לערוך קניות.

● שבועיים אחר־כך נדקר למוות בצורה דומה תושב אשקלון ישראל קיטרו, שבא עם רכבו לבצע תיקון במוסך בעזה. מותם של שני תושבי אשקלון גרם לסערה בדרום הארץ ולקרע ביחסים בין תושבי אשקלון לעיר עזה.

● ב־25.5.87 נורה מטווח קצר ונהרג תושב נתיבות גליל ג'רוסי, עת נסע במכוניתו בכביש עוקף עזה. הוא נורה מאקדח בקוטר 9 מ"מ. רוצחיו טרם נלכדו.

● השבוע, ב־2.8.87, נורה ונהרג מטווח קצר קצין צה"ל, סרן רון טל. מחבלים ירו בו מאקדח בקוטר 9 מ"מ ונמלטו.

פחות ישראלים פוקדים היום את הרצועה, בגלל שורה של מעשי רצח אכזריים שנעשו בה. הרצח האחרון החזיר את צה"ל למדיניות הענישה הסביבתית. טוב רק לזמן קצר

ושביל הדם של עזה הולך ומתארך. עד עתה נקט שר הבטחון, במאבקו בטרור בשטחים, מדיניות ענישה „נקודתית" — המכוונת כלפי מבצע הפיגוע, הרוצח או מפר הסדר והמסית, בלי לפגוע בכלל האוכלוסיה, באזרחים שאינם מעורבים במעשה. זו נראית מדיניות נכונה, שבעקרון הוכיחה את עצמה, על אף הביקורת שהוטחה מדי פעם בשר הבטחון מכיוון מפלגות השמאל.

הרצח המתועב של השבוע האחרון גרם למערכת הבטחון להרוג ממדיניות הענישה המוגבלת ולהגיב בקשיחות וב„יד קשה" נגד תושבי רצועת עזה כולם. למעלה מ־60 אלף פועלים המוצאים את פרנסתם בשטח מדינת ישראל צבאו אתמול על היציאות מהעיר, אולם נאלצו לחזור אליה פנימה. שר הבטחון הורה על סגירת העיר ואיסור היציאה ממנה לישראל, לאנשים ולכלי רכב.

אנשי רבין מנמקים את הצעדים האלה בצורך לערוך בדיקות סריקות ברצועת עזה כדי ללכוד את הרוצחים ולמנוע מהם נתיב מילוט אל מחוץ לגבולות המדינה. אך החזרה ל„ענישה הסביבתית" (עונש קולקטיבי) נועדה גם לאותת לתושבי עזה, שבחלקם ודאי הבחינו ברוצחים בבואם לבצע את הפיגוע או בעת מנוסתם ולא עשו דבר לעוצרם.

אפשר להסכים עם צעד כזה למשך 24 שעות, כצורך מבצעי של הצבא, אולם בשום פנים ואופן לא כמדיניות חדשה של משרד הבטחון. בסופו של דבר, יש לזכור, כי הטיפול בטרור צריך לבוא מכיוון של פתרון מדיני ולא צבאי, ואת זאת טורח להדגיש מדי פעם גם שר הבטחון עצמו.

„הכל הולך לזבל"

הדינאמיקה הכלכלית מידפקת על המחסומים — אתמול בחמש לפנות־בוקר ● שיירות של משאיות ● אין יוצא ואין בא

מאת שלי יחימוביץ'

בשעה חמש לפנות בוקר, [illegible] מחסום ארז נראים מרחוק [illegible] בשיגרת יומיום. עוד מאתיים [illegible] והמחומות הגדולה נגלית: [illegible] תמהוניות, צבועות, התפלה. [illegible] בציורי הילדים, אלה [illegible] הרצועה נוהגים בהן — עומדות [illegible] בשטע זוויות ומגמות. [illegible] להבקיע דרך. הטנדרים, האוטובוסים, חישנים, המוניות — מאות כלי [illegible] עמוסי אדם וסחורות, כולם [illegible] ברגע זה יותר מכל להצות [illegible] המחסום אל תוך מדינת ישראל.

על סגירת הרצועה הם שמעו. [illegible] אבל לא האמינו, ובאו לנסות את [illegible] רזק סמור מחאן־יונס, למשל, [illegible] בתעודת המשלוח שלו. הוא צריך [illegible] ירקות ל„תנובה [illegible] סיטונאות". „יש לי תעודה", הוא [illegible] ואומר נואשות.

„יותר משלוש שעות אני עומד [illegible] ולא רוצים לתת לי לעבור. יש לי [illegible] באוטו. יותר מעשר מיליון לירות [illegible] לזרוק באוטו. תראי, תראי, [illegible] יש פה טנדר, יש סחורה, יש פועלים [illegible] כולם ואף אחד לא נותן לנו לעבור".

[illegible] מול ההחלטה המורה וחסרת התקדים [illegible] „לסגור את הרצועה", כאילו ימלט [illegible] רצועה דווקא דרך מחסום [illegible] שם את תעודותיו [illegible] באשמה — [illegible] הגזרה השרירותית הזו — מידפקת [illegible] המחסומים הדינאמיקה הכלכלית של [illegible] היומיום. מהעבר השני של המחסומים [illegible] יהודים. חלקם ראשים שבאו לשדל [illegible] החיילים להניח לפועליהם להיכנס; אחרים מושבניקים נואשים, שנותרו בלי פועלים.

משני הצדדים הם צובאים על המחסומים, מדברים על ליבם של קומץ המילואימניקים שעל המלאכה. „משעה שש בערב אני כאן", אומר לי חקלאי מעזה. „כל שעה אני הולך לשער, ולא נותנים להיכנס". „הכל הולך לזבל", אומר אחר. „מאתמול ב־12 בצהריים אני פה עם הסחורה. והכל לזבל. מה אני יעשה עכשיו?"

בחמש לפנות בוקר כבר יכלו אלה, שהבינו שהמעבר במחסום הוא לא נושא לוויכוח ונואשו, לשוב על עקבותיהם. בשש, כשהתפזרה החשכה כמעט, כבר לא היה אפשר לחזור. הפקק התמשך לאורך קילומטרים. „ומי שנדפק זה אנחנו", סיכם בעצבנות מישהו מהמושבים שליד נתיבות, וגם הוסיף, כמעט לצאת ידי חובה: „ורק אתם, העיתונאים, עושים את הבלגאן. אתם אשמים. חברים של יוסי שריד".

מי שנדפק מסגירת הרצועה הוא אכן אנחנו. אלפי פועלים שלא הגיעו לעבודה, טונות של סחורות המוזילות את המחירים בשווקים — כל אלה נשארו מאחורי המחסום. חג איד־אל־אדחה עשה את המכה כואבת פחות. חלק מהפועלים היו ממילא מושבתים. ברצח הבא נראה להם.

נסגור את הרצועה לשבוע.

דרך משל

מאת עובד שאול

עצם יהודיה

שר החינוך נבון בקיסריה: „ומשיבו לחמור... ויקברו את העצמות" (מתוך העיתונים)

יהודיה זקנה מעיירה ב„תחום המושב",
הגיעה לניו־יורק בחודש אב.
ומשנכנס אלול – חודש הרחמים והסליחות,
נזכרה במינהגה... לפקוד בתי קברות.

יצאה נפשה לבקר בבית העלמין,
לטהר את ליבה לקראת יום הדין.
אך מה עושים ובני הבית טרודים,
בעסקי פרנסה אצים־מתרוצצים?

צר לה לזקנה. מי בידה יסייע
ואותה אל האתר הקדוש (בברוקלין) יסיע?
ותפן כה וכה והנה, כמטחווי קשת מהבית,
ממש מעבר לרחוב – נח לו בית קברות לתפארת.

עשתה הזקנה מה שעשתה... וחיתה נפשה!
וכה סיפרה לעת ערב לבני ביתה:
„שעה קלה במקום הטהור, בין שוכני עפר...
ואדם שם משוחרר... כאילו פרקו מעליו הר!"

תמהו כולם: „עד לברוקלין הגעת לבדך?"
יקירה הזקנה משועשעת: „אני... לברוקלין.... לבדי!"
„אם כן, באיזה בית קברות היית?", השתאו.
„שם, מעבר לפסי הרכבת", הצביעה. „שורו וראו!"

צחקו כולם: „שם? בבית הקברות ההוא?!
כיצד יכולת לטעות?... בית קברות של גויים הוא!"
„ומה בכך", הפטירה הזקנה. „מה אתם רוצים?!"
„וכי מתים של גויים... אינם קרויים מתים?!"

אבן, סדנא דארעא חד הוא. וכאן בקיסריה, מסתבר –
גם אנשי אתרא קדישא... נטלו לעצמם היתר!
וכאותה יהודיה פתייה – גם הם... מגיירים,
בהבל פיהם... עצמות של גויים!

כל הארץ – בית קברות אחד היא לדידם –
כל עצם, יקדשו, עליה ימסרו נפשם.
ועד שלא יוכח אחרת –
עצם יהודיה היא... ולא אחרת!

חינוך והשכלה

מאת יצחק שור

משבר ההשכלה הגבוהה

באוניברסיטה העברית בירושלים עובדים כ־5400 איש ולומדים כ־16,000. כל סגירה במקום עבודה כה מרכזי בעיר „תתרום" להדרדרות כלכלית ולשינוי דמותה החברתית של ירושלים: את מקום הארכיאולוגים יתפסו חברי „אתרא קדישא" ואת מקום רופאי „הדסה" יתפסו אומרי תהלים.

המשבר העמוק, העובר על האוניברסיטה, הביא את הסגל האקדמי לוויתור על 8 אחוזים משכרו. הסגל המינהלי והטכני ויתר על 7 אחוזים, והסכים לפיטורי 300 איש. במקביל הגדילו השוחרים את התרומות. הפיקוח הפנימי על ההוצאות הוגבר. ואולם המשבר נמשך, ומצב דומה במידה רבה שורר גם במוסדות אחרים להשכלה גבוהה.

הממשלה החליטה להעמיד את שכר הלימוד בתשמ"ח על 1350 דולר בערך, ואילו ועד ראשי האוניברסיטאות (ור"ה) החליט להעמיד את שכר הלימוד על 2000 דולר בקירוב לסטודנט. לעומת זאת דחתה הממשלה את תוכנית ההבראה שהגישה לה הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה. תוכנית זאת אומצה כידי שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, והובאה לממשלה. התוכנית תובעת תוספת של 17 מיליון דולר מדי שנה, בכל אחת מארבע השנים הבאות. תוספת זאת תוקדש לקליטת מרצים צעירים ולחידוש הציוד המדעי והספריות.

בכנס חירום של עובדי האוניברסיטה העברית חברי מפלגת „העבודה" (27.7.87) הושגה תמימות דעים בין נציגי המינהליים (שמעון בן חמו), האקדמאים (פרופ' שמעון שטרית), הסטודנטים (אורי בן־חור), כי האחריות לפתרון המשבר מוטלת על הממשלה, וכי על הנהגת „העבודה" לגרום למשבר ממשלתי, אם לא יינתנו פתרונות. בכל הידוע לי, זוהי פעם ראשונה שבה מתלכדים אנשי סגל מינהלי, אקדמי וסטודנטים סביב עמדה אחידה ומגובשת, ואינם זורקים את הכדור איש למגרש רעהו.

את טיבו של משבר ההשכלה הגבוהה תיאר נשיא האקדמיה הישראלית למדעים, פרופ' יהושע יורטנר, ביום עיון על הירידה שערכה ועדת החינוך והתרבות של הכנסת (23.6.87): בישראל חיים כ־205,000 אקדמים. באוכלוסיית היורדים בארצות הברית בלבד מגיע מספר בעלי המקצועות הטכניים והמדעיים ל־34,000. מיספר המרצים באוניברסיטאות בישראל מגיע ל־6000. מיספר היורדים אשר מרצים באוניברסיטאות אמריקניות מגיע ל־1600. בין השנים 1978־1984 נוספו מדי שנה 200 מהנדסים ובעלי מקצועות מדעיים, מתוך 1000 בוגרי תואר שני ושלישי בישראל. משמעות נתון זה היא, ש־20 אחוזים מכוח האדם האקדמי הצעיר ברמות הגבוהות יורד מדי שנה.

חברי המכון לחיזוי טכנולוגי באוניברסיטת תל־אביב שאלו יורדים בעלי מקצועות טכנולוגיים ומדעיים בארצות הברית, מהן הסיבות לירידתם. עד 40 אחוזים מהם השיבו, כי רצו להשלים לימודיהם הגבוהים שם ולא כאן. כמה מן הסטודנטים המצטיינים, אשר זכו במלגות „אלון" של המועצה להשכלה גבוהה הסבירו את ירידתם בתנאי המחקר הירודים בישראל. במכון הטכנולוגי של קליפורניה נמצא אחד המומחים העולמיים בתחום השימוש בלייזרים לקומוניקציה. פרופ' יהושע יורטנר שאל אותו, מדוע לא חזר ארצה, והצעיר השיב: לא בגלל המשכורת ולא בגלל תנאי העבודה, אלא בגלל תנאי המחקר. בישראל לא ניתן לו להקים מעבדה לטלקומוניקציה אופטית.

דלדול המערכת המחקרית הישראלית ממשאבים גורם גם לירידה מוסווית של מדענים ישראליים מצטיינים: חצי שנה הם מבצעים בחו"ל את רוב עבודותיהם, ובכך הם מסייעים לפיתוח תשתית מדעית ומרכזי הצטיינות בחו"ל ולא בישראל. חוקר חשוב מן הטכניון נמצא כל הקיץ במעבדות י.ב.מ. בארצות הברית, משום שאין לו ציוד ותקציב להפעלת מכשירים בטכניון. אותו חוקר גילה לפני שנה מצב צבירה חדש, הנקרא על שמו. הוא מצא כי חומר מוצק יכול להיכנות ממחומשים. לגילוי זה ישנה חשיבות רבה בתחומי האלקטרוניקה המודרנית, אומר פרופ' יורטנר. הציוד ואמצעי המחקר, שבהם משתמשים באוניברסיטאות בישראל הוא משנות ה־60 וה־70. הסגל מזדקן, ואנשים חדשים במעט ואינם נקלטים. קיימת סכנה מוחשית לאובדן דור של חוקרים ומדענים צעירים. קיימת סכנה שבין העם היהודי [illegible] לבין העם היהודי בתפוצות [illegible] השכלתי ואיכותי. ישראל תהפוך [illegible] מסוג חדש בעולם השלישי: הללו [illegible] חומרי גלם ללא תמורה נאותה. ישראל [illegible] את ההון האנושי שלה, את [illegible] והמוכשר של המדענים והמצטיינים [illegible] תמורה כלל.

את הסכנה הזאת יש למנוע על ידי [illegible] משאבים לאוניברסיטאות ולמוסדות [illegible] בדרך זאת תיפתח מערכת ההשכלה [illegible] והמחקר המדעי בפני חוקרים [illegible] ניתן יהיה לחדש את התשתית [illegible] ההשכלה הגבוהה בישראל — [illegible] יורטנר.

המחר של ילדי־המסך

בקונגרס הבין־לאומי השני על החינוך בגיל הרך בעידן הטכנולוגי, שנערך בחודש שעבר בתל־אביב, השתתף גם ניל פוסטמן, מהוגי הדעות של החינוך הרדיקלי בארצות הברית. רעיונותיו העיקריים מוכרים לקורא העברי מסיפרו המבריק „אובדן הילדות" (ספריית פועלים, 1986). בספר זה טען פוסטמן, כי הטלוויזיה גורמת להיעלמות של הילדות. משום שהיא חושפת את סודות המבוגרים טרם זמנם, והופכת את הילד למבוגר קטן ואת המבוגר לילד.

גדעון לוין, מנהל „המרכז ללימוד פעילויות הילד" שליד מכללת „אורנים" התפלמס בקונגרס עם ניל פוסטמן. לדעת לוין, אין לברוח מן הטכנולוגיה אלא להשתלט עליה. העיסוק בטכנולוגיה מודרנית הוא בלתי נמנע. הסכנה אורבת לילדים ולא לילדות (ו'בשורוק). השאלה הקשה ביותר בתחום זה היא כיצד להכשיר את המחנכים לכך, שיהיו מסוגלים לספק לילדים בגיל הרך את הסביבה ואת האקלים, הדרושים להתפתחותם.

הסכנה אורבת לילדים ולא לילדות, אמר גדעון לוין, משום שמאות אלפי ילדים ואולי מיליונים, גוועים מרעב בעולם השלישי. הם הראשונים אשר נפגעים ממלחמות וטרור. אבל גם במערב נפגעים ילדים מכך, שהוריהם מעדיפים נוחיות וקריירה, ובמשפחות רבות יורד שיעור הילודה במידה ניכרת. עם כל הכבוד לטכנולוגיה המודרנית, הרי שאין זו אלא גורם אחד בעולמנו ובחיי הילד. המשפחה היא גורם חשוב הרבה יותר, משום שהיא היא המעצבת במידה מכרעת את האקלים הרגשי, את הרמה האינטלקטואלית ואת המעמד הכלכלי.

נכון הדבר, שילדים מבלים זמן רב ליד מקלט הטלוויזיה. הם גם מרבים לשחק במשחקים מתוחכמים. ההמצאות והמכשירים שינו את אורח חייו של כל המין האנושי ולא רק את חיי הילדים. הגלגל, מכונת הדפוס, כלי הנשק, המכונית, החשמל, הטלוויזיה והמחשב פותחים אפשרויות חדשות גם לפני הילדים בגיל הרך. בתנאים סוציו־אקונומיים טובים ניתן לממש אפשרויות אלה. כך, למשל, הוכנס לגן [illegible] „המרכז ללימוד פעילויות הילד" [illegible] ארבע שנים, מחשב לגילאי חמש [illegible] סייע לילדים לבחור בין [illegible] אפשריים, להגדיר שגיאות [illegible] חשיבתם של ילדים, שהשתמשו [illegible] היתה רחבה ומעמיקה מחשיבתם [illegible] ילדים שלא השתמשו במחשב.

לפני המחנכים ניצבת משימה [illegible] נמנעת: להכין את הילדים [illegible] אדם מכשירניים. ילדים צריכים [illegible] לסגנון חיים עתידי ולא [illegible] הוריהם. שפת המחשב הופכת [illegible] נוספת, לאמצעי תקשורת, לכלי [illegible] יצירתי, למכשיר לגילוי [illegible] נוספות של האינטליגנציה [illegible] המחשב הופך לכזה משום [illegible] בזכרון וביכולת אחסון נתונים [illegible] פתרונות מהירים כבזק, ומציע [illegible] בו מיגוון רחב ביותר של [illegible] אפשריים.

ניל פוסטמן חושש, כי [illegible] המודרנית תהרוס את „חום הילדות" [illegible] הוא שוכח שאורחות החיים של [illegible] הופכים לנושא הדהות של [illegible] היידע של המבוגרים והמיומנויות [illegible] הופכים במהירות עצומה לבסיס [illegible] מתחיל לצעור הילד. ילדות [illegible] גיל 6־7) וטכנולוגיה אינם [illegible] קטבים. החינוך מכניס את הילד [illegible] עולם המבוגרים. הצעצועים [illegible] בנה לילד, היו דומים לאלה [illegible] השתמשו המבוגרים למחייתם [illegible] אלה נבנו לפי הדגם של כלי [illegible] התעבורה, הציוד והתקשורת [illegible] העדיפו הילדים לשחק בכלים [illegible] מבוגרים. מי שלא יספק לילדים [illegible] הכלים המתאימים לזמננו, כמו [illegible] ומחשב, ימנע מהם את [illegible] להתפתח. ילד פעיל, עיתי [illegible] לציוד היעיל והמודרני ביותר.

הפרגוגיה המערבית עדיין [illegible] בקיטוב שבין חושש לבין [illegible] בקיטוב שבין מסורת לבין שינוי [illegible] לוין סבור כי הקיטוב האמיתי [illegible] צרכים לבין אפשרויות, בין [illegible] (קומפטנטיות) להזדמנויות [illegible] לילד. תפקיד המחנכות בגיל [illegible] לחיות ולעבור עם הטכנולוגיה [illegible] זוהי לא רק משימה נחוצה, אלא [illegible] בלתי־נמנע.

לא תסביך „סינדרלה"

בין כל האגדות לילדים „סינדרלה" היא הידועה ביותר בתבל — קבע ד"ר אוריאל אופק בסיפרו „מגדל הזכוכית של החתול במגפיים", ואילו המנהלים האמנותיים של הבלט הישראלי, ברטה ימפולסקי והלל מרקמן חשבו, כי בלט המבוסס על סיפורה של סינדרלה יתאים לכל הגילים.

בהצגת הבלט הישראלי „סינדרלה", שנערכה בשבוע שעבר בתיאטרון ירושלים (22.7.87) נכחו שלושה דורות. המבוגרים נהנו כפליים: פעם מהנאתם השלימה של ילדיהם או נכדיהם ופעם מרמתה האמנותית של ההצגה. מן הרקדנים, הכוריאוגרפיה, התלבושות התפאורה וכמובן — מן המוסיקה התוססת של פרוקופייב.

אחת הסיבות לכך ש„סינדרלה" איננה רק הידועה באגדות תבל, כדברי ד"ר אופק, אלא גם החביבה ביותר על ילדי העולם — כדברי פרופ' ברונו בטלהיים בסיפרו „קסמן של אגדות" — הסיבה לכך היא, שסינדרלה מטיבה לתאר את החוויות הפנימיות של ילדים קטנים, ובעיקר את חוויית הקנאה. ילד או ילדה קטנים, אשר משווים את עצמם לאחיהם, מאבדים לעתים את בטחונם בכך שאי־פעם יהיו כה גדולים וחזקים. האגדה מפצה את הילד על חולשתו בהווה.

אבל הילד הקטן מזדהה לא רק עם סינדרלה, שזהותה האמיתית והזוהרת נחשפה בידי הנסיך. הילד מזדהה איתה, גם כאשר היא מושפלת. והרי כל ילד הצופה בהצגה או מאזין לסיפור יודע עד כמה „מגיע לו" שישפילו אותו ויעניש אותו בשל המחשבות הרעות שהוא חושב על אחיו או אחיותיו. הילד או הילדה הצופים נהנים מדמותה המכוערת והדחויה של האם החורגת. אותה אם איננה בהכרח חורגת. יתכן מאוד שהיא בת צלם דמותה של האם האמיתית, כאשר היא תובעת מן הילד להשלים עם עקרון המציאות, לוותר ולהיכנע.

בסיפורו הקלאסי של לוין קיפניס „מעשה באפרוח שהלך לבקש לו אם אחרת" מופיע מוטיב דומה, אלא שאצל לוין קיפניס מדובר באם אמיתית ואילו אצל סינדרלה מדובר באם חורגת, כלומר — בטלהיים מסביר את סינדרלה בדרך פסיכואנליטית: היא מבקשת לגרש מחייה את האם החורגת [illegible] להשיג לעצמה את בן צלם דמות [illegible] הנסיך.

בעיקרו של דבר מעניקה אגדה [illegible] לגיטימציה לילדים קטנים, [illegible] בלתי מודע, להיות סינדרלה [illegible] הראוייה לגדולה, אך גם לפתח [illegible] זהות אישית חיונית: „כמו סינדרלה [illegible] אני מזדהה, מסוגל גם אני, [illegible] ממצבי הנחות ולהגיע למצב של [illegible] במושאי קנאתי הנוראה, ולהגשים [illegible]

בעידודו ובתמיכתו הכספית של [illegible] החינוך והתרבות הוכיח הבלט [illegible] צריך ואפשר להציג לילדים [illegible] איכותית ולא לרדת לרמת [illegible] הנמוך, כפי שקורה ברבות [illegible] הממוסחרות לילדים. מן הראוי [illegible] החינוך והתרבות ימליץ לפני [illegible] וילדים בגיל הגן ועד לסמינרים [illegible] בבלט הישראלי, „אמנות לעם" [illegible] ולעודד את הבלט להוסיף [illegible] פיתוח.

מעשן חלול

מאת אבי בניהו

מחיבוק לחיבוק

רעיון מקורי של תושבי־קריית ארבע, שנועד להחזיר את האלוף עמרם מצנע ל„זרועות הפתוחות" של המתנחלים, התפרסם בבטאון המתנחלים „נקודה". „העתונות הכתובה וצלמיה העמידונו על העובדה, שאלוף פיקוד הצפון יוסי פלד נטל חלק במערכת הביטחון השוטף של מושב מרגליות בצפון, כשנטל על כתפו נשק והחל מפטרל סביב גדרות הישוב. אין לי ספק, כי מעשה דומה של האלוף עמרם מצנע באחד מישובי יש"ע יוציא את האלוף מהרושת השמועות שתלתה בו רבב, תחלץ אותו מחיבוק הדוב השמאלני בארץ, ותשיב אותו לזרועות הפתוחות של המתיישבים". מציע הבטאון.

עמרם מצנע – „נקודה"

מפר שלווה בגובה נמוך

סיפור שהגיע מעמק הירדן מספר על נדודי שינה של חברי הקיבוצים שם, ולאו דווקא בשל החום הגדול. מקיבוץ גדול של התק"מ בעמק הירדן נודע, כי המסוק בו משתמש מעת לעת האלוף עמרם מצנע, כדי להגיע לביתו בקיבוץ עין־גב חולף בשעות מוודות בגובה נמוך מעל הקיבוץ ומפריע לחברים.

האלוף מצנע, המקפיד להיות עם המשפחה בקיבוץ לפחות שלוש פעמים בשבוע, מגיע מידי פעם הביתה במסוק בשעת לילה מאוחרת, ועוזב מוקדם מאוד בבוקר. חברי הקיבוץ, שלא אהבו את רעש המסוק, פנו לשלטונות הצבא בבקשה לשנות את נתיב הטיסה של המסוק ונענו במהירות. נודע שהאלוף מצנע עצמו טיפל בשינוי הנתיב, כדי לא להפר את שלוות הלילה בעמק הירדן.

ההגמ"ר נגמר?

למרות הפרסום בעיתון, לפיו חזר בו האלוף עמרם מצנע, בשיחה עם מתנחלים, מהביטוי המפורסם שלו „מעשה נבלה", בו בחר להביע את רגשותיו על פוגרום המתנחלים במחנה דהיישה, נראה כי אלוף פיקוד המרכז נחוש בדעתו להעמיד את האוכלוסיה היהודית בשטחים על מקומה.

השבוע, בפני פורום של רבנים גילה מיצנע, כי 70 אחוז מהכוח הצבאי המרוכז בשטחים מועסק בהגנת הישובים היהודים ועוד הוסיף, כי פעילות של תושבים יהודים מפריעה מידי פעם לכוחות הביטחון, במילוי תפקידם.

בימים האחרונים ראשי המתנחלים טוענים, כי פיקוד המרכז, בראשותו של מצנע, עומד לשנות את מבנה יחידות ההגמ"ר (הגנה מרחבית), בשטחים המאוכלסים ברובם במתנחלים. ראשי יש"ע מעלים חשש, כי השינויים הצפויים הינם על רקע פוליטי, וכי צה"ל מתכוון למעשה, לחסל את יחידות ההגמ"ר ולהחזיר את חיילי המילואים, תושבי השטחים, ליחידות האם שלהם.

על רקע שינויים הצפויים בהגמ"ר, תוקף השבוע את צה"ל, מאמר מערכת בעיתון המתנחלים „נקודה", „מזה כשלוש שנים מורגש היטב, כי בצה"ל ובמיוחד בפיקוד המרכז סר חינן של יחידות ההגמ"ר ולא מסיבות מבצעיות. בלי שידובר על כך בגלוי, יחידות ההגנה המרחביות של יש"ע לא נקראו לבצע את תפקידי הביטחון השוטף, באזורי היעוד שלהם. „יודעי דבר — כותב העיתון" טוענים, כי התהליך החל בזמן כהונתו של האלוף אהוד ברק, ועתה, כאשר האלוף עמרם מצנע סיים את 100 ימי ההתחממות בתפקיד אנו עומדים על שינויים משמעותיים שיהיו בהגמ"ר. למיטב שיפוטנו לא באו שינויים אלה מסיבות מבצעיות, אלא על רקע פוליטי מובהק" — נאמר „בנקודה".

שעת חירום

„יתכן וייצמח מזה גם משהו חיובי. אולי השינויים הצפויים יביאו לבקרה טובה יותר על רבבות כלי נשק, המסתובבים אצל התושבים היהודים בשטחים, למשל.

כאשר לאלוף מצנע, — נציין כי מאז נכנס לתפקידו הוא לומד היטב את השטח, ומטפל באופן יסודי בבעיות שמתגלות. בתקופת כהונתו (בהשראת הרמטכ"ל) מוגשות במשטרה תלונות רבות כנגד מתנחלים וקיצונים אחרים, המתגרים ומקללים את חיילי צה"ל, הממלאים את תפקידם בשטחים.

טוב יעשו ראשי המתנחלים אם יבינו, שמלאכת הביטחון הינה בידי צה"ל בלבד ולא ינכסו את „הנחת שלהם" בעשייה הבטחונית, שאת תוצאותיה כבר ראינו בעבר.

מיבצע בטרם מוות

אל"מ אורי טייץ ז"ל – פעולה אחרונה

„את הלילה האחרון בילינו יחד באחת מהפעולות המבצעיות המפוארות של צה"ל". אמר מפקד חיל הים האלוף אברהם בן שושן על קברו הפתוח של מפקד הקומנדו הימי אל"מ אורי טייץ. רק מעטים מבין הקהל הרב, שבא לחלוק כבוד אחרון למפקד, ידע במה מדובר.

למחרת מותו הפתאומי פרסמו עורכי הלילה בעתונים את הידיעה המצערת על מותו בכותרת הגדולה בראש העמוד, שסיפרה על פעולת הקומנדו, שערך צה"ל באיזור צידון בלילה. זה היה נסיון לקשור את האיש לפעולה. רק חלק קטן מהקוראים העלה סברה, שקיים קשר בין שתי הידיעות הסמוכות.

רק עתה התירה הצנזורה הצבאית לפרסם, כי אל"מ אורי טייץ, מפקד הקומנדו הימי, יצא בראש לוחמיו לפעולת הקומנדו בדרום לבנון. כל הלילה ליווה את פיקודיו, ועמד בקשר רצוף עם מפקד חיל הים, האלוף בן שושן שעקב מקרוב אחר הפעולה המבצעית. כשחזר עם בוקר לבסיס, עייף לאחר תכנונים רבים, תרגולים וביצוע לא ויתר על הריצה והשחיה היומיים והסוף הטראגי ידוע — פטירתו עקב דום לב.

מפקד חיל הים, אברהם בן שושן – מספיד.

הצידה פנה

מדוע לא יסתכל לרגע הדרג המדיני הצידה, כדי לראות שני קצינים בכירים. משלמים מחיר מלא, עבור מעורבותם בפרשת פולארד?

מדוע לא יפנו לרגע מבט, החברים שמעון פרס ויצחק רבין לעברם של רא"ל (מיל) משה לוי ומפקד חיל האוויר לפידות, שלא יכלו לומר „לא ידעתי" כמו הדרג המדיני. את המחיר משלם הדרג המבצעי. לוי ולפידות לא יכולים להגיע לארצות הברית. לוי נאלץ לבטל שם את לימודיו, לפידות לא יכול להגיע להרצות בפני הבונדס. וכך מן הסתם זה יימשך עוד שנים רבות.

נציין, כי שר הביטחון לפחות, עשה מאמצים גדולים לשכנע את האמריקנים למתן את צעדי הענישה שלהם נגד הישראלים, המעורבים בפרשה. אולם ללא תוצאות. בכל זאת, כדאי שיציצו פרס ורבין רגע הצידה.

שמעון פרס • יצחק רבין • משה לוי • עמוס לפידות • מישהו צריך לתת תצוה לצד

רשות הקורא

לעתיד תרבותי יותר

אנו המומים ומזועזעים מדברי ההבל, הנבלה, והשיטנה של עורך המקומון „מבט לקריה" נגד קיבוצי הסביבה. כתושבים שנולדו בקרית־שמונה, גדלו והתחנכו בה יחד עם ילדי הקיבוצים בסביבה, החל מתנועת הנוער השומר הצעיר, בשירות בצה"ל וכיום בעבודה משותפת, אנו מוקיעים את דברי העורך הנ"ל. שליחו של השטן אינו שולט במעשיו וכל דבריו פארדוקס הם.

כמי שעובדים עם הקיבוצים, וכספקי מזון ומוצרי שטראוס, עוקבים אנו באהדה ואהבה, ומלאי הערכה למסירות, לחריצות ולפיתוח מוקדי תיירות ואמצעי פרנסה לתושבי האיזור, ובכללם לאנשי קרית שמונה. כל מוקד נוסף נותן עוד כוח לאיזור הצפון מושך תיירות לצפון ומשאיר אותנו על מפת הארץ, לא רק במובן הבטחוני.

אנו תקווה שנצא בכבוד ממקרה זה, וביחד בצעד קדימה מחוזקים ונצפה לעתיד טוב יותר, ותרבותי יותר.

שיווק אחים קמרי,
סוכנות שטראוס
לקרית־שמונה ואצבע הגליל

האנטישמיות וקהילת וינה

מאד השתוממתי לקרוא ב„חותם" (17.7.87) את הצהרתו של פרופ' משה צימרמן על יהודי אוסטריה, שכביכול מתקיפים את ישראל זינגר.

העובדות הן אחרות. קודם כל, פירסם מר זינגר את המסמכים על ואלדהיים בלי לייחד את האינפורמציה הזאת לקהילה היה, ועל כן היו חברים בקהילה שמתחו עליו ביקורת. אולם מי שקורא את העיתון הרשמי של הקהילה הווינאית, „די גמאיינדה", יכול לראות שהקהילה מתגוננת נגד אלה ממנהיגי קנ"ס ומפלגת העם, כגון ד"ר מיכאל גראף וד"ר אלויס מוק, שהשתמשו באנטישמיות כאמצעי פוליטי.

הייתי רוצה לדעת מהיכן לוקח פרופ' צימרמן את הידיעות שלו על „יהודי אוסטריה". אני אישית מוצא את דבריו מעליבים ביותר. אני שייך לחוג של אוהדי מפ"ם והשומר הצעיר, וגם אנחנו התקפנו בעיתון שלנו, „שומרוניה", את האנטישמיים האוסטריים ולא את מר זינגר.

קארל ספיסר, וינה

סוס טרויאני

מיכאל דקל הוכיח עצמו כתאומו הרוחני של מאיר כהנא. כמו כהנא, דקל הוא גזען השואף לגרש מיליון וחצי בני־אדם מבתיהם אך ורק בשל לאומיותם.

שר הביטחון יצחק רבין, חבר מפלגת העבודה, החליט שלא לפטר את דקל, שהתגלה כסוס טרויאני כהנאיסטי בתוך הממשלה. נראה כי לדעת רבין אי פסול בכך שגזען מתועב יוסיף לכהן כסגן שר הביטחון של מדינת ישראל.

יש לקוות, כי כאשר יגיע יום הבחירות יזכירו הבוחרים לרבין ולמפלגתו את ההתקפלות המבישה בפני הגזענות, וכי רבים מבוחרי „העבודה" יצביעו הפעם בעד מפלגות הנלחמות נגד הגזענות ולמען שוויון ואחווה בין יהודים לערבים.

מאיה טרכטנברג, גבעת שמואל

מי צריך איזון

תגובתם העצבנית והזועמת של הגורמים הממשלתיים לגוניהם הפוליטיים, על „חוסר האיזון" בכתבתה של רשת הטלוויזיה האמריקנית, מצביעה על גודל תחושת האשם שלהם. והרי הכל שם היה אמת, וזאת לא תבוטל על־ידי הצגת דברים חיוביים, הקיימים כמעט בכל מקום. האם מבקר המדינה „מאזן" בכל דו"ח שלו את ביקורתו השלילית על־ידי הצגת כל החיובי? וכלי התקשורת שלנו, בסוקרם את תוצאות האפרטהייד בדרום־אפריקה, גם הם אינם מזכירים במיוחד את האוניברסיטה של השחורים, את המקהלות ולהקות הריקוד שלהם ואת הסופרים והמחזאים הלבנים האמיצים — כל אלה מחווירים לעומת העוול הבסיסי היום־יומי. כך גם אצלנו בשטחים.

הצעדים החיוביים, במידה שהם ננקטים ע"י הממשלות, הם לטובתן והצעדים השליליים הם לרעתן, והדבר החשוב היחיד הוא לא ללטף את עצמן אלא לתקן את הליקויים. לכן יש לחשוף את הדברים ללא רחמים על התוצאות השליליות יודעים תמיד פחות מדי, ואולי בשל כך הן גם מאריכות ימים. או לשם מה ה„איזון"? מי שמנסה בכוח להמתיק את האמת המרה, אינו מעיד על נקיון מצפונו.

יוסף שטוקהמר, משמר העמק

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

עזרה תיכונה

קופת חולים הכללית מתכוונת להפעיל בקרוב מוקד תורנות רפואי ראשון מסוגו בארץ. המוקד ימוקם בכניסה לבית־החולים סורוקה בבאר־שבע, ויינתנו בו שירותים לשעת חירום לאחר שעות העבודה של המרפאות בבאר־שבע.
במוקד יהיו אחיות ורופאים מבית־החולים, ובקופת־חולים מקווים, שחולים, שאינם במצב קשה מאוד, יגיעו למוקד הזה, ובכך יפחיתו את הלחץ בחדר המיון של בית־החולים.

דובר קופ"ח, דוד תגר, אומר, כי אם יצליח הנסיון הזה בבאר־שבע, יקומו מוקדים דומים במקומות נוספים בארץ.

לובה אליאב על רקע ניצנה — פה עוד יקומו פטריוטים

בראש חפור

מאה בני נוער ישתתפו השבוע בחפירות ארכיאולוגיות בתל־ניצנה העתיקה. החפירות מתנהלות בשיתוף עם כפר הנוער החדש, שמקים כעת לובה אליאב בניצנה. חפירות ארכיאולוגיות אמורות להיות חלק בלתי נפרד מתוכנית הפעילות של כפר הנוער הזה.

שנים עשר ארכיאולוגים מאוניברסיטת בן־גוריון עומדים בראש החפירות. כבר ביום הראשון הם מצאו כלי נשק טורקיים. הישוב האחרון בתל־ניצנה העתיקה היה מבצר טורקי גדול. בהמשך, יחפרו אולי לתקופות קדומות יותר.

לובה אליאב, בעת התכנון והקמת הכפר בניצנה, רוצה שתלמידיו יחושו את הנגב, ילמדו אותו ויעבדו בו, עד שאולי גם יתאהבו בו. החפירו בתל־ניצנה (עוג'ת אל חאפיר) הם מן הסתם חוויה נעימה לתלמידים, גם בלי הצד האידאולוגי. אבל מן השילוב הזה, של עבר ועתיד, עבודה, לימוד והנאה, וגם בעזרת יופיו של המקום — אולי באמת יצמחו פטריוטים חדשים לנגב.

חסל סדר גרוד

באופקים לקחו ברצינות את מכת היתושים, שנחתה על העיירה והיתה לעינוי מתמשך לתושבים. למרות מצבה הכספי הקשה למדי של העיירה, החליטה הנהלת המועצה להקצות עשרת אלפים שקלים, בכל חודש למימון הוצאות הלוחמה ביתושים.
מוקדי הדגירה, גילו עובדי מחלקת התברואה — נמצאים בוואדיות ובערוצים. שם צמחו השנה שפע עשבים בעקבות הגשמים. גם נזילות מים במערכות הביוב נתגלו כמדגרות פעילות.
קבלן מיוחד, עם צוות של עשרה עובדים, טיפל טיפול יומיומי במוקדי הדגירה, וימי החמסין האחרונים היוו מבחן לשיטה. אופקים עמדה במבחן: לא מתגרדים שם יותר.

אז למתי קובעים?

אשר כהן, מפקד כלא באר־שבע — (צילום: ישראל יוסף)

בסוף השבוע נפצע סוהר בכלא באר־שבע, ששימש וקיף באגף הגוהחילים בכלא. כששב במשרדו, פרצו לשם שני אסירים כשבידם דוקרן, ודקרו אותו בבטנו. הוא אושפז ושוחרר. מצבו מוגדר קל.
לפני כשלושה חודשים התבשרנו מהנהלת שב"ס על אביב ופריחה בכלא באר־שבע, בגלל מדיניות היד החזקה — אך המבינה של מנהל הכלא, אשר כהן. העיתונאים אפילו הוזמנו לביקור באגפי הכלא — אירוע נדיר. ימים ספורים לפני הביקור — הודיע דובר שב"ס, שהוחלט לבטלו. הסיבה היתה — הימים היו ימי שביתת האסירים הבטחוניים, ובשב"ס לא רצו להציג את הכלא בשעותיו הפחות יפות.
בינתיים נקפו ימים, שבועות, וחודשים — והביקור (שהיה רעיון של הנהלת שב"ס, אגב נדחה שוב ושוב). בתחילה הבטיחו שאר־טרטו ייקבע מועד לביקור, אוזר־כך הלך הרעיון ודעך.
בשב"ס יארגנו כנראה, את סיור העיתונאים הזה בימים, שאפשר יהיה להפיק מהאירוע כתבות בנוסח תשדירי שירות. אנחנו אמנם נהיה שם, אבל לא נאמין להם.

"ישראטק 88" בניו־יורק — ללא ישראל...

הוועדה המארגנת של "ישראטק 88", שבוע הטכנולוגיה הישראלי, האמור להתקיים ביוני 88 בניו־יורק, ממליצה לבטל את האירוע, בגלל החלטת איגוד תעשיות האלקטרוניקה לא להשתתף בו — מסר אתמול קובי אבן־עזרא, יו"ר מכון היצוא, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.
לדבריו, המלצת הוועדה המארגנת תובא לאישרו הוועד הפועל של מכון היצוא ביום חמישי. אם יוחלט לבטל את האירוע, ייגרם הפסד של כ־400 אלף דולר לקופת המדינה — סכום הכולל הוצאות חלקיות שכבר הוצאו להכנת האירוע ופיצוי שישולם בגלל ביטולו, נוסף על הפגיעה בתדמיתה של ישראל. אבן־עזרא תקף את החלטת איגוד תעשיות האלקטרוניקה, ואמר כי בהחלטתו שלא להשתתף ניסה האיגוד להכשיל את האירוע כולו. עוד אמר, כי נציגי האיגוד הודיעו, בישיבה שהתקיימה בספטמבר 86, כי יתמכו באירוע ויניעו לחברי האיגוד להשתתף בו, ורק לאחר הוחלטתם נכנסו ההכנסות להילוך גבוה ונחתמו התחייבויות כספיות. מנכ"ל האיגוד, אורי בר, חזר והבטיח במאי 87 כי האיגוד ישתתף.
את המאבק של תעשיות האלקטרוניקה הוביל מנכ"ל תדיראן, יגאל נאמן, המשמש גם כיו"ר האיגוד. את האירוע יחרימו תדיראן, אלישרא, אל־אופ, קבוצת אלרון וכולל אלסינט ואלביט, שכבר הזמינה שטח והודיעה על ביטולו, סאייטקס, רפא"ל והתעשייה הצבאית ותע"ש). בעקבות הביטולים כבר הודיעה התעשייה האווירית כי תצמצם את השתתפותה, אם האירוע יתקיים.
הרקע לביטול ההשתתפות של איגוד תעשיות האלקטרוניקה הוא דרישתו להקציב לענף 6 מיליון דולר עבור הוצאות השתתפות בתערוכות בינלאומיות גדולות (ייחודיות לענף הזה), להכנת סימפוזיונים ולהבאת מרצים. האוצר אישר לאיגוד רק 1.25 מיליון דולר למטרות אלה. משה שמיר, חבר ... האיגוד. שהיה בעמדת מיעוט ... תמיכתו ב"ישראטק", אמר אתמול כי ... הדרישה לקבלת 6 מיליון דולר ... להיות כל קשר עם "ישראטק". אילו ... באיגוד טועה, כי חבריו אינם ... מאות אלפי דולרים על תערוכה ... ודרושות להם תערוכות יעודיות.
יצחק בורדה, יו"ר משותף של ... המארגנת, אמר אתמול כי ... ישראטק, כוללי דמי השתתפות של ... אמור היה להיות כ־5 מיליון דולר. ... כה נרשמו לתערוכה למעלה מ־... ישראליות, לאור ההערכה כי ... כ־20 אלף אנשי מקצוע אמריקנים ... יוחלט לבטלו ייגרם נזק לא רק ל... ישראליות קטנות, אלא גם לגדולות.

אורי נ...

ארה"ב

הגרעון המסחרי עולה, החקיקה בדרך

הקונגרס האמריקני והבית הלבן ממשילים שרוולים לקראת ההתמודדות הסופית על חקיקה בענייני סחר העומדת להיערך בסתיו. המחוקקים נותנים ליטוש סופי לחוק שלפי חששות הממשל יהיה פרוטקציוניסטי יתר על המידה.
פקידים בכירים במימשל אומנם מכחישים כי הם מנהלים "אסטרטגיה של וטו", אך עם זאת הם אומרים שהרפובליקנים בסנאט יתמכו בנשיא רייגן, אם יטיל וטו על הנוסח הסופי של החוק. לעומת זאת, המנהיגים הדמוקראטיים בקונגרס מאמינים כי יזכו בהתמודדות סביב הווטו וכי הצעת חוק הסחר שלהם תתקבל, חרף התנגדות הנשיא.
השנה החליטו הסנאט ובית הנבחרים על חוקי סחר שונים מאוד זה מזה לשם פתיחת שוקי חוץ לכמות גדולה יותר של סחורות אמריקניות. אך הבית הלבן מתנגד לשתי הגירסאות גם יחד. בשלב זה מקווה הבית הלבן להכין הצעת פשרה, ולאלץ את הקונגרס לבטל סעיפים רבים השנויים במחלוקת. לדברי המחוקקים, יאשר רייגן גם חוק סחר בלתי מושלם, ויתכן שלא יקיים את איומו להטיל וטו.
שני הבתים אישרו את גירסותיהם של חוק הסחר בשני השלישים הדרושים לשם ביטול וטו של הנשיא, אך בסנאט הצביעו רפובליקנים רבים למען החוק תוך הסתייגויות. "הרוב המכריע בו קיבלו שני הבתים את החוק הופך את האיום בווטו לתרגיל בלתי רלוואנטי", אמר דובר בית הנבחרים. ההצבעה בבית הנבחרים היתה 290 לעומת 137, יותר משני השלישים הדרושים.
הרוב הדמוקראטי בקונגרס נתן השנה לחקיקת הסחר עדיפות עליונה, לאחר שהגרעון המסחרי של ארה"ב הגיע אשתקד לשיא של 166 מיליארד דולר. האישור בסנאט התקבל ימים ספורים לאחר שהממשלה מסרה כי הגרעון המסחרי עלה מ־13.3 מיליארד דולר ל־14.4 מיליארד דולר לחודש.
ב־21 ביולי קיבל הסנאט את גירסתו של חוק הסחר ברוב של 71 לעומת 27, לאחר ויכוחים במשך ארבעה שבועות והצבעות על למעלה מ־200 תיקונים. כל המצביעים נגד

רונאלד רייגן — האם יטיל וטו

היו רפובליקנים, אך רייגן הפסיד 19 קולות ממפלגתו — שלו. החוק במהותו ינוסח על־ידי הוועדה המשותפת וילבש צורה שונה עד מאוד מזו של גירסות הסנאט ובית הנבחרים גם יחד. סבורים, שחוק הסחר הנרחב יבלום דרישות לתחיקה להגנת התעשייה כגון החוק הקובע מכסות ליבוא מוצרי טקסטיל, התלוי ועומד בבית הנבחרים.
לדעת סנטורים, הממשל ... מאותם מרכיבים בחוק הסחר שיש בהם להחמיר את אכיפת החוקים נגד ... בלתי־הוגנות של מדינות אחרות, ... תעשיות אמריקניות הנפגעות מן ה... סבורים, כי הנשיא יוכל לחיות עם ...
בדיון הממושך אישר הסנאט ... פעולות תגמול חריפות נגד מדינות ... בלתי הוגנת מונעות יבוא של ... אמריקניות, והגנה מחייבת על ... אמריקניות שדרוש להן זמן ... לבנות־התחרות. אולם אחר־כך ... הדמוקראטים המרכזיים, ... כדי להעניק לרייגן סמכות ... אמצעי תגמול או צעדי הגנה, אם ... למשק האמריקני. גם גירסת בית ... מעניקה לרייגן סמכות לנקוט פעולות ... הסנאט קושר את פעולות התגמול ... להקלת המחיצות בפני סחורות ... אשר הוקמו על־ידי מדינות כיפאן ... איתה קיים גרעון עצום בארה"ב. ... הנבחרים, יש בה כדי לאלץ את יפאן ... אחרות להקטין את ממדי עודף הסחר ... אם אינן רוצות פעולות תגמול ... הקניות האמריקניות של מוצריה ... דולר.

ז'אקלין פרנק...

מבזקים כלכליים

■ ארבע חברות התעופה הגדולות בעולם, "בריטיש איירווייס", "ק.ל.מ.", "סוויסאייר" ו"יונייטד איירליינס", הכריזו על מפעל תקשורתי משותף שיספק את הדור הבא של מערכות מידע ממוחשבות ושל מערכות הזמנה לענף הנסיעות. לפחות 75 מיליון סידורי נסיעות ייעשו באירופה מדי שנה בעזרת המערכה החדשה כבר משנת 1990. השותפים משקיעים כ־120 מיליון דולר במפעל חדש זה ותומכים בהפעלתו באמצעות כמה מאנשי הצוות והמינהלה הטובים ביותר שלהם. תוך 12 חודש תעסיק השותפות 370 אנשי צוות. המפעל ומיקומו יפורסמו לכשתקום השותפות הסופית.

■ בנק הפועלים מפעיל, החל מ־6.8.87, תכנית חיסכון חדשנית, המבטיחה בעת ובעונה אחת הצמדה למדד, לדולר או לסל המטבעות של חמש מטבעות החוץ העיקריים.
זוהי תכנית חיסכון ראשונה בסוגה בישראל, המבטיחה שמירה על ערכו הריאלי של החיסכון, הן ביחס לעליית המדד או לשינוי שער הדולר, והן בפני אפשרות של התחזקות המטבעות האירופיים והין היפני הכלולים בסל. יתרונה זה של התכנית הוא בעל חשיבות לאור אי־הוודאות לגבי התפתחות שערי מטבעות החוץ השונים בעתיד, וכן לגבי התפתחות המדד.

העורך הכלכלי: צבי טימור

פילפל

שר האוצר הטוב

מאת שלמה פרנקל

אכלתי השבוע ארוחת־בוקר עם כתב כלכלי אחד, ותיק מאד. כשהגיע הזמן לשלם נזכר אורחי, משום־מה, בשר האוצר שלנו, משה נסים. "תדע לך שהוא הפתעה", אמר לי הכתב הכלכלי; "יש עליו דעות טובות מאד במערכת".
באמת? שאלתי, מופתע, ומי מפיץ את הדעות האלו?
איש שיחי הצטחק לו: "האמת? — פקידי האוצר".
שאלתי את אורחי — זה היה כבר על המדרכה, אחרי ששולם החשבון — אם לדעתו מכין שר האוצר את הדיקלומים שהוא משמיע בהופעותיו בטלוויזיה, או בנאומיו לפני המועדון המסחרי. הכתב הכלכלי הסיט קצת לאחור את הקסקט שלו, מחה את מצחו — היה בוקר חם — ונאלץ להודות כי מה שטוב אצל נסים, זה שהוא לפחות יודע לומר בחן את מה שכותבים לו.
מיז שאלתי.
"האמת?" הצטחק איש שיחי. "פקידי האוצר. אבל תורה — הוא שמר ... הקופה".
מורה ועוזג, ירוחם. עוד כשהיה ... שר המשפטים שררו יחסי עבודה ... במשרד. נסים הוא איש צנוע, בעל ... עצומה של אמון בבעלי המקצוע ... נהג או להציג את דעותיהם של ... זמיר, היועץ המשפטי לממשלה ... גבאי, מנכ"ל משרדו, כהחלטתו ... כבוד השר.
עכשיו הוא נוהג אותה שיטה ... האוצר. וכי הוא האיש שיוכל ... המנכ"ל עמנואל שרון, ואת ... התקציבים אהרון פוגל ... שכל ימיהם ולילותיהם ... חיים את המאטריות, נושמים ... ופולטים דו־תחמוצת השקל — ... אותם? לכבוד ולענוג לו ... ידיהם. מה גם שזה סמנה לו ... נסיעות לחו"ל, לקצת חכמים ... הליבראלית, לקצת תלמוד תורה ... לקצת חיי משפחה — וזה ... אצל הפוליטיקאים.

הכל מתלבש על אוקטובר

נראה ששוב הולך להיות לנו חודש אוקטובר טראומטי. אם לא די בכך שהמערכת הפוליטית תהיה אז ברתיחה, לקראת חידוש מושב הכנסת וכל עניין הבחירות הזה, יש גם כמה עניינים כלכליים פעוטים.
ראשית, עניין השכר. אם יסוכם המו"מ בין הממשלה וההסתדרות במרוצת חודש אוגוסט, ירגישו העובדים בשירות הציבורי בתוצאות המו"מ רק במשכורת ספטמבר שלהם, שתשולם כמובן באוקטובר. האוצר ובנק ישראל יצטרכו להחליט איך הם שוחקים את תוספות השכר — ואגב, גם תוספת היוקר תשולם כנראה באוקטובר. אחרי חודשים רבים, האפשרות הסבירה ביותר — פיחות.
הבעיה הגדולה עם פיחות באוקטובר היא פדיון המניות הבנקאיות. ... עומדות לפדיון מניות בסך 1.2 מיליארד דולר. שהם כמעט 2 מיליארד שקל. ... יהיה פיחות לפני הפדיון, ... הוא שהממשלה תצטרך לשלם ... שקלים, כי המניות צמודות ... לדולר. אם יהיה פיחות אחרי ... או לא בטוח שהממשלה תרוויח ... ידעו שהולך לבוא פיחות, ... בדולרים וכצמודי־דולר ... לראשם.
אם לא יהיה פיחות בכלל, ... המעסיקים והתעשיינים על שלא ... את השכר. אם יאפשרו לאלה ... העלאות מחירים ללא פיחות, ... יותר הציפייה לפיחות. ... שלנו אנה הן באות.

כמה באמת שילמו החקלאים

הריבית התעריפית והריבית בפועל

השאלה כמה תרמה ריבית הנשך שהיתה נהוגה במשך השנים 86־1984 למשבר החריף בהתיישבות איננה שאלה אקדמית. מאבק ההתיישבות וההסתדרות להסרת גבנון הריבית הזה הוא פוליטי ויוכרע בגופים פוליטיים, בממשלה ובנק ישראל, בכנסת ובוועדת הכספים שלה, במפלגות השונות וברעת הקהל. לכן, היקף מחיקת החובות בסקטור החקלאי ייקבע, במידה רבה, על־פי התשובה לשאלה האם ההתיישבות החקלאית היא מיגזר כושל מיסודו, שכל סיוע שיינתן לו כמוהו כזריקת כסף לטמיון, או שהוא מיגזר יצרני וחיוני, יעיל למדי, גם אם נמצאו בו ליקויים ארגוניים ומחדלים, מיגזר שהממשלה התנכלה לו מאז 1977 ובמיוחד בשלוש השנים האחרונות.

השאלה היא, האם הציבור ומקבלי ההחלטות השונים ישוכנעו שהמשבר הנוכחי אינו נובע מחובות החקלאים שנצברו, באשמתם או שלא באשמתם, עד 1984, חובות שגם יכלו לעמוד ללא עזרה חיצונית, אלא מכך שמישהו בדרג המדיני החליט אז לתחוב יד לכיסי החקלאים ולגבות מהם ריבית של כמיליארד ורבע ש"ח.
כיום, האוצר והבנקים מנסים לטעון שהריבית הדרקונית כלל לא היתה קיימת. בסוף יולי הופיע שר האוצר נסים לפני מליאת המרכז החקלאי, האשים את ארגוני הקניות ושאר המסגרות הארגוניות של החקלאים בעיקר האחריות למשבר ו"הוכיח" שמרבית חובות החקלאים הם בהלוואות צמודות בריבית נמוכה יחסית. הוא הסתמך על לוחות סילוקין להלוואות צמודות מדד מהשנים האחרונות, שנשאו ריבית נמוכה יחסית של 7.5% בשנה.
דר אשר הלפרין, יו"ר איגוד הבנקים, טען שהבנקים כמעט ולא גבו ריבית העולה על אחוז בחודש.
בנק הפועלים, במסמך שהעביר לוועדת הכספים, טען שהריבית הריאלית המשוקללת על כל חובות המושבים לטווח קצר וארוך, היתה 9.9% ב־84, ירדה ל־7.25% ב־85 ועלתה מעט ב־1986, ל־8.42%...
הכלכלן עמירם קופר מניר עוז, המכיר היטב את מערכות האשראי להתיישבות, טוען שאלו הן טענות שווא — לוחות הסילוקין הפיקטיביים שמציגים הבנקים אינם רלוואנטיים. שיעור הריבית האפקטיבי זהה למספר האגורות השנתי, מעבר למדד האינפלציוני שמשלמים החקלאים בפועל לבנק עבור כל שקל שהוא נותן, לא חשוב איך קוראים לתשלום.
חישובי הריבית האפקטיבית שערך קופר בסוגים העיקריים של ההלוואות הבנקאיות שניתנו להתיישבות בשנים 85־1984 הביאה אותו למסקנות שונות לחלוטין מאלה של האוצר והבנקים: הריבית השנתית הממוצעת לחקלאות בשנתיים אלו היתה 27.7%, ולא כפי שטענו האוצר והבנקים, פחות מ־10%, והיא שגרמה את ה"קפיצה" של 63% תוך שנתיים בהיקף החוב הריאלי. בשנת 1986 נוספה לחוב הזה ריבית ממוצעת של כ־17%, וסך הכל הריבית התלת־שנתית המצטברת הגיע ל־90.7% אחוז.
אם ריבית ממוצעת סבירה לחקלאות, המאפשרת לה לייצר ולהתחרות בתנאים שווים בארץ ובחו"ל, היא כ־5% לשנה, המדיניות הכלכלית של האוצר ובנק ישראל הביאה, תוך שלוש שנים לתשלום של 39.2% מכלל החובות, מעבר לריבית הסבירה.
ריבית זו מוסווית בחלקה בהלוואות צמודות המדד, שלהערכת קופר היוו 60% מכלל ההלוואות של חקלאי מסודר. קופר טוען, כי בעוד שהלוואות אלו ניתנו להלכה בריבית של 8.2% ריאלית לשנה, הריבית שנגבתה בפועל היתה 21%־15 לשנה, ובממוצע — כ־17%.
כדי להסוות את הכפלת הריבית נקטו הבנקים חמש טכניקות עיקריות:
● ניכיון מראש — ביום מתן ההלוואה מחזיר הלווה, דרך מתווך, חלק מסכום ההלוואה לבנק, אך חישוב ההעמסה נעשה על־פי מלוא סכום ההלוואה. כולל מה שכאילו ניתן... די בניכיון מראש של 16% מסכום ההלוואה כדי להפוך הלוואה תמימה לחמש שנים ב־8% ריבית להלוואה בריבית ריאלית ואפקטיבית של 17%.
● חובת הפקדה באוצר — כאן מעורבת הממשלה, באורח ישיר: היא הורתה לבנקים לנכות חלק מסכום ההלוואה ולהפקידו לתקופה מסויימת בבנק ישראל, ששילם עבור ההפקדה פחות משיעור הריבית ששילם החקלאי לבנק. קופר מוכיח, שדי בהפקדה בסך 12.8% כדי להעלות את הריבית המעשית ל־17%, בעוד שחובת ההפקדה שהיתה נהוגה בדרך כלל היתה בשיעור 20%.
● מדד חודשי — אחרי שמסכמים את תנאי ההלוואה כחוק, 8.2% ריבית לשנה, נותנים את הכסף ללווה ביום האחרון של החודש. אך גובים את המדד עבור אותו חודש כולו. באינפלציה של אותה תקופה, בה נמדדו לא מעט מדדים חודשיים דו־ספרתיים, זה היה הפרש משמעותי.
● ימי ערך — ההלוואה ניתנת ללווה ביום כלשהו, אך נרשמת כאילו ניתנה בתאריך קודם. כך שהלווה מחוייב בהפרש הריבית שבין שני התאריכים.
● תמהיל תכניות חיסכון — הלווה חוייב להשקיע חלק ההלוואה בתכניות חיסכון, כשהריבית בה זכה בתכניות אלה היתה נמוכה בהרבה מהריבית ששילם עבור ההלוואה. די היה בחיוב הלווה בהשקעה של 50% מכספו בתכניות חיסכון כדי להקפיץ את הריבית ל־17%.

ריבית מט"ח וריבית בנקאית

הריבית הריאלית הממוצעת על "סל" הלוואות מט"ח ממוצע בשנים 85־1984, הכולל 50% הלוואות צמודות דולר והשאר, בחלקים שווים, הלוואות צמודות למארק הגרמני, לליש"ט ולפראנק השוויצרי, היתה 13.5% לשנה. שיעור זה נמוך במקצת מהריבית של 17% על הלוואות צמודות מדד באותה תקופה. אך עדיין זוהי ריבית ששום מיגזר יצרני אינו יכול לעמוד בו. יש לזכור, שההפרש לטובת המט"ח ביחס לצמודי מדד לא נבע ממדיניות יזומה של האוצר ובנק ישראל, אלא בגלל הפיחות הניכר והמהיר בערכו היחסי של הדולר, סוג המטבע שמשקלו בסל המט"ח הוא הגבוה ביותר.
הריבית הבנקאית חלה על מה שקופר מגדיר כקטע החוב שאינו מוסדר בהלוואות צמודות למדד או למט"ח. כאן לא נדרשו חישובים מסובכים — על־פי לוח העלות של הריבית האפקטיבית הממוצעת ללווים גדולים, שפורסם ב"חשב" על־פי נתוני בנק ישראל, שאינו חשוד בניסיון להגזים בשיעורי הריבית הזאת. בשנת 1984 שילמו החקלאים 58.4% ריבית לשנה ובשנת 1985, בעקבות התכנית הכלכלית החדשה, קפצה ריבית לשיעור של 91.2% לשנה. הממוצע הדו־שנתי — 74%. למותר להסביר את ההרס שגרמו שיעורי ריבית כאלה.

עודד ליפשיץ

רשימה ראשונה

קונדומט ב"קו־אופ"
בריאות HEALTH
כובעונים (קונדומים)

חברת "בריאתא" תתקין 30 מתקנים אוטומטיים למכירת קונדומים בחנויות הסופר קו־אופ והיפר קו־אופ. ניתן יהיה לקבל את שירותי הקונדומט במשך כל שעות העבודה בחנויות הרשת בהן יוצב המתקן.
בהיפר־היפר ברמת אביב יפעל הקונדומט 24 שעות ביממה. המחיר לקסטת קונדומים בת שתי יחידות — 3 ש"ח.

א.נ.

גלגלי הבורסה

התנודה במגמת עלייה

אתמול נמשכה מגמת העלייה בשוק המניות. הביקושים למניות החופשיות עלו ל־6 מיליוני ש"ח, בעוד ההיצעים הסתכמו ב־1.5 מיליון ש"ח. במניות ההסדר עלו הביקושים ל־2.2 מיליון ש"ח וההיצעים הסתכמו ב־0.8 מיליון ש"ח בלבד. מספר 217 שערים עלה, לעומת 63 שירדו ו־115 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר עלו 10, לעומת 2 שירדו ו־6 שנשארו בלי שינוי. בלט ענף חיפושי נפט, שרק בו לא נרשמה אתמול אף ירידה אחת. בעוד 6 שערים עלו ו־2 נשארו בלי שינוי. בשוק איגרות החוב היו תנודות עד 3%. ערך חשוק של הצמודות למדד עלה ב־0.17% ושל הצמודות למט"ח ב־0.22%.
בקרנות הנאמנות נמסר על השקעות המסתכמות ב־8 מיליוני ש"ח, בעיקר ב"סולידיות".
סל המטבעות ירד אתמול ב־0.84 אג', ל־1.6747 ש"ח, ושער הדולר היציג ירד ב־0.08 אג', ל־1.6145 ש"ח. דולר נוסעים — 1.9044 ש"ח. הדולר השחור הוסיף להיסחר בין 1.66 ל־1.67 ש"ח.
במסחר בשערים משתנים לפני הצהריים נשארו 4 שערים ללא שינוי. כל השערים האחרים עלו. העלייה הגדולה ביותר — כ־4% — היתה בפטרוכימיים. גם המחזור הגדול ביותר, יותר מ־335 אלף ש"ח, היה בפטרוכימיים. נערכו 232 עסקות בתמורה כספית של כ־2.5 מיליון ש"ח בשלושה סיבובים. מדד המניות עלה מ־142.91 ל־143.9 בסיבוב הראשון, ל־143.60 בסיבוב השני ול־143.95 בסיבוב השלישי. ב.מ.ר.צ. אחר־הצהריים עלה מדד השערים ל־145.63.
במניות ההסדר נעו עליות השערים בין 0.1% (אגוד רג') ל־2.7% (מימון סחר 5). ירדו (ב־%): מימון סחר 1 (0.1") ודיסקונט א' (0.2"). תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.22 (מזרחי ש') ל־11.62% (כלל ודיסקונט א'). הפועלים ע"ש — 11.32%.
במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו (ב־%): כללי מ"ר 1 (7.0 +) ופ' ב' (2.0 +). לעומתן ירדה אוה"ה ב־0.9%.
במניות החופשיות בלטו העליות (ב־%): לנדקו 05 (11.6+), יואל (10.1+), אלקול (10.1+), עפר וסלע (10.1+). ב־10% עלו: הפניקס 0.5, ארלדן 1, טמפו 1. לעומתן לא נרשמה אף לא ירידה אחת ב־10%. הירידה הגדולה ביותר — ב־7.1% — היתה בהתכוף אופ'. בסיכום נקבע, ש־39 מניות עלו מעל 5%, 166 עד 5% ולעומתן ירדו 8 מעל 5% ו־53 ירדו עד 5%.
בשוק איגרות חוב נרשמו עליות עד 1% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות ב־80% למדד בלבד היו ירידות עד 3%. בסוג "ברירה כפולה" היתה יציבות. בנסחרות במט"ח היו תנודות קלות. המחזור עלה ל־8.1 מיליון ש"ח.
במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 11.5% ל־11.9%, תוך מחזור של 4.7 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

מהשטח המשקי

צפויה ליברליזציה נוספת בפיקוח על מט"ח

בנק ישראל ינהיג צעדים נוספים בליברליזציה בפיקוח על מטבע־החוץ. בין הצעדים שוקלים לבטל את ההגבלה לגבי עולים באחזקת מט"ח או רכוש אחר בחו"ל. כיום מותר לעולה להחזיק רכוש במט"ח לתקופה של 20 שנה בלבד. בעתיד תבוטל מגבלה זו.
צעד נוסף הנשקל בבנק ישראל הוא מתן היתר כללי ליצואנים להשתמש בהכנסות מט"ח שלהם לצרכי אחזקת משרדים, מחסני שיווק והוצאות אחרות בחו"ל. עד כה נדרשו היצואנים לקבלת היתרים ספציפיים.

צ.ט.

ריבית עו"ש בכל הבנקים

בנק המזרחי ובנק דיסקונט הצטרפו אתמול לבל"ל, הפועלים והבינלאומי, והנהיגו ריבית על יתרת זכות בחשבון העו"ש. הריבית שמשלם המזרחי היא הגבוהה ביותר בין הבנקים שהנהיגו את ההסדר — עד 10 אחוזים בחישוב שנתי.
הריבית תשולם על בסיס יתרה יומית ותהיה מדורגת: מהשקל הראשון עד 2,000 ש"ח — 7.5 אחוזים, מ־2,000 עד 4,000 ש"ח — 9 אחוזים, מ־4,000 עד 5,000 ש"ח — 10 אחוזים. בבנק המזרחי אומרים, כי הריבית הגבוהה על הסכומים הגדולים יותר תפטור את הלקוח מרכישת תפ"ס עד סכום של 5,000 ש"ח. המצטרפים לחשבון החדש, "עו"ש משופר", ישלמו עמלת ניהול של 2 ש"ח לחודש.
בנק דיסקונט מעניק ריבית זכות בשיעור 7 אחוזים לשנה, מהשקל הראשון וללא הגבלה כלשהי בסכום. כן ייהנה הלקוח מפטור מלא מדמי ניהול עבור 15 פעולות ברבעון. בעל החשבון החדש, שייקרא "עו"ש 1", יחוייב בעמלת ניהול חודשית של 3 ש"ח לרבעון.
בנק לאומי נותן ריבית של 7 אחוזים לשנה על יתרות שבין 150 ל־1,000 ש"ח. הפועלים נותן ריבית של 7 אחוזים מהשקל הראשון עד 5,000 ש"ח והבינלאומי ריבית של 7.5 אחוזים מהשקל הראשון עד 4,000 ש"ח. כאשר משווים בין הבנקים, יש להביא בחשבון את עמלת הניהול והיקף הפטור או ההנחה מתשלום עמלות אחרות. למשל, על יתרת עו"ש של 4,000 ש"ח יקבל לקוח של בנק המזרחי 27.5 ש"ח לחודש ולקוח של הבינלאומי 25 ש"ח לאותה תקופה. אבל לאחר קיזוז העמלה של 2 ש"ח ההפרש הוא חצי ש"ח בלבד לחודש ובבינלאומי אין עמלת ניהול.

אורי נחשון

איחוד סו"ב־שיכון עובדים יגובש בראשית 1988

מבנה מאזן הפתיחה של חברת הגג ל"סולל בונה" ו"שיכון עובדים" יגובש עד 1 בינואר 88, ועד אז יושלמו כל הבירורים אשר להיבטים הפיננסיים, הפיסקאליים והחשבונאיים של העברת הבעלות ההונית של שתי החברות מחברת העובדים לחברת הגג, וכן של מבנה ההון האופטימלי של חברת הגג — כך ממליץ צוות העבודה שדן בהקמת חברת הגג, במסמך שהגיש אתמול לוועדה המנהלת של חברת העובדים.
עוד ממליץ הצוות, כי עם הקמת חברת הגג והמוסדות המינהליים שלה, יועברו לה על־ידי חברת העובדים וסולל־בונה האחריות וסמכויות השליטה הניהוליות בחברות הבנות — על־ידי הקצאת מניית ניהול בכל אחת מהחברות הבנות שיועברו לשליטת חברת הגג, או בדרך אחרת שתהיה אפקטיבית משפטית.
הצוות מציין, כי כל הסדר לקביעת מבנה ההון של חברת הגג, על כל כנותיה, מותנה באישורו מוקדם של בנק ישראל בעניין הלוואה הכורד והסכמים מתאימים עם הבנקים.
לדעת הצוות, הנושאים הבשלים להפעלה מיידית הם השליטה והניהול, ומוצע לרשום לאלתר את חברת הגג בהון התחלתי שייקבע, כדי לאפשר לה לבצע את המשימות הראשוניות.

אורי נחשון

מחצית ראשונה 87

בנק כללי מהפסד לרווח

בנק כללי עבר במחצית הראשונה של השנה מהפסד לרווח. הרווח הנקי של הבנק לסוף יוני 87 הסתכם בכמיליון ש"ח, לעומת הפסד של כ־3.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ראשי הבנק טוענים, כי מגמת ההתפתחות של הבנק בתקופה זו באה לידי ביטוי בתחום הסחר הבינלאומי, בפעילות בשוק ההון, פעילות בבורסה לניירות־ערך ובהשתתפות הבנק כחתם בהנפקות וכנאמן בקרנות נאמנות בניהול אחרים.
סך מאזן הבנק לסוף יוני הגיע לכ־369 מיליון ש"ח, גידול של 6 אחוזים. גידול נרשם גם באמצעים ההוניים של הבנק. התשואה נטו על ההון העצמי, בחישוב שנתי, היתה כ־9 אחוזים. הנהלת הבנק צופה, כי מגמה זו תימשך גם במחצית השנייה של השנה.
יצויין, כי לאמצעיו ההוניים של הבנק נוספו כ־13.5 מיליון ש"ח כתוצאה מגיוס הון במסגרת הנפקת זכויות, ולאחר הגדלת ההון מגיע יחס ההון העצמי למאזן הבנק לכ־10 אחוזים.

14% תשואה להון בבנק הספנות

הרווח הנקי של בנק הספנות במחצית הראשונה של השנה הסתכם בכ־1.4 מיליון ש"ח, לעומת 400 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. התשואה נטו על ההון העצמי הגיעה ל־14 אחוז. ההון העצמי גדל בכ־15 אחוז, לכ־23 מיליון ש"ח.
גידולים נרשמו בהיקף המאזן, בפקדונות הציבור ובהלוואות לציבור. בתקופה זו גם מימש הבנק את השקעתו בבנק יעסור למשכנתאות. הרווח ממימוש זה היה 188 אלף ש"ח והוצג בסעיף נפרד, כחלק מהפעילות הרגילה של הבנק.

א.נ.

מבזקים כלכליים

■ בנק הפועלים הודיע לבורסה, שבהמשך לתוכנית ההבראה של קונצרן סולל־בונה, שסוכמה ב־9.9.86, בין הממשלה, חברת העובדים, סולל בונה, בנק הפועלים ובל"ל, הגיעו הבנקים האמורים, יחד עם סו"ב וחברת העובדים, להסדר שיאפשר לסו"ב להקטין את מצבת חובותיו ועלויות המימון עליהן, ולקבל מזומנים למימון פעילותו השוטפת, במגמה להגיע לאיזון תפעולי, בין השאר ע"י מכירת נכסים, מסויימים או ע"י קבלת הלוואה. בנק הפועלים הסכים להקדים לסו"ב אשראי בסך 20 מיליון דולר, שייפרע מהתמורה שתתקבל ממכירת הנכסים האמורים. סו"ב התחייב למכור נכסי מקרקעין ונכסים אחרים, בהיקף שיאפשר הפחתת חובות שלו בסך 80 מיליון דולר, לפי היחס 80% בנה"פ ו־20% בבל"ל, עד 31.12.88.

■ יצוא היהלומים נטו ביולי הסתכם בכ־237 מיליון דולר, גידול של כ־34 אחוז לעומת יולי 86. בסך־הכל נרשם בשבעת החודשים הראשונים של השנה גידול של כ־24 אחוז ביצוא היהלומים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. המפקחת על היהלומים במשרד התעשייה והמסחר, צביה דורי, מסרה כי היצוא ביולי הינו היצוא הגדול ביותר של יהלומים שבוצע אי־פעם בחודש אחד. לדבריה, אם יימשך הגידול ביצוא היהלומים גם במחצית השנייה של השנה, יגיע היצוא השנה לכ־2 מיליארד דולר — שיא חסר תקדים בתעשיית היהלומים בארץ.

■ לאחר שנות ניסוי אחדות של המועצה לשיווק פרי הדר, הורחבה השנה ההדברה המאורגנת של זבוב הים התיכון בשטח של 40 אלף דונם מטעים נשירים וסובטרופיים באזורים רבים בישראל. המטרה היא, להביא תוך שנים מעטות ליצירת מערך הדברה ארצי, שיכלול את כל המטעים הנתקפים על־ידי מזיק זה. כבר בשלבים אלה של המבצע הביאה ההדברה המאורגנת בפרדסים ובמטעים לחיסכון של למעלה מ־100 אלף שקל למשק הלאומי.

■ 58 קיבוצים החלו באחרונה קונים בקביעות מוצרים רבים באמצעות בורסת הסטוקים (המלאים), במגמה להוזיל את עלויותיהם. עיקר רכישות הקיבוצים והמושבים בבורסה למלאים הם בתחומי ההלבשה, הנעלה, בריאות ומוצרי אלקטרוניקה.

מגוף ומשם

אדם

בוי, שוב ילד טוב

בוי ג'ורג' עם אלטון ג'ון

מאת עופר ניר

מה לא אמרו עליו? שהוא גוסס מאיידס, שהוא מחוסל, מבחינה מקצועית, שההתמכרות להרואין גמרה אותו והוא שבר כלי, שבוי ג'ורג', בעצם, צריך להימחק, עכשיו וכאן, מן ההיסטוריה של הפופ הבריטי. אפילו מוזיאון השעווה של מדאם טוסו בלונדון הנחית עליו מהלומה קשה, כאשר הורידו את הפסל שלו למרתף, בעקבות השערוריות בהן נקשר שמו. אבל ג'ורג' קיבל ריהבליטציה. הוא בסדר. הוא לא מת, לא מאיידס ולא מהרואין. הוא „נקי" עכשיו. במדאם טוסו כבר החליטו להחזיר אותו לאולם... יש אלוהים.

לבוי ג'ורג' יש תקליט חדש, תקליט סולו ראשון ושמו „במבר". התקליט הזה הוא ההוכחה החותכת לסופה של להקת „מועדון תרבות". גם ג'ון מוס, מתופף הלהקה לשעבר, יצא בהרכב חדש. אין „מועדון תרבות". יש ג'ורג'. בראיון שהעניק לאחרונה לשבועון המוסיקה „מלודי מייקר", ראיון „רשמי" בניגוד לקטעי הרכילות שגבלו ברצח־אופי, שפורסמו אודותיו בטבלואידים האנגלים, הוא מדבר בגילוי־לב ולא מפתיע, ג'ורג' היה, מאז ומעולם, פתוח להדהים והפה שלו הכניס אותו, לא אחת, לצרות צרורות על הכל, או כמעט הכל. מהתמכרותו להרואין ועד לקשריו ההומוסכסואלים. ג'ורג' לא טרח להכחיש, כראיונות שנתן בעבר, כי הוא הומוסכסואל. עם זאת, לא דיבר אף־פעם בגלוי על נטיותיו והעדפותיו המיניות, בניגוד לחברי „ברונסקי ביט" או „הקומונארים", למשל.

עכשיו הוא מספר, שאת הניסיון ההומוסכסואלי הראשון שלו חווה בהיותו כבן 14. הוא מאשר, לראשונה בראיון „לגיטימי", כי, אכן, ג'ון מוס היה לא רק עמית ללהקה וידיד, אלא גם מאהבו. ג'ורג' טוען, כי לא היה, מבחינתו, כל צורך להצהיר בפה מלא על נטייתו המינית, שהרי כל מי שעיניו בראשו, וראה כיצד הוא מתאפר ומתלבש, יכול היה לנחש זאת.

אבל, עיקרו של הראיון, הוא התקפה שלוחה על המדיה האנגלית, עיתוני הבוקר בעיקר, שרדפו אחריו, יום ולילה, בתקווה לסקופ. „הם לא עשו את זה רק לי," אומר ג'ורג'. „הם עושים את זה לכולם. גם לאלטון ג'ון עשו את זה. העיתונים דחקו עצמם לפינה, ועכשיו אינם יכולים להרשות לעצמם לכתוב אחרת. הם חייבים להיות מרושעים. אבל בסופו של דבר, לא יימצאו שום דבר רע ואכזרי ומרושע שאפשר לכתוב עליו. הם מצטטים מקורבים שלי, כביכול, או ידידים טובים, כביכול. אני יודע שזה לא נכון. אני מכיר היטב את חברי. אם כי יש חשש שמישהו, שהעסקתי פעם ופיטרתי אותו, יילך וימכור ספורים בדויים לעיתונים.

„בתקופה בה ניסיתי להיגמל מהרואין, בקליניקה של הדוקטור מג פטרסון, העיתונים ארבו ליד השער. התבוננתי מבעד לחלון ופשוט חשתי בחילה. כתבתי על דף נייר גדול את המילים: „תזדיינו מפה", והנפתי את השלט. אחד העיתונאים שלח לי פתק בו נכתב: ג'ורג', אני רק רוצה לעזור לך. תן לי לראיין אותך... בטח, אמרתי. אולי אתם רוצים גם צילומים שלי לאחר המרתון הטיפולי שעברתי. זה כבר לא מטריד אותי. כל העסק מטופש לחלוטין בעיני. אני גם מקבל איומים בנוסח: „ידוע לנו הכל אודותיך". אני לא שם זין. אני כבר לא מתרגש. רוב החומר שמתפרסם אודותי הוא זבל גמור.

„ובכל זאת, כאשר כתבו שיש לי איידס, חשבתי להגיש תביעת־דיבה. ויתרתי, משום שזה עסק ממושך מאוד והעיתונים יפרסמו צילומים שלי בבית־המשפט, יום אחר יום, כשאני נראה זוועה. הם עוד ירוויחו חזרה את מה שיפסידו מן התביעה. לא הייתי משיג דבר. זה לא מטריד אותי."

אף על פי כן הסכים ג'ורג' להשתתף בהקלטת „שיהיה", תקליטון צדקה למען משפחות הנספים באסון המעבורת, לפני חודשים מעטים. את התקליטון אירגן ה„סאן", אולי הצהוב ביותר בין עיתוני אנגליה. הוא טוען ששיקרו לו, כאשר רצה לדעת מי עוד משתתף בהקלטה והזכירו, בין היתר, את אליסון מויט. בכל זאת, הסכים להשתתף, בשל המטרה הטובה, לשמה הוקלט השיר. בדיעבד, מסתבר שהקלטת השיר סייעה לו בבית־המשפט, כאשר ניתן גזר־הדין באשמת החזקת סם מסוכן. השופטת ציינה לטובה את העובדה, שהשתתף בפעילות הצדקה הברוכה הזאת.

בקרוב, ישוב לבית־המשפט, בעקבות תביעה שהגישה נגדו אמו של מייקל רודצקי, המוסיקאי שנמצא מת בביתו, כתוצאה ממנת־יתר של הרואין. האם טוענת, כי ג'ורג' התרשל בהצלת חייו של בנה. ג'ורג' כלל לא היה בבית באותו זמן. „הוא היה חבר טוב שלי. אבל זה שייך לעבר," אומר ג'ורג'. „עכשיו הוא נושא לדיון משפטי. אמו שונאת אותי ומחפשת נקמה. מה אפשר לומר לאדם שמאשים אותך ברצח?"

עוד תביעה, העשויה להתברר בבית־המשפט, מעוררת אותו דווקא לצחוק רחב. הוגשה נגדו תביעת־אבהות מצד אשה אמריקנית. הוא לא מתרגש מזה. נשים, כזכור, אינן בדיוק ספל התה שלו, לא במיטה בכל אופן.

בוי ג'ורג', אחרי „מועדון תרבות", אחרי הסמים, אחרי תקליט סולו ראשון. הוא הספיק להיות בצמרת ובגיהנום של התמכרות. הוא עושה כותרות. לעתים מיוזמתו שלו, לעיתים בניגוד לרצונו. עכשיו הוא רוצה קצת שקט, שלווה. קצת מנוחה.

תקליט

חקיינים

הקופים הנושפים „היא היתה רק בתו של הזבן" RCA, הדפסה מקומית, איסטרוניקס.

מאת יוסי ננונו

עוד להקה של לבנים שרוצים להיות שחורים. וזה משעמם, מלוקק, מיותר, מוויק, לא חשוב. עוד להקה אנגלית שרוצה להיות אמריקה. למה? ככה! „מועצת הסגנון" עשו את זה בהצלחה חלקית, וכבר אז היה ברור שלמוסיקה האנגלית לא תצמח מזה ישועה. התקליט של הקופים הוא הדוגמא הטובה ביותר לכך, שהרוק של השנים האחרונות צועד במקום, צולע בבטחה לחוף מבטחים, מכסה נוסחאות מצליחות ונכשל, מוותר על המוסיקה! עניין, המסביר חלקית, למה אנשים חוזרים למוסיקה של שנות השישים, אם כבר מחקים אז למה לא לחזור למקור. סתם אוסף של נגנים לא רעים עם סולן (דוקטור רוברט). יפה שעוברים עלינו בעינים ואנחנו קונים. התקליט הזה חשוב כמו העציץ בסלון, וכך גם צריך להתייחס אליו.

אני מקווה שדוקטור רוברט ורומיו הם עניין זמני. מישהו הרי צריך להראות להם את הדרך החוצה, וכמה שיותר מהר יותר טוב.

מל(א)כותית

סטפני „חייה את חייך", הדפסה מקומית סי.בי.אס.

יש אנשים שנולדו עם כפית זהב. לא אני המצאתי את זה. כנראה שמשעמם להם. אין דרך אחרת להסביר למה הם מחליטים פתאום לשיר. סטפני — הבת של היא (ז"ל) וההוא ממונקו — חושבת שהיא זמרת, היא נראית מספיק טוב כדי שמישהוא יממן את זה. לא בדקתי אבל סביר שאותו מישהוא גם מרויח. העטיפה במקרה הזה היא מקדם מכירות בטוח. אתה שם את סטפני על הפטפון, מסתכל על הצלום האחורי, אפשר גם הקדמי, ומרגיש חלק מהמשפחה המלכותית. סטפני היא השער לארמון. את השאר כבר משלים הדמיון.

במסיקה ישנו השמוש השחוק ביותר בכלי נשיפה, קלידים, באס. על המילים נעבור בשתיקה. ההפקה המוסיקאלית באה לכסות על העובדה שלילדה המלכותית ממונקו אין קול. ואם יש לה הוא מספיק מכסימום למקהלת הבנות של תיכון מונקו. מומלץ לשלוח אותה לארוויזיון. שם בין כה וכה לא חשוב מה אתה שר. העיקר שתראה טוב.

„הקוף הנושף" – דוד רוברט

לשים ברקע

– Pseudo Echo „אהבה והרפתקה" אר.סי.אי. הדפסה מקומית איסטרוניקס

Pseudo Echo היא אחת הלהקות המובילות במוסיקה האוסטרלית כיום, וכנראה שמצליח גם בחוץ. זה התקליט השני שלהם. הראשון הצליח באוסטרליה, השני מצליח כבר בארה"ב והוא כולל שלושה שירים מהאלבום הקודם. אין להם את האיכות, שהיתה ללהקה אוסטרלית אחרת, שהצליחה, „גברים בעבודה". הם צעירים, נראים לא רע, הופיעו להרבה להקות אחרות ששמענו. שילוב של רוק, פאנקי, קצת צליל גל חדש, קצת גיטרות כאסה, מוסיקה לא מחוייבת, סתמית, אבל גם לא מרגיזה. אפשר לרקוד איתם בדיסקוטקים, לשים ברקע, המילים לא חשובות.

לסולן שלהם יש קול „בסדר", שאר הנגנים עושים עבודה סבירה, הטכסטים, הלא חשובים, נעים בין שירי אהבה מתקתקים לטכסטים שרופים, שיהיה עם מה להעביר את המוסיקה. יש להם שני להיטים „חי בחלום" ו„פאנקי טאון" המוכר מביצוע אחר טוב יותר. מומלץ למי שאוהב להכניס את רוחם הריקודים אליו הביתה.

מה חדש?

אוזי אוסבורן הולך לכלא!

אוזי אוסבורן . קונצרט סט

מאת עופר ניר

הכותרת אומרת הכל, לא כן? לא בדיוק. אמת, ששונאיו־בנפש של זמר הרוק־הכבד הזה, שעשה הרבה כותרות בעקבות התנהגות פרועה עד מופרעת, היו שמחים לראותו מאחורי סורג־ובריח, אם לא בבית־סוהר, אזי במוסד פסיכיאטרי מתאים. אבל לא. הוא אמנם הולך לכלא, אבל למטרה טובה.

אוסבורן נענה לבקשתה של הנהלת כלא וורנווד באנגליה, להופיע בפני הכלואים במקום. יותר מזה, לאחר שנודע לו כי הנהלת הכלא אישרה, לפני כשנתיים, הקמת להקת רוק־כבד „מקומית", מורכבת משלושה אסירים ושלושה סוהרים, נאות הזמר לבוא לשמוע אותם בחזרה, להתרשם ולתת עצות מקצועיות. הוא ביקר בכלא יותר מפעם אחת, לשם כך. הקונצרט, שאסירי הכלא ציפו לו בכליון עיניים, התחלק לשלושה, כמו כל דבר בצה"ל — בראשון, להקת החימום של אסירי הכלא. אחר־כך, המופע המרכזי של אוזי ולהקתו. לבסוף, כהדרן, הופעה משותפת של אוזי ולהקת הכלא. הקונצרט הזה, למגינת ליבם של מעריצי אוסבורן לא נפתח בפני הקהל הרחב. לא נודע, עם זאת, על מעריצים מושבעים שניסו להישלח לכלא באשמה כלשהי כדי להתגבר על הביורוקרטיה...

הקאריירה החדשה של רסטי איגן

רסטי איגן, דמות ידועה בגל־החדש האנגלי ומי שעבד עם הרכבים שונים ובהם „ויסאג'", „ילדים עשירים" ועוד, מונה לאחראי על איתור והפקת אמנים חדשים, בחברת התקליטים העצמאית שבבעלות חברי להקת „יו.2"... רוי היי, לשעבר בלהקת „מועדון תרבות", הקים הרכב חדש ששמו „הכיוון למעלה" וכבר הוציא תקליטון ראשון, הנקרא „אמרי לי מדוע"... במרכז ה„טרוקדרו", בפיקאדילי, לונדון, נפתח לא מכבר האולם הראשון בעולם המוקרין אך ורק סרטוני־וידיאו מוסיקליים... ובמקביל, נפתח מחדש אחד מאולמות הרוק הידועים בלונדון ואף בעולם כולו, „ריינבו". אריק קלפטון, כזכור, הקליט שם תקליט הופעה מפורסם. אלא שכעת לא ייערכו בו מופעי רוק, אלא משהו שונה לגמרי. כת נוצרית דתית קנתה את האולם ותהפוך אותו למרכז אמונויות, קפיטריה וכנסיה... עשור למותו של אלביס פרסלי, ובחוץ־לארץ ראו־אור שני תקליטי־אוסף, המורכבים מהקלטות ישנות של „המלך". ראשון, תקליט־כפול, מכיל שירים שהוקלטו בין השנים 1954־55 באולפני חברת „סאן", שם החל את הקאריירה שלו. בתקליט השני הקלטות משנת 1969 ובהן, בין היתר, הלהיטים „בגטו" ו„מחשבות חשודות"... אך השירים היותר מוזרים במצעד האמריקני הם „המכון", כפי הזמר ג'ץ קניון. למה משום? משום שזו גירסת קאנטרי לקטע [illegible] ונגליס היווני בשנת 1979, בסגנון [illegible] מאוד מן הביצוע החדש... והתקליט [illegible] ביותר במצעד המכירות באנגליה הוא [illegible] תאמינו. „האוסף של מריה קאלאס". אך התקליטים הקלאסיים היחידים שהצליחו להתמקם במצעד המכירות שם...

גאון בפארק

יהורם גאון יופיע במוצאי [illegible] הקרובה, 8.8.87, משעה 21:00 [illegible] בפארק הירקון בליווי תזמורת [illegible] של תל־אביב, בניצוחו של דוד קריבושי. זוהי הופעה ראשונה של גאון בפארק. לגאון, שמכר עד כה 100 אלף עותקים מתוך תקליטו האחרון, „אלף נשיקות", יוענקו מעל בימת הפארק 5 תקליטי זהב. סקר „קול ישראל", שנערך לפני [illegible] ימים, קבע: גאון הוא הזמר הישראלי הפופולרי ביותר.

גאון מופיע לראשונה בפארק הירקון. התוכנית, שתכלול שירים מתוך תקליטו האחרון וכן ממיטב להיטיו האחרים. כל השירים יושמעו בעיבודים חדשים של דוד קריבושי. הכניסה חופשית.

תגובה

קורעים, כותבים

מאת עמית רוט

זוכרים שפעם ביקשתי תגובות?

משהו בסגנון: „תירקו עלי, תדרכו עלי, העיקר שתשימו לב." לא ירקתם, אבל כמה אנשים (לא יותר מדי) בכל זאת התייחסו לדף הזה, שעוסק בזוטות שרבים אולי חושבים שאינו שווה התייחסות — פופ (רוק).

מי שכתב שהכל טוב, יישר כוח וכו' (אחר). אין מה להתייחס אליו. קיבלנו, רשמנו לפנינו בסיפוק. ובספקנות.

אבל גם היה מי שביקר וטען טענות, והציע שיפורים ועל זה יש מה להגיב. ואלה כל שני המכתבים שקיבלתי. (אמרתי שזה לא הרבה.)

ירון בן חוויון מקיבוץ רוחמה רוצה לראות, כשהוא פותח את „על המשמר" ביום שלישי, בדף מס' 10, את ה„סמית'ס" ואת ניק קייב על לפחות חצי עמוד, ורוצה שמי שאוהב ג'אז, לא יתעסק ב„חצי אדם חצי ביסקוויט", כי הוא לא מבין בזה. צודק, לפחות מבחינתו.

אני רוצה לראות ביום שלישי בעמוד 10 את ניל יאנג ולורי אנדרסון בפינה השמאלית למעלה. כתבה על "STOP MAKING SENSE" של ה"TALKING HEADS" באמצע, את ההיסטוריה של פרנק זאפה ורוברט וויאט, למטה מימין. באמצע אני רוצה תמונה של רוזי וולה כנגד הזמרת של "X-MAL DEUSCHLAND" ואיפה שהוא בצד ליתוף את הביקורות.

הבעיה שזה לא מה שאחרים רוצים (כך חושבים אלו שעורכים את כל החומר שאני כותב ואתה קורא).

ובאמת, כמה מכרו ה„סמית'ס" השנה וכמה מכרה מדונה?

תשובה, ותגיע להבדל המהותי בין מוצר צריכה (לפעמים איכותי), שיוצא לשוק התחרותי, לבין מה שבאמת מצליח לשלוט ולכוון את השוק. ומכל בחינה — כלכלית, פוליטית, חברתית ולעיתים אפילו אמנותית — החשיבות וההופעה של מדונה היא פי 34, 22 יותר גדולה מזו של „חצי אדם חצי ביסקוויט", ואפילו הסמית'ס.

אז, מדונה חשובה. חבל, אבל זה מה שיש, ולפעמים זה נשמע טוב, כי היא מסוגלת לקנות את אמצעי הייצור הטובים ביותר שיש לתעשיית המוסיקה היום, וזה כל מה שיש לתעשיית המוסיקה — אמצעי ייצור טובים, מכונות יותר טובות, אנשים יותר מיומנים, שיטות יותר משופשפות, מכירות יותר מרשימות.

מה שקורה למוסיקה: הניכור הגובר והולך מהזרם המרכזי של להקות בריטיות, אוסטרליות ואחרות שהוכרתי, וחוסר היכולת שלהן ליצור זרם אלטרנטיבי, כמו שיצרו בחוף המערבי של ארה"ב בשנות ה־60 המאוחרות, מוביל לרוק ופופ בשפל המדרגה ולעיתונות רוק ברמה אחת מתחת לזה (ודכאון היא אלטרנטיבה עלובה).

יש סוג מסוים של אמונה מתאפיסית נאיבית (בחלקה באהאית), שחווה את בואו של „עידן חדש" ה"NEW AGE", תהליך שגורם לשינויים חיוביים במצב העולם ותודעת האנשים. כשזה יגיע לסופו, לא יהיה מקום למוסיקת הרוק, ועד אז אני מקווה שהמוסיקה ואלה שכותבים עליה יעשו משהו חיובי. ואני מצטט את ג'והני רוטן: „כעס גם הוא מין אנרגיה".

עלינא תורי בחופשה
המדור נערך ע"י גיורא מנור

בעריכת צביה בן־שלום

מגידו של זהב

פלוטו, הכלבלב מקיבוץ מגידו, כבר מזמן לא מסתובב בחצר הקיבוץ. עגלת החצרן גם היא הפכה לנכס מוזיאוני, וגדי, בעליו של פלוטו - „מגדל כוודאי ילד שהוא בן גילו בספרה האהוב של ל. גולדברג, שהפך ביתיים לפנינה קלאסית על מדף ספרי הילדים.

היום בחצרה של מגידו עוסקים בזהב. גם בכסף, אבל בעיקר בזהב — 14, 18 קאראט: מבריק, מגוון, מסנוור עיניה של כתבת שאלצה לעמוד בפיתוי רציני שסופו (אבוי) ויתור.

איכשהו יש צורך בזמן הסתגלות לרעיון של מפעל קיבוצי שמבנהו סגור על מנעול ובריח, שהכניסה אליו היא רק בלגיטימציה שנותנת טלוויזיה במעגל סגור לפרצופו של המבקש לחדור פנימה. נכנסתי רק לאחר שהוכרז סופית והחלטית שתוכניות שוד הן לא בדיוק הכיוון. (במחשבה שנייה, בעצם...)

את פני מקבלת רות שטרן, מזכירת המפעל שמנהלו, יוסף שטרן, שוהה באחת מנסיעותיו העסקיות בחו"ל. רות ויוסף הם אכן בעל ואשה, שאינם נדרשים להסתיר זאת (עקב סדרת טי. וי. „הנהלה בצרות"). אלא שגם כאן נאלצו ללכת על פשרה. רות ויתרה על תפקידה כאשת שיווק, כדי להמנע מנסיעות משפחתיות משותפות לחו"ל (מצב שכזה עדיין מתקשה הקיבה הקיבוצית לעכל).

עדויה ומתוכשטת כיאות ובהתאם, עורכת עימי רות סיור במחלקות השונות, ואני משפשפת את עיני. את מקום הפרה ש„מייצרת חלב לגבינה", תופסות מכונות שקרביהן פולטות שרשרות זהב בקילומטרים. כן, בקילומטרים. בדוגמאות שונות, בעוביים שונים, בעיצובים כמותם תוכל לראות בחלונות הראווה של ניו־יורק ובנותיה. המפעל זכה אפילו בתעודת „יצואן בכיר", שאין למעלה ממנו. בגודלו ובהיקף מכירותיו הוא נמנה על ארבעת הגדולים בארץ. עד כה משווקת התוצרת אך ורק לארה"ב — בימים אלה מתכוננים כאן לתקוף גם את השוק המקומי.

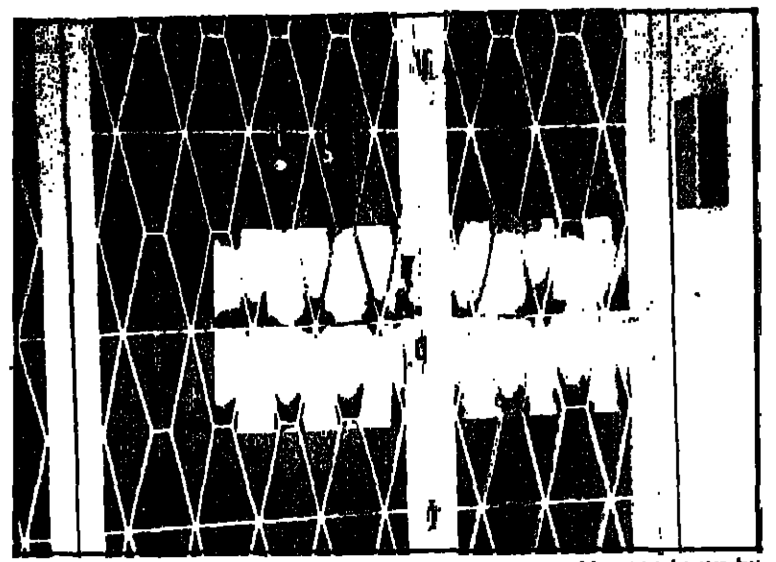

על מנעול ובריח (לא מזהב) הכניסה למפעל

איציק – מנהל הייצור

מפעל שרשרות הזהב עובד במגידו זה 7 שנים, ומעסיק כעשרים איש. „היינו חלוצים בארץ בתחום הייצור הזה", מספרת רות. „נכון שבתחילה היה משהו מוזר בעיסוק בחומר שמזוהה עם עושר ומותרות, ומדיף ריח סלוני מובהק. אבל עם הזמן מפסיקים לחשוב על סוג המוצר ומתרכזים בתכל'ס: בפרנסה ובעשיית רווחים". את מטילי הזהב קונה המפעל מבנקים ומיבואנים, ועובד לפי מחירי הבורסה בלונדון, שנקבעים פעמיים ביום: בפתיחה ובסיכום. כאן מתיכים את חומר הגלם והמכונות עושות את שאר התהליכים. „לא כל כך פשוט" אומרת רות. „המפעילים את המכונות צריכים להיות מיומנים, ובעלי גישה טכנית טובה. (האיטלקים, ברי הסמכא בנושא, טוענים שנחוצות 15 שנה כדי להפוך לאיש מקצוע). יש תלות גדולה בין תחנה לתחנה", מספרת רות. „מיציקת חומר הגלם, דרך הפיכתו לחוטים לפי העובי הנדרש ועד היותו לשרשרת, דרושה בדיקה מתמדת של תיפקוד המכונה וטיב התוצרת. אחר־כך באה הגמשת החומר, הבדקתו והתאמת המידות. אנחנו כאן מודעים לפרטים ודקויות, שקונה הנכנסת לחנות לא מעלה אותם בדעתה".

50 סוגי שרשרות מייצרים במגידו — הכל לפי הזמנות הסיטונאים בחו"ל. מפעל שרשרות הזהב משתתף פעמיים בשנה בתערוכת תכשיטים בינלאומית שמתקיימת בניו־יורק — יש לו מקום קבוע בביתן הישראלי של מכון היצוא. „שם" כך רות „פוגשים תמיד באותן דמויות ואיתן עושים את מרבית העסקים. רצית משהו פיקאנטי, או הפיקנטוריה שיש לי להציע לך היא בעצם די עצובה. רוב סיטונאי הזהב הגדולים באמריקה הם...יורדים, זה המצב".

לישראל, כידוע, עדיפות ביחסי המסחר עם ארה"ב, וזו עבורה הקלה משמעותית. למרות זאת ישנה תחרות גדולה עם התוצרת האיטלקית, שנחשבת למובחרת, ליפה ולאיכותית בענף. יתכן שזו אחת הסיבות שהחליטו במגידו להמר גם על השוק המקומי.

במחלקת הגימור עובדות כמה חברות. כאן מתרכז כל הזהב היפהפה של המפעל. „מסתנוורות"? אני שואלת. „מתרגלים לכל", אומרת ציפורה, מרכזת המחלקה. „לריח הזבל ולמראה הזהב".

בדרכנו החוצה אומרת לי רות: „במבט לאחור, לא יודעת אם הייתי הולכת שוב דווקא על הנושא הזה". אומרת ואינה מפרשת.

רחל שלו

חיי כלב

החלטתי, עדיף להיוולד כלב בלוס־אנג'לס על פני לידה במקומות רבים ואחרים, כאדם. החוכמה הזאת נדלקה במוחי, בעת שרגלו של הפקינז של חברתי, הגרה שם, נתקעה במדרגות הנעות של אחד ממרכזי הקניות של בוורלי־הילס האלגנטית.

רצנו עם המסכן, שותת דם ומיילל, לבית־חולים לחיות, הפועל עשרים וארבע שעות ביממה. בחדר הקבלה אחיות לבושות חלוקים לבנים, רופאים עם סטטוסקופים על החזה רצים מכאן לשם. על הדלפק שלט זהב: שירות לימוזינה עשרים וארבע שעות ביממה למצלצלים.

עודנו ממתינים, פונה אלינו האחות, מאחוריה ארונות עץ אלון אלגנטיים, עמוסים בתיקי הלקוחות: שם הפאציינט? האם הוא מגיע? היכנסו בבקשה לחדר ה־סמוך, מצד שמאל, מייד יגש אליכם מי־שהו. בטעות נכנסת חברתי לחדר מימין. האחות נוזפת בה. שמאלה, גברתי. שם נמצא פאציינט אחר (תוכי), ויש לשמור על פרטיות החולה! ולו כך היתה נשמרת פרטיותו של הנבדק בבתי־החולים אצלנו.

אני עדיין מנסה להבין לאיזו פרטיות התכוונה. הרי התוכי לא נוהג להתפשט כשבודקים אותו. (גם כלבים בדרך כלל לא).

לקבלה מגיע פאציינט לבן, פודל, העונה לשם ג'והן. על ראשו סרט צבעוני. האשה האוחזת ברצועתו היסטרית. הוא משתעל ומתעטש.

גבר לבוש חליפה נכנס ושואל על כלבו, המאושפז זה יממה, המנתח התקשר וביקש לשוחח עימו לפני הניתוח, והרי הוא כאן.

גברת אחרת מתקתקת בעקביה לאורך המסדרון, מגישה שקית לאחות בחדר הקבלה — דגימת צואה. כלבה משלשל, והיא מודאגת.

בינתיים הסתיים הטיפול בפקינז שלנו. הרבה מהומה על לא מאומה. רגלו נחבשה. הוא נדרש להישאר מאושפז ללילה בבית־החולים, להבטיח שאכן, הכל כשורה. לפני שאנו עוזבות פונה אליי האחות ושואלת: נרשמת כבר, גיברתי? — ואותי תוקף חשק עז לנבוח...

נרקיס טל־וויינברג

לא רק בחורף נלבש צמר

כמדי שנה, גם הקיץ הציגו אנשי „חותם הצמר הבינלאומי" את סריגיהם ואריגיהם וגייסו לצורך זה את הטובים במעצבי האופנה מאירופה. תצוגת „חותם הצמר הבינלאומי" מספקת לרוב בתי האופנה את המידע על מה ילך בעונה הבאה.

החידוש של אביב־קיץ 1988: אפילו בגדי קיץ לנשים, כגון שמלות שמש, סטרייפלס בתוספת בולרו קצר לשעות קרירות בלילה, עשויים מצמר ושילוב של חוטי ויסקוזה.

השנה הכין מעצב ישראלי, האני מורד את קולקציית אביב־קיץ 88, והמאפיין את הקו הנקי בתוספת פריטי אופנה יוקרתיים. המותן גבוה, ז'קטים צמודים, עיצובים נשיים, צללית ארוכה מדגישה את גוף האשה. הצבעים: ורוד־סלמון, טורקיז, הרבה שחור וירוק דשא.

מיוחדים הם סריגי נשים, חולצות פולו ארוכות צמודות וחצאיות מיני סרוגות בסריגת ה„פטנט." מכנסי ריקוד נראים הפעם כמו גאטקעס. הקו הנשי כולל שמלות מלבניות קצרות וגולשות לאורך הגוף. ה־ז המתרוממת מלפנים או מאחור מזכירה את צללית האוהל של שנות ה־60. הרבה סריגה חלקה, צבע אחיד או שילובים של אותו גוון הצבע.

הדגש סרוגות בדגם הפטנט. תשומת לב רבה הוקדשה לבגדי הגברים. ראינו 3 סילואטות. 1) הטרפז, כלומר כתפיים רחבות, חלק תחתון צר. 2) שפופרת, ארוך ורוחב אחיד מלמעלה עד למטה. 3) קלאסי. כתפיים מורחבות, חלק עליון חופשי וגוו ומכנסיים צרים.

שילובי צבעים רכים, הפעם אין „סוכריות על מקל". צבעי אדמה, ירוק כהה, אפור פלדה, קצת סגול. סריגים מקסימים, אבל הכל שונה מכל בגד נשי. מבחר עצום בגזרות המכנסיים, הזול במכנס קלאסי ועד ורוק, מקופל, חופשי, עם גומי במותניים, כפתורים בסוגר הקידמי, חפתים. למכנסים אלה מותאמים ג'קטים רחבים וגבריים אלה סוודרים. חידוש השנה הוא הג'קט ומעיל ללא צווארון.

גם השנה זכו שלושה תלמידות מגמה לאופנה של מכללת „שנקר" לפרס עידוד, לייצוג דגמיה לפני קהל אנשי אופנה ונסיעה לאחד ממרכזי האופנה באירופה. הזוכות הן: רותי וגנר, איילת וולף ואורית יבנה.

חיה יוסף

מערכת לגבר בעיצובו של ג'ף סיורי; חולצה וקרדיגן בסריגה ג'קרד תואמת; מכנסים רחבים.

צללית A בעיצובו של האני מורד.

אומן, אולי אָמן

זאב (ליפק) לבנה, חבר קיבוץ עין־השופט, היה עשרות שנים נהג באגד. כשירד מן ההגה מצא מהר מאד מקום, עניין וטעם במפעל הרהיטים הקיבוצי ובשעות הפנאי, עיניכם הרואות — בחר לעצמו לעצב חפצי־נוי משעווה מומסת.

במרפסת ביתו התקין לעצמו בית מלאכה קטן, בו הוא מבשל את השעווה, יוצק אותה, בעודה חמה ונוזלת, אל תבניות של פמוטים, של בעלי חיים, של מנורות ושל דמויות אנוש ומשאיר אותן כמה שמשאיר.

כחלוף ימים הוא מפריד בין המוצר לבין התבנית ובכל שיוף והקצעה דקים הוא מבליע זיזים, גורע עודפים, מסלק שאריות והופך או כלי, פמוט או קוף (כדוגמת חשניים היושבים להם על גג הרמקולים אשר בביתי ומראשם מבצבץ פתיל — אות והוכחה לשילוב היפה עם המועיל) עומדים לנו להידור, מאפשרים לברך על המוגמר.

איש תורה ופעיל הוא ליפק, קורא ספרים ולומד ערבית, מבקר את נכדיו אשר מחוץ לקיבוץ ומתעניין לשלום ידידיו באיכפתיות כנה ואמיתית.

ליפק הוא עדות בהירה ומובהקת לאפשרות מציאתה של תעסוקה חילופית בגיל מבוגר. בשנים הארוכות בהן אחז בהגה וסובבו שמאלה וימינה, מעשה יום ביומו, אפשר שלא שיער את שיעור היופי והרקות שיכולות ידיו ללמוד.

על־מנת שלא לאבד קו חשוב ומרכזי, המהווה את הציר עליו סובב סוד היצירה, בחרתי לא לשאול את ליפק שאלות מפורטות על אופן העשייה. היה לי די בהצצה אל חדר המלאכה, וכשאני מביט במעשיו, משתאה מול הדיוק המילימטרי, תוהה אם המעבר מעשרות שנים של כבישים אין־סופיים אל תחנה נייחת, המחייבת התרכזות ושקידה בטיפוחה של מלאכה ממשית אחת, אכן חלק ויפה כפי שהוא נראה על פניו.

זאב (ליפק) לבנה, בעל מלאכה רגיש ומיומן, אולי מטושטש אצלו הגבול בין אומן לאָמן.

אברהם שרון

זאב (ליפק) לבנה

יצירות משעווה מומסת

מחירים ממוחשבים

בשורה: בקראוס הרבוע הכחול נערכים למיחשוב שלטוני המחירים. פעם, (זוכרים?) היו על כל הפריטים מדבקות עם המחיר ובימי האינפלציה ישבו גדודי עובדים על יד המדפים, אקדח־מחיר בידיהם והם הדפיסו והדפיסו והדפיסו, עיצבנו את הקונים ושיגעו את הקופאיות. עכשיו אנו בעידן הקופות הממוחשבות והקודים: כדי לדעת כמה משהו עולה, אתה צריך לקרוא כתב יד כמעט בלתי קריא, להשוות מספר בן 9 ספרות שעל הפריט עם זה שבשלט והסבר לקוד, ובסוף ממילא מתברר לך שהתבלבלת.

בינתיים והאינפלציה נעצרה, המחירים מתקדמים לאט־לאט ונוותת קצב, מנכ"ל הרשות להגנת הצרכן, נזכרה שהקודים נוגדים את חוק הצגת המחירים. רשת הרבוע הכחול, שהיא חלוצת החזרה לנוהלים ישנים ונשכחים (כמו, למשל, אריזות של 6 ביצים) אינה מוותרת אמנם על הקוד, אבל משפרת את ההסבר שלצידו. במקום כתובת ידנית, יוצמדו לפריטים או למדפים פתקאות מודפסות במחשב, גדולות וברורות ובכל אחת מהן מיספר הקוד, שם המוצר, המחיר ולידיעת העובדים — קוד של מיקום המוצר על המדפים. במקרה של שינוי המחיר, ינפק המחשב המרכזי את התווית עם המחיר החדש, והעובדים ידביקו אותה במקום המתאים. זה מהר יותר מעידכון מחיר ידני. ואולי גם מעצבן פחות את הקונים.

סלט ירקות מבושלים

ירקות שבושלו במרק: כרובית, שעועית ירוקה, סלרי, גזר, תפודים, קישוא – מה שיש. אבל חשוב שישארו מוצקים; 1־2 מלפפון כבוש; בצל גדול; גמבה ו/או פילפל ירוק; 2 כפות שמן, 2 כפות חומץ (או יותר. באותו יחס), מלח, פילפל, סוכר. כף שמיר מיובש או 2 כפות פטרוזיליה קצוצה דק. צופאר: כף שומשום קלוי במחבת יבשה, או שקדים קצוצים.

חותכים את הירקות כמה שאפשר דקורטיבי. מכינים רוטב ושופכים על הירקות – שיכסה. זורים שומשום או שקדים. שומרים לפחות 8 שעות שהתחמיץ ייספג.

פולין רוצה לשחק בישראל

המכשול — כספי ★ גם נבחרת הנוער הפולנית מוכנה לבוא לטורניר־החורף

● כדורגל

מזרח־גרמניה הוזמנה לישראל

.הזמנו את ראשי נבחרת הנוער של מזרח־גרמניה לטורניר החורף בישראל. קיימנו שיחות אבל התרשמנו שהם בלדרים. הם הבטיחו שיעבירו את המסר לראשי ההתאחדות בארצם" — כך כתבו מנחם אריאב וראובן פריזנר, ראשי משלחת הנערים להונגריה.

בצד ההזמנה למזרח־גרמניה ציינו השניים כי הזמינו גם את נבחרות הנוער והנערים של פולין.

כותבים השניים: „יש לנצל הצלחות נבחרת הנערים לקידום ענייני ישראל באירופה".

מאת ראובן חנניה

נבחרת הכדורגל הלאומית של פולין עשויה לשחק בישראל בתחילת השנה הבאה, אם תציע ההתאחדות הישראלית לכדורגל הצעה כספית הולמת לפולנים.

התאחדות הכדורגל של פולין הביעה את נכונותה לשגר את נבחרתה, וגם את נבחרת הנוער שלה לטורניר החורף המסורתי לנבחרות נוער. זאת בשיחה עם סגן יו"ר ההתאחדות הישראלית, אריה קרמה, שביקר בפולין.

החישוב העלה כי לצורך הבאתה של נבחרת פולין תצטרך ההתאחדות הישראלית להוציא קרוב ל־70 אלף דולר. מדובר בחודש ינואר או פברואר.

● רוני פרי עבר אתמול משרדי ההתאחדות לכדורגל מקבוצת הפועל קריית־אונו לקבוצת בני יהודה ת"א.

ההתאחדות הישראלית לאירופה: אסור לשחק ללא שחרור

ההתאחדות לכדורגל תנחה את ההתאחדויות הכדורגל השונות באירופה שלא לאפשר לשחקנים ישראליים להופיע בקבוצות השונות ללא היתר ההתאחדות הישראלית.

הנושא הועלה אתמול במזכירות ההתאחדות לכדורגל, בעקבות הופעותיהם של השחקנים, משה סיני ואלי דריקס, בקבוצות השונות בבלגיה, בלי שקיבלו שחרור בין־לאומי מההתאחדות הישראלית.

ההתאחדות הישראלית ציינה כי ההנחייה לאירופה אינה מתייחסת לשחקנים שיצאו להיבחן כדי להיקלט בקבוצות שונות, אלא לאלו שכבר משחקים (וגם במשחקי מבחן), ולא קיבלו שחרור בין־לאומי.

הרעיון נועד להוות לחץ על הקבוצות והשחקנים המשתחררים לאירופה כדי למסור את ההופעה שלהם שם.

הגרים בהתאחדות חלקו על גישה זו, שכן לדבריהם ההתאחדויות הכדורגל השונות של אירופה מסודרות והן ידאגו ששחקנים לא ישחקו בלי היתר. אולם על סמך תקדים סיני ודריקס, המשחקים בלי שקיבלו שחרור בין־לאומי, החליטה ההתאחדות לפנות להתאחדויות ולקבוצות השונות באותן הארצות למנוע הישנות מקרים.

ההתאחדות לא העניקה שחרור גם לאבי כהן לשחק בסקוטלנד.

רוזנטל הבקיע: אבי כהן הפסיד

אבי כהן, שחקן האלופה הסקוטית ריינג'רס גלאזגו, שיחק שלשום בעמדת הבלם במשחק בין קבוצתו החדשה, לבין פורטו־אלגרה מבראזיל.

כהן שיחק 90 דקות בהן לא הושגה הכרעה — 1:1. בדו־קרב של בעיטות — 11 מטר ניצחה הקבוצה הברזילאית כמנצחת — 4:5.

רוני רוזנטל, חלוץ מ.צ. בריז' הבלגית, הבקיע צמד שערים בנצחון קבוצתו 2:6 על הקבוצה האיטלקית סמפדוריה. בריז' הוליכה 0:2, משני שעריו של רוזנטל.

בטורניר זכתה קבוצת פורטונה סיטארד, שניצחה במשחק־הגמר את רורה ההולנדית. קבוצתו של מוטי איוניר — 1:2.

הפועל ת"א יקיים משחקי־מבחן בגרמניה

מאת יצחק ויסהוף

קבוצת הכדורגל של הפועל תל־אביב עומדת לצאת הבוקר למחנה־אימון ליד פרנקפורט שבמערב־גרמניה.

מי שיעדר ממחנה האימון במערב־גרמניה יהיה חלוץ הקבוצה, שבתאי לוי, המבקש לעזוב את המועדון ולעבור לקבוצה אחרת.

מאמן הקבוצה, יצחק שניאור, קבע את 19 היוצאים: אריה אלטר, יום־טוב טליאס, יעקב אקהויז, יוסי זאנה, משה מוסטרל, אלי כהן, מוריס ז'אנו, יהודה עמר, רפי שמואל, אליאור כרנס, אחמד מוסה, תמיר לינהרט, גיל לנדאו, מיקי בן־שיטרית, מאיר בלושטיין, בני רוכין, דוד הרשליקוביץ ורמי שרם.

המאמן שניאור אמר כי במחנה־האימון תקיים הקבוצה מספר משחקי־מבחן נגד קבוצות חובבניות. „המטרה העיקרית של המחנה יהיה לגיבוש הסגל. ייתכן שלרשימה זו יצורפו בעתיד שחקנים חדשים, אבל הבסיס להפועל ת"א של העונה הקרובה ישנו ועליו נעבוד" — אמר המאמן הוותיק.

כוכב מצוע סטיב אובט בעיות לפני אליפות רומא

כוכב חדש בשחייה האמריקנית ושמו אופל

כוכב שחייה זוהר בבריכה האמריקנית, זהו גרייג אופל, בן ה־18, שניצח במשחה 200 חופשי בזמן של 1:48.88 דק' — הישג הנופל בשנייה משיאו האמריקני של מאט ביונדי, שסיים רק במקום הרביעי — 1:50.68.

דייב וורטון, בן ה־18, שיפר פעמיים את שיאו האמריקני ב־400 מ' מעורב אישי — 4:18.4 דק' — הישג הנופל רק בארבע מאיות השנייה משיאו העולמי של הקנדי אלכס באומן.

ג'יי מורטנסון הקרים ב־17 מאיות את שיאו העולם ב־100 מ' גב. ריקי קארי — 56.8 שנ'. ב־100 פרפר ניצח פאבלו מוראלס את מאט ביונדי — 53.74 שנ', לעומת 53.91 שנ'.

וורטון ניצח גם ב־200 מעורב אישי — 2:02.76 דק' לפני מוראלס — 2:03.03 דק'.

טיגאנה מסיים הקריירה הבין־לאומית

ז'אן טיגאנה, מרכשיות הקשרים הגדולה של נבחרת צרפת בכדורגל, כי הוא פורש מהכדורגל הבין־לאומי.

טיגאנה, שימשיך לשרת את קבוצתו בורדו, מילא תפקיד־מפתח בנבחרת הצרפתית המצויינת שזכתה ב־1984 באליפות אירופה והעפילה פעמיים לחצי־הגמר של הגביע העולמי.

טיגאנה הולך בעקבות אלן ז'ירס ומישל פלאטיני שפרשו גם הם.

ארז חזן קיבל שחרור להפועל ירושלים
הסחבת של רמת־השרון בפרשת הנפלד — לבית־המשפט

מאת יצחק ויסהוף

חתום או לא חתום? זו השאלה המעסיקה כיום את חובבי הכדורסל בגליל, המקווים עדיין לגמר חתימה טובה עם שחקנם בעונה החולפת, נדב הנפלד, שקבוצת האם שלו, א.ס. רמת־השרון, מושהת את מתן החתימה להעברתו לגליל לעונה נוספת.

ראשי רמת־השרון החליטו בסוף השבוע שעבר לכבד את ההסכם עם הגליל ולהשאיר את השחקן הבין־לאומי בצפון לעונת משחקים שנייה. במוצאי־שבת הגיע טלפון מפתיע לגליל מרמת־השרון, ובו הודעת־התחרטות.

לאנשי הגליל נמאס מהסחבת עם הנפלד, ולפיכך הוגשה לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, לשכת השופט שאולי אלוני, בקשה לדון ולהחליט בנושא. עו"ד זורח רוזנבלום, המייצג את הגליל, מבקש מא.ס. רמת־השרון לכבד את ההסכם הקיים. הדיון ייערך ביום שישי.

ללא קשר להופעתו של הנפלד בקבוצה קיבל שלשום ארז חזן את כרטיס־השחקן, וסיכם מייד עם הפועל ירושלים להוות למשך שלוש שנים. חזן יקבל בכל עונה 25 אלף דולר. בחוזה עם הפועל ירושלים קיים סעיף הקובע כי במידה שהקבוצה תרד ליגה זכאי חזן לשחרור, גם אם לא תמו שלוש השנים.

חברתו של חזן, סיגל, תלמד בבית־ספר לאחיות בירושלים, ואילו הכדורסלן יחל במכינה לאוניברסיטה.

הפועל הגליל־העליון תחל באימוניה ביום ראשון. שלושת כוכבי הקבוצה, גרי מרטין וטרי פרימן, יגיעו לישראל ביום חמישי, יחד עם כוכב הקבוצה, ברד ליף. שני שחומי־העור יתגוררו בקריית־שמונה ואילו ליף ימשיך לגור בטבריה.

באליפות הנוער: גרמניה־בריה"מ 166:67

הפתעה מרעישה נרשמה בפתיחת אליפות העולם לנוער בכדורסל, בברמיו, איטליה, כאשר מערב־גרמניה ניצחה את בריה"מ — 66:67, לאחר שפיגרה 38:35 במחצית.

יוגוסלביה ניצחה את סין — 79:126.

תוצאות נוספות: איטליה — טייוואן 76:102; פורטוריקו — ניגריה 76:77; ארה"ב — קנדה 6:76.

שופט בית־המשפט המחוזי בחיפה שינה החלטה:
סלקטר לא יכול לעבור רשאי להתאמן בכל קבוצה

מאת יוסף גלזר

שופט בית־המשפט המחוזי בחיפה, נתן קלינברגר, נעתר אתמול לבקשת יועצה המשפטי של מכבי חיפה, עו"ד עצמון לב, ועיכב את ביצוע צו המניעה הזמני שהוצא ביום שישי ע"י השופט מיכה לינדנשטראוס והמאפשר למשה סלקטר לשחק ולהתאמן בכל קבוצה ומורה להציבו ברשימת ההעברות.

בפסק־דינו כתב קלינברגר: „לאחר שעיינתי בבקשה שהוגשה בכתב ובנספחיה נראה כי יש להיעתר לה ולעכב את ביצוע ההחלטה שניתנה במעמד צד אחד. על כן תישמע הבקשה במעמד שני הצדדים, ועד מועד שמיעתה יעוכב ביצוע הצו, פרט לאימונים בכל קבוצה".

בחיפה מעריכים כי בימים הקרובים יחל מו"מ כספי בין סלקטר ומכבי חיפה.

בינתיים ממשיך סלקטר להתאמן בבית"ר ירושלים.

גרמניה זכתה בגביע — הפתיעה את ארה"ב 1:2

● טניס

לראשונה בתולדותיה זכתה מערב־גרמניה בגביע התאחדות הבין־לאומית לנשים בטניס כשניצחה במשחק־הגמר בוואנקובר, קנדה, את מחזיקת הגביע, ארצות־הברית — 1:2.

המשחק הוכרע בזוגות כאשר הגרמניות שטפי גראף וקלאודיה קילש הפכו פיגור משמעותי של 6:1, 4:0, וניצחו את האמריקניות פאם שרייוור וכריס אוורט — 5:7, 4:6.

קודם־לכן הכניעה גראף את אוורט — 2:6, 1:6, ושרייוור ניצחה את קילש — 0:6, 6:7.

לנדל הביס את גילברט

הטניסאי האמריקני ברד גילברט, שניצח שלשום בחצי־הגמר הטורניר בוואשינגטון, את בוריס בקר, הובס אור לאתמול בגמר ע"י הצ'כי איוון לנדל — 1:6, 0:6.

גילברט יגן בחודש אוקטובר על תוארו ברמת־השרון, בו זכה אשתקד בפרס הגדול.

גילברט יתמודד בימים אלה בטורניר הגדול בוורמונט.

וולס עדיין בכושר: רץ 200 ב־20.25

האצן הסקוטי אלן וולס, אלוף אולימפיאדת מוסקבה, 1980, בן ה־34, עדיין מוכיח כי טרם נס ליחו. בתחרות שהיתה בקריסטל־פאלאס לקביעת הנבחרת הבריטית שתופיע באליפות העולם ברומא גמא וולס 200 מטר בזמן מצויין — 20.25 שנ'.

וולס ייצג את בריטניה בשתי הריצות הקצרות — 100 ו־200 מ'. סטיב קראם יתמודד ב־1500; סטיב אובט רק ב־5000 מ', לאחר שפרש בעקבות פציעה ברגלו בריצת 800 מ', (ראה תמונה). סבסטיאן קו ייעדר מאליפות העולם.

שיא משחקים אפריקני

במשחקי אפריקה, המתקיימים בניירובי, שחתה השחיינית סינגרת נרבי 100 חפשי בזמן 58.88 שנ' וקבעה שיא משחקים חדש.

בכדורגל ניצחה קניה את תוניסיה — 0:1; קאמרון — מאלגאש 0:3; חוף־שנהב — מאלאווי 0:1; מצרים — סנגל 0:1.

מכסיקו — ארגנטינה 0:3

נבחרת הכדורגל של מכסיקו הכניעה במקסיקו־סיטי את ארגנטינה, ללא כוכבי הגביע העולמי — 0:3.

השתיים סיימו קודם־לכן בלוס־אנג'לס בתיקו 1:1.

שתי הנבחרות עומדות להשתתף במשחקי פאן־אמריקה, שיחלו בסוף השבוע באינדיאנפוליס.

הצעה לשבץ את חודורוב ולבקוביץ ברשימת הפועל להתאחדות

.אני מקווה שבהנהלת ההתאחדות לכדורגל, שתיבחר ב־31 באוגוסט, יהיה לפחות שחקן אחד בעל עבר מפואר ברשימת הפועל" — אמר אתמול יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בוועד הפועל של ההסתדרות.

ישי זימן אתמול את עמי אוריון, מרכז ועדת המינויים במרכז הפועל, והנחה אותו להעלות את שמם של אמציה לבקוביץ ויעקב חודורוב, שני שחקני־עבר בין־לאומיים של הפועל ת"א, כמועמדים להנהלת ההתאחדות.

לדברי ישי, יש צורך לשבץ בהנהלת ההתאחדות שחקן בעל עבר מפואר, שיהיה חבר בוועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל.

ישי אמר כי ההתאחדות לכדורגל נועדה לא רק לעסקנים כי אם גם לכדורגלנים שחוו את המשחק.

אם לא יתאפשר מינוי של אחד מהשניים יעלה ישי שמות נוספים של כדורגלנים.

ועדת המינויים של הפועל להנהלת ההתאחדות תתכנס מחר ותדון בבקשתו של ישי לצרף שחקן־עבר.

מכבי ת"א החלה באימונים — ג'מצ'י לא בא
ספק אם ג'ונס יגיע מו"מ עם 6־7 שחקנים

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

.אין כל בטחון שארגר ג'ונס אכן יגיע לישראל. קבוצת מכבי ת"א בודקת אפשרויות שונות לגבי ג'ונס, ולגבי 6־7 שחקנים אחרים, עימם נמצאת האגודה במו"מ. יתכן שג'ונס יגיע וייתכן שלא" — דברים אלו אמר לי אתמול רוני שטיינין, חבר הנהלת מחלקת הכדורסל של מכבי ת"א.

חלק משחקני האלופה הישראלית נפגשו אתמול לראשונה עם עוזר־המאמן החדש, האמריקני ברוס ויקטור, שהוצג בפני השחקנים ע"י המאמן רלף קליין.

מהאימון שהתקיים בבית־הלוחם נעדרו כוכבי הקבוצה, דורון ג'מצ'י ומיקי ברקוביץ. אנשי מכבי לא נראו מודאגים מאי הופעתם של הסופר־סטרים ואמרו: „נקבע שהשחקנים יתחילו להתאמן ב־16 בחודש. האימונים כיום הם אימוני־רשות".

רוברט יוברט חתם בהפועל חיפה

מאת יוסף גלזר

הכדורסלן שחום־העור רוברט יוברט הוחתם אתמול בהפועל חיפה.

יוברט, מתאורה, שיחק בעבר בהפועל ירושלים ונחשב שחקן חופשי. ההסכם נחתם אתמול בין יו"ר הפועל חיפה, יעקב שליטר, ופרקליטו של השחקן, עו"ד שמעון רגו.

בגלל סיבות אישיות יגיע יוברט לארץ רק ימים אחדים לפני תחילת הליגה.

מרסר, לאסוף ואיימוס הגיעו — דלזל התאמן

מאת יצחק ויסהוף

קרל איימוס והווארד לאסוף צפו אתמול אחה"צ באימון קבוצתם, הפועל ת"א, לאחר שהובאו לאולם הישר מנמל־התעופה בן־גוריון.

את סגל קבוצת הפועל ת"א השלים בשעות הערב לאוואן מרסר, שגם הוא הגיע לישראל.

באימון הפועל ת"א אתמול השתתפו כבר באופן פעיל ג'ונתן דלזל ועמוס פרישמן, שהחמיצו את אימון הבכורה של הקבוצה שלשום.

הבוקר יטלו מרסר ולאסוף חלק באימון הנבחרת הלאומית בהיכל הספורט ביד־אליהו.

מאמן הנבחרת והפועל ת"א, מוני וינקרנץ, הביע תקווה כי כל 12 שחקני הנבחרת יגיעו לאימון הבוקר.

פלאוארס חזר — ג'ונסון בספק

מאת יוסף גלזר

הכדורסלן הזר השחור של מכבי חיפה, ג'ון פלאוארס, שב אתמול ארצה לעונת הופעה שנייה בקבוצה החיפנית.

פלאוארס שיחק לאחרונה בקבוצת כוכבים בארה"ב ובפיליפינים.

בהיעדרו של מאמן הקבוצה, יוסי הררי, השוהה עם נבחרת הקדטים בהונגריה, מועברים האימונים ע"י עוזרו, רוני ברשץ ומאמן הכושר אילן סלע.

לקראת אמצע החודש יתברר אם גם ריצ'י ג'ונסון יוחתם לעונה נוספת, או שמא יימצא במקומו זר אחר.

ישי: הפועל לא ידון בזרים

מרכז הפועל לא ידון בתקופה הקרובה בנושא שילוב זרים בכדורגל הישראלי — כך גורס יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בהסתדרות. לדבריו, ההסתדרות אינה מתנגדת עקרונית לשיתוף זרים.

אולם, בטרם מחליטים על שיתוף זרים, יש צורך לבדוק היטב את ההשלכות הכספיות שיהיו לשילוב הזרים.

5 תיקי כדורסל בבית־המשפט בחיפה

מאת יוסף גלזר

תעסוקה מלאה מצפה תוום לשופט בית־המשפט המחוזי בחיפה, מלכיאל סלוצקי, כאשר ידונו בפניו חמש תביעות לשחרור כדורסלנים.

ארבעה משחקני הפועל חיפה תובעים שחרור באמצעות עו"ד משה זוננשיין: אסף ברנע ואלון אופיר למכבי חיפה; איתי שביט, ומשה אמושה למכבי קרית־מוצקין.

פרקליטם יטען כי חובתה לחם שחרור בכתב או בעל־פה — על־ידי מורשה החתימה של העמותה היוצאת, אביל סלוצקי ואי־עמידה בהתחייבויות הכספיות. מאידך יטען נציג הפועל חיפה, עו"ד יוסף ליבנה, כי העמותה לא היתה רשאית להבטיח שחרורים משום שחוות כינונה אוסר עליה להעניק שחרורים שלא בהסכמת מועצת פועלי חיפה.

בתיק החמישי תובעת כדורסלנית נבחרת ישראל, זיוה רון, באמצעות עו"ד שמואל אלקלעי, שחרור לאליצור ת"א. [illegible] בהפועל [illegible] נאות לשחרר את רון [illegible] אחרי שאליצור ת"א [illegible] 3000 דולר להפועל חיפה, וזו רון תובעת שחרור ללא תמורה [illegible].

הצעה לארגן טורניר גדול בחגיגות ה־40 למדינה

מאת ראובן חנניה

הנהלת ההתאחדות לכדורגל והוועד החדש שלה, שייבחר בחודש, יצטרכו להחליט באחת הישיבות הראשונות על דרך הולמת לציין את 60 שנות קיום ההתאחדות לכדורגל.

חגיגות אלה יתמזגו עם חגיגות ה־40 למדינת ישראל ו־20 שנה לקיום הספורטוטו.

ההתאחדות לכדורגל תוצע לארגן, יחד עם המטה לציון חגיגות 40 שנה למדינת ישראל, שבראשו עומדים דוד ארמון ויעקב אגמון, אירוע רב חשיבות וייתכן גם טורניר כדורגל גדול.

מי מוליך את מי

מי קובע את מדיניות הספורט בישראל וההתאחדויות השונות, בתי־המשפט, או אולי יו"ר ועדת הספורט של הכנסת? מה שמתרחש בימי־הקייץ דומה להגזמה.

ההתאחדויות הספורט השונות ישנן ועירות ותיקון. פעילותן מצומצמת. לעתים נדמה כי הן קיימות על גבי הנייר בלבד. עובדה, כאשר ספורטאים מגישים תביעות לבתי־המשפט „יום על העליונה", הם משיגים את שרוצים. ההתאחדויות והמרכזים נמצאים לרוב בצד המפסיד. התרגלו לכך.

כדורגלנים, כדורסלנים ואחרים, שנדמה להם שנפגעו, שרוצים הטבות שכר, או שמבקשים לעבור לקבוצה שמשלמת טוב יותר, אצים־רצים לעורכי־דין ואלה מחפשים פירצות בחוזים כדי לפנות לבתי־המשפט. התקנון לא עונה לרוב על הבעיות. נראה כי ספורטאים מפרנסים היטב משפטנים, המתמחים בבעיות ספורט. אותו באלאגן השורר כיום בשטח ההעברות עלול למוטט את המערכת, אם זו לא תאמץ גישה בריאה ואמיצה.

ועוד מ„פירות הקייץ": מדי פעם מופיע יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, ח"כ פנחס גולדשטיין ומשתדל לעשות „קונקורנציה" להתאחדות הכדורגל או לאיגוד הכדורסל (אלה ההתאחדויות הקוצרות כותרות). „זרים עכשיו" — תובע היו"ר. בהתאחדויות הספורט כבר החלו להתייחס באדישות ובסלחנות ל„פיצוצים" של ח"כ גולדשטיין, אבל העתונים, ומדורי הספורט, הסובלים מעונת־המלפפונים, קופצים על המציאה. הבעייה של ח"כ גולדשטיין שככל שהוא מרבה בכותרות הישגיו המעשיים יורדים. מתייחסים אליהם כאל כותרות. לא יותר. אגב, האם היו"ר משקף את דעת כל חברי הוועדה?

* * *

צרות בצרורות

מכבי חיפה בכותרות. אגודת־הספורט החיפנית, שהצטיירה בפעילותה חברותית, אינה מצליחה להשתחרר מצרותיה. הדברים הגיעו לשיאם כאשר שלושה מראשי האגודה, בהם היו"ר, נעצרו לבקשת שלטונות המס ושוחררו בערבות.

חידוד הפעולה של שלטונות המס מחייב גישה שונה, מסודרת יותר של אגודות ומרכזי הספורט. אלה מנסים אמנם לקיים מגעים שקטים עם ראשי מס ההכנסה כדי לפתור את בעיית־החובות ולעלות על דרך־המלך אבל העימות שנוצר מחריף.

מרכזי הספורט נקלעו למצוקה. מעצר עסקנים ופעילים אינו דבר של מה בכך. צפויות השלכות חמורות על חיי הספורט בכלל. הדבר נובע לא מעט מגישה בלתי־נכונה של האגודות, שאינן פועלות תמיד כהלכה והן כמרי־דיהן, תוך התחרות פרועה ותחרות־רסן, נלכדות ברשתות שהן זורקות.

נדב הנפלד (20) משחקני־העתיד של הכדורסל הישראלי:

אני מוכן להתמודד עם כל אחד על מקום בהרכב

ייתכן שמיקי ברקוביץ יגזול ממני דקות משחק אבל אני שמח שחזר ★ אצל וינקרנץ אין דיבורים מיותרים ובזבוז זמן; יש רק עבודה קשה ★ תקוותי שנחזור בבולגריה לדרג א' ★ אני שמח לשחק בגליל ואיני מבין מדוע רמת־השרון מערימה קשיים בדרכי

נדב הנפלד (מספר 4 — המרכז) במשחק בין הפועל ת"א והפועל הגליל־העליון. מאחור — ארז חזן

מאת יצחק ויסהוף

נדב הנפלד מרוצה. השחקן הבשרוני, ששיחק בעונה שעברה בהפועל הגליל־העליון, מקווה להופיע בקבוצה זו גם העונה. אגודת נעוריו, א.ס. רמת־השרון, לא מוכנה בל־כך לאפשר לו לשחק בגליל, למרות שבין שתי הקבוצות קיים הסכם לפיו הנפלד ישחק בגליל שתי עונות.

הנפלד, חייל בן 20, צורף לנבחרת לפני משחקי אליפות אירופה בכדורסל, שנערכו ביוון. השחקן המוכשר לא זכה לאשראי רב בתחילת דרכו ורק לקראת סיום האליפות קיבל דקות משחק רבות יותר שבהן לא איכזב. עד כה הופיע ב־19 משחקים בין־ארציים.

גם במשחקי ליגת־הקייץ לשחקנים ישראליים, שהסתיימה לפני שבוע ברמת־השרון, היה הנפלד משכמו ומעלה. בסיום ארבעת הטורנירים נבחר כשחקן המצטיין, כשזכה בקולותיהם של מרבית המאמנים שעקבו אחרי ליגה זו.

סגנון שונה

הנפלד זכה גם לשבחים מפי מומחים זרים שביקרו בישראל. בתחילה היו אלו מאמנים יוגוסלבים. ובזמן האחרון חילקו שבחים לישראלי המוכשר גם שני מאמנים מארה"ב, שביקשו לראותו משחק בקולג'ים בהם מאמנים.

מכל ההמולה סביבו מנסה הנפלד לשמור על פרופיל נמוך, ככל האפשר, על־אף שדי קשה לו להסתיר את התרגשותו.

— כיצד אתה רואה את השתלבותך בנבחרת הלאומית?

● הנפלד: מה שבעבר לא היה בטוח מתחיל להתבהר. כיום מצבי בנבחרת התבסס, כך לפחות אני מרגיש. כבוד היה תמיד לשחק עם הטובים ביותר, וכך גם עכשיו.

— האם לאחר אימון ראשון עם המאמן משה וינקרנץ אתה חש שוני?

● הנפלד: לא יצא לי להתאמן עד כה תחת שרביטו של משה וינקרנץ. אני רק יכול לקוות שהאימונים יהיו טובים. הסגנון שלו שונה מזה של צבי שרף. רואים זאת מייד מהאימון הראשון. אין אצל וינקרנץ דיבורים מיותרים, אין בזבוז זמן. יש עבודה קשה, אבל זו עבודה טובה.

— האם אתה מרגיש כיום כשחקן בטוח בנבחרת?

● הנפלד: מוקדם להגיד אם השתלבתי. היה לי הישג מכובד בכך שנמניתי על הסגל במשחקי אליפות אירופה, דרג א'. הסגל לבולגריה הוא לא סופי, וגם בו יהיו ניפויים. אני רק יכול לקוות כי לא אהיה בין אלו שינופו.

— מה המטרה שלך בנבחרת?

● הנפלד: לעזור לה לחזור למשחקי דרג א'. זו משימה הניתנת לביצוע. אנו חייבים לעבור את המשוכות שניצבות בדרכנו.

— האם העובדה שמיקי ברקוביץ חזר לנבחרת יכולה לגזול מדקות המשחק שלך?

● הנפלד: ייתכן שמיקי ישחק על חשבוני, אולם אני שמח שהוא חזר לנבחרת. לפני אליפות דרג א' הצטערתי שמיקי לא היה בין שחקני הסגל. הפעם יש לי הזדמנות לשחק איתו.

— ואתה מוכן גם ללחום נגדו על מקום בהרכב?

● הנפלד: אני מוכן ללחום על מקום בהרכב נגד כל שחקן. מיקי, באופן כללי, לא משחק בתפקיד שלי. אבי מאור, המוזמן החדש, משחק בתפקידי. יש סגל שחקנים ותפקיד השחקנים הוא ללחום על מקום, זו תופעה בריאה.

תשובות במגרש

— כיצד אתה מתמודד עם מחמאות של מומחי כדורסל רבים שגומרו עליך את ההלל?

● הנפלד: כל דבר חייבים לקחת בפרופורציות הנכונות. למי שאומר דברים זה קל. אני הוא זה שצריך ליישם אותם, ועלי מוטל הלחץ. נחמד לקבל מחמאות. זה יכול לתת דחיפה ועידוד. אבל איני יוצא מגדרי. את התשובות צריך לתת במגרש ואני מתכוון ל„דבר" שם.

— האם אתה מוטרד מהעובדה שאינך יודע בוודאות היכן תשחק?

● הנפלד: אני מאמין כי אשחק היכן שארצה לשחק. אין לי מושג מדוע רמת־השרון מערימה קשיים על רצוני להמשיך ולשחק בגליל. בגליל רוצים אותי, וחבל שעושים לי בעיות.

— מה, לדעתך, סיכויי הגליל לקראת העונה החדשה?

● הנפלד: שחקנים התחלפו. שמואל זיכמן עזב. לגבי ארז חזן שוררת אי־וודאות אם ימשיך או לא. שני הזרים מהעונה שעברה עזבו ובמקומם באו מרטין ופרימן. עופר פליישר הצטרף, וגם שני כהן. המאמנים התחלפו, ומולי קצורין, שאני מכירו היטב מנבחרת הקדטים, יאמן את הקבוצה. תהיה לנו קבוצה טובה. צורת המשחק שלנו תהיה, כנראה, שונה מזו שהורגלנו בעבר.

— האם אתה מוכן להרחיב?

● הנפלד: ברגע שיש רכז זה, בתוספת ברד ליף ואנכי כשחקני־חוץ, תהיה שלישיית חוץ טובה ומהירה. הזר הנוסף (מרטין), בתוספת גבוה ישראלי, תיצור לנו חמישייה אטרקטיבית. ייתכן שמתחת לסלים ניפגע מעט, כך לפחות זה נראה על הנייר, אולם החיפוי יהיה על־ידי שחקני־החוץ.

— מה אתה מצפה מעצמך?

● הנפלד: לשחק הרבה. עובדה זו תשפר את בטחוני העצמי, וכך אוכל להשתפר. לגבי הנבחרת אני מקווה להימנות על עשרת היוצאים לבולגריה, ולהצליח במשחקים שם. אני תקווה כי נצליח

מהאג עד אואיטה או דקה אחת ב־45 שנה

מאת שבח סלברט

דקה אחת ב־45 שנה. אכן, 45 שנים חלפו מאז שבר הרץ השבדי הנודע גונדאר האג את מחסום 14 הדקות בריצת 5000 מטר ובטרם הצליח המרוקני סעיד אואיטה לנפץ את גבול 13 הדקות.

הישגו של האג נקבע בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, ב־1942. הזמן שהציב היה — 13:58.2 דק'. אואיטה קבע בשבוע שעבר ברומא — 12:58.19 דק'.

לרץ השבדי גבה־הקומה לא היו אז יריבים מבחוץ. רק בני ארצו התמודדו נגדו. בעוד מדינות אירופה לחמו היו שבדיה, יחד עם פורטוגל, ספרד, שוויץ ותורכיה, נייטראליות.

לא כן אמורים הדברים לגבי הרץ המרוקני ממוצע־הקומה, החי באיטליה, ומחפש יריבים רציניים. הוא בוחר ברצים שימשכו אותו בשליש הדרך. אחר־כך הם פורשים ואילו הוא דוהר עד לסיום.

האג היה הרץ הגדול בתקופתו. הוא קבע עשרה שיאי־עולם בשבעה מרחקים שונים. שיאיו החזיקו מעמד 12 שנה. רק רץ גדול כמו אמיל זאטופק מצ'כוסלובקיה הצליח למחוק כמה שיאים של האג. הבולט בהם היה ב־5000 מטר. זאטופק קבע ב־1954 — 13:57.2 דקות. גם שיאו העולמי של „הקטר הצ'כי" החזיק מעמד תקופה ארוכה — 11 שנה. בטרם שבר אותו רץ דגול נוסף, האוסטרלי רון קלארק — 13:30 דק'.

לפני חמש שנים הדהים הרץ הבריטי דייב מורקרופט את המומחים כאשר קבע באוסלו זמן של 13:00.41 דק'. אשתקד קיזז ממנו המרוקני מאית השנייה בלבד, ואילו ברומא עלה לפיסגת האולימפוס.

שיאים היסטוריים

ריצת ה־5000 מטר היא מאותן ריצות שנכנסו להיסטוריה. כמו שבירת מחסום ארבע הדקות במייל. הראשון שעשה זאת היה הבריטי רוג'ר באניסטר ב־1954 — 3:59.4 דק'. בטרם הצליח האוסטרלי ג'ון לאנדי לקזז ממנו שתי שניות וחצי במשחקי חבר העמים הבריטי בוואנקובר, באותה שנה. מאז שופר השיא העולמי במייל על־ידי כמה רצים, ובעיקר ע"י רצים ממדינות חבר העמים הבריטי. כיום מחזיק בו הבריטי סטיב קראם — 3:46.72 דק'.

שני שיאי העולם הוותיקים ביותר מוחזקים כיום על־ידי שחומי־עור מארה"ב: בוב בימון ולי אבנס. שניהם נקבעו בגבהי מכסיקו במשחקים האולימפיים ב־1968. בוב בימון קפץ לפני 19 שנה 8.90 מ' לרוחק. לשיא זה התקרב לפני כמה חודשים הגרמני־הכווייטי־ארמני רוברט אמיאן, שקפץ גם הוא בתנאי גובה — 8.86 מ'.

לי אבנס רץ 400 מטר ב־43.86 שנ' במכסיקו, ומאז לא הצליח אף רץ לרדת מתחום 44 השניות. היחידי שהתקרב אליו היה האמריקני באץ' ריינולדס, שעבר השנה שלוש פעמים את המרחק מתחת ל־44.20 שנ'. כל ריצותיו היו בגובה פני הים.

עוד שיא מגבהי מכסיקו עדיין קיים. זה של האיטלקי פייטרו מאנאה ב־200 מטר — 19.72 שנ'. אותו קבע ב־1979 באוניברסיאדה.

מאושר סעיד אואיטה לאחר שבירת שיאו בריצת 5000 מ'

מאראדונה יוביל כדורגלני „שאר העולם" בשבת בוומבלי

אנגליה: 100 שנות כדורגל

מאת שבח בן־גבריאל

מצעד כוכבי העולם בכדורגל ייערך בשבת באיצטדיון וומבלי בלונדון, לציון 100 שנות התאחדות האנגלית. בראש המצעד יעמוד לא אחר מאשר „טמרו אונר", קפטן נבחרת ארגנטינה, דייגו ארמנדו מאראדונה, בן ה־27.

„הסופרסטר", היודע את ערכו (יקבל עבור המשחק 130 אלף ליש"ט) ומנצל את העובדה שבלעדיו לא תהיה החגיגה מושלמת, אוהב להציק מדי פעם לאנגלים. כנראה ש„בושת פוקלנד" עדיין לא נשכחה ממנו, הוא שיגע את ההתאחדות האנגלית בכל מיני טענות וגם את קבוצתו האיטלקית, נאפולי, עירב ב„דייסה" שבישל. עד לפני כשבוע לא היה ידוע אם אכן ישתתף מאראדונה במשחק החגיגי בין נבחרת „שאר העולם" ונבחרת הליגה האנגלית, הכוללת בשורותיה גם כדורגלנים לא אנגלים.

אכן, צפוי מצעד כוכבים עולמי מרשים כאשר משני עברי המתרס יופיעו שחקנים בעלי שם עולמי.

שלושה סובייטים

דרום־אמריקה תשגר שני ברזילאים, המגינים ז'וסימאר מקבוצת בוטפוגו ריו וסלזו מפורטו־אלגרה. את ארגנטינה ייצג רק מאראדונה.

מעניין לציין שמאמן נבחרת „שאר העולם", האנגלי טרי ונבלס מברצלונה, בחר דווקא שלושה סובייטים מצויינים: השוער דאסאייב מספרטק מוסקבה, אותו רוצה מנצ'סטר־יונייטד לרכוש והקשר זאבארוב והחלוץ בלאנוב, שניהם מדינאמו קייב.

מקבוצתו הספרדית, ברצלונה, בחר ונבלס את הבין־לאומיים: השוער זובירארטה, הקשר חוליו אלברטו והחלוץ האנגלי גרי לינקר, מלך־השערים במונדיאל במכסיקו.

סגנית אלופת העולם, מערב־גרמניה, תשגר ללונדון רק כדורגלן אחד: המגן ברטהולד, שעבר הקייץ לוורונה האיטלקית. בעוד שהבונדסליגה תיוצג על־ידי שחקן זר, ההונגרי לאיוש דטארי, שתגג בשבת במדי אייגטרכט פרנקפורט.

הקשר באני מנאפולי, אבל לליגה האיטלקית יהיו נציגים נוספים: הדני אלקייאר־לארסן מוורונה וכן השבדי הייסו, קשרה החדש של פיורנטינה.

פורטוגל תיוצג על־ידי כוכבה הצעיר והמוכשר, פוטרה, שעבר הקייץ משורות אלופת אירופה, פורטו, לאתלטיקו מדריד.

כוכב מאראדונה

את צרפת ייצג כוכבה הגדול בכל הזמנים, מישל פלאטיני, שהודיע על פרישתו אך ישתתף.

אנגלי ב„שאר העולם" הוא הבלם הבין־לאומי טרי בוצ'ר, המשחק בגלאזגו־ריינג'רס הסקוטית.

דנים באנגליה

את נבחרת הליגה האנגלית יקבע המאמן הלאומי, בובי רובסון. הוא יכלול כמה שחקנים שאינם נמנים על הנבחרת האנגלית, כמו הדני של מנצ'סטר־יונייטד, ייספר אולסן והדני של ליברפול, מולבי. כמו־כן את קשרה של ה„יונייטד", הסקוטי סטראכאן והחלוץ הסקוטי של אברדין, שארפ.

למעשה זו הפעם הראשונה שההתאחדות הכדורגל האנגלית החליטה להציב מול „שאר העולם" נבחרת שתכלול את כל שחקני הליגה, ולאו דווקא את כדורגלני הנבחרת הלאומית.

את יובל ה־50 שלה קיימה אנגליה ב־26 באוקטובר 1938, באיצטדיון הייבורי בלונדון, כשאירחה את נבחרת היבשת האירופית, שכללה חמישה מכדורגלני נבחרת איטליה, שזכתה בשני גביעי העולם ב־1934 וב־1938; שני גרמנים, צרפתי, בלגי, הונגרי ונורבגי. האנגלים, עם סטנלי מאתיוס בראשם, ניצחו 0:3, כשבשערים התחלקו: הול, לאוטון וגולדר.

שינוי מתכונות

כעבור תשע שנים — שנתיים לאחר מלחמת העולם השנייה — חגגה סקוטלנד יובל להתאחדות. ואז הוחלט לקיים אירוע גדול־מימדים, שכלל לא רק נבחרת אחת מהאיים הבריטיים אלא נבחרת כוללת של האי מול שאר־אירופה. התוצאה — 1:6 לבריטניה, שבשורותיה הופיעו גדול הכוכבים המוכרים עד היום. נוסף לסטנלי מאתיוס שיחקו לאוטון ומאניון (שניהם הבקיעו צמד כל־אחד; מאניון שיחק בא"י במדי קורינטיאנס): השוער סוויפט, שניספה כעתונאי במטוס מנצ'סטר יונייטד, שנפל במינכן, והסקוטים סטיל (חנך עם דנרי את פתיחת איצטדיון רמת־גן) ולידל.

בעקבות האנגלים הלכו שאר ההתאחדויות. ב־1953 נערך בוומבלי שוב משחק חגיגי לציון 65 שנות ההתאחדות האנגלית. הפעם לא יכלו המארחים לנבחרת אירופה. המשחק הסתיים בתיקו 4:4. ההונגרי־צ'כי־ספרדי קובאלה והאיטלקי בוניפרטי כבשו שני שערים כל־אחד. לאנגליה: מולן (2), מורטנסן וראמזי.

כעבור שנתיים חגגה ההתאחדות הצפון־אירית, וכאן חל מפנה: בבלפאסט ניצחה נבחרת אירופה, לראשונה, את בריטניה — 1:4. היוגוסלבי ווקאש כבש שלושער.

המשחקים החגיגיים נמשכו ב־1963: אנגליה — „שאר־העולם" 1:2. ג'ימי גריבס כבש את שער הנצחון בדקה ה־87.

גם באמריקה

לא חלפו שנתיים ומשחק בסטוק לכבודו של הגדול־מכולם, סטנלי מאתיוס. הפעם הופיעה נבחרת פיפ"א, שניצחה — 4:6.

משחק מעניין, לראשונה על אדמת אמריקה, נערך ב־1968, לציון חגיגות ההתאחדות הברזילאית. איצטדיון המאראקנה אירח את נבחרת פיפ"א, שהתייצבה מול בראזיל. המארחים ניצחו 1:2.

במאי 1971 קיימה ההתאחדות הסובייטית משחק־הוקרה לשוערה הגדול, לב יאשין. ברה"מ סיימה 2:2 עם „שאר־העולם".

היו עוד משחקים: ב־1979 בבואנוס־איירס ניצחה „שאר העולם" את ארגנטינה 1:2; ב־1982 בניו־יורק גברה אירופה על „שאר העולם" — 2:3, וב־1986, בפאסאדנה, נפרדו „שאר העולם" ואמריקה ב־2:2.

4.8.87

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/307/28/א" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי גודל שטח לבנייני ציבור, ש.צ.פ. ומגורים, שינוי מיקום ש.צ.פ, קביעת הוראות בניה, מס' יח"ד, העמדת הבניינים, מספר הקומות, קביעת קו בנין לאזור המגורים וקביעת הוראות מיוחדות לאזור מגורים ל' ש.צ.ב. לש.ב.צ.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינויי התכנית: גוש 8273 חלקות 101, 104, 259, 254, 263.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך: 28.6.1987

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/114/5/ד""

עיקרי הוראות השינוי: הוספת מעלית חיצונית וקופת משרדים בהבלטה מקווי המתאר של הבנין הקיים.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינויי התכנית: גוש 8264 חלקה 39.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

תאריך: 21 יוני 1987

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מפורטת מס' נת/552/ר'" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: התאמת שטח התכנית למצב הקיים עפ"י תכנית מדידה. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8272 חלקה 21, 124 (חלק), שד' ניצה נתניה (בית חוזן).

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על־ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך: 21.6.1987

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז. אישרה באישור שר הפנים שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת נת/548/א/1".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8271 חלקה 3 רחוב הרב קוק.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: תיקון כינוי הקטנת שטח מסחר, ביטול מרתף וקביעת ספריה.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3157 התשמ"ה, עמ' 1538 ובעתון בוקר דבר מתאריך: 24.10.85 ובעיתון ערב ידיעות אחרונות מתאריך: 24.10.85 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך: 24.10.85 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

25 מאי 1987

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי
הודעה בדבר הפקדת שינוי תוכנית מיתאר מקומית / מפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה [illegible] הופקדה, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מס' ר"ש 617 שינוי למיתאר 210א'.

השטחים הכלולים בשינוי התוכנית ומקומם: 313.9 רונם. גוש 6425 חלקות 1, 6, 9. גוש 6424 חלקות 2, 3, 23, 29, 30, וחלקי חלקות 24, 11. רמת השרון קיבוץ גליל ים.

עיקרי מטרת התוכנית: א. קביעת תוכנית מיתאר לשטח קיבוץ גליל־ים. ב. שינוי תוכנית מיתאר 210א' החלה במקום. ג. קביעת אזורי מגורים, מסחר, תעשייה, שטחי ספורט, דרכים, שטח פרטי פתוח, איזור חקלאי.

כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התוכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל. כל המעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על־ידי שינוי התוכנית, וכן כל הזכאי לכך על־פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה. התנגדות לתוכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ולהיות מלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

מ"מ יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל־אביב

טלוויזיה
ט' באב – אין שידורים בבוקר

13.00 אתמול במשפט דמיאניוק — (ומתנה בהתפתחות המשפט). 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 קשת וענן — תן לי את יבנה — רמותו של רבן יוחנן בן־זכאי מוצגת על הרקע ההסטורי של ירושלים הנצורה ערב החורבן. דברי האגדה והמקורות מציגים את אופי המאבקים בין הפלגים השונים בעם, ומבליטים את אישיותו היהודית. 14.30 תהילה לדוד — מסיכת ליל שבת בבית ברדוגו ועליה לתורה של השליח מא"י משה שפירא. התחתה של בתו של ר' דוד חסין. הפרעות ביהודים ויציאתו של ר' חסין לדרך. 15.25 צלילים צעירים — קטעי נגינה של מוסיקה קלאסית בבצוע סינל הכטלינגר — קלרנית וקלרה פרידמן — פסנתר. 15.55 מאתיים שנות למבראות ים מכמורת. 16.00 פרפר נחמר. 16.20 אבני גורל — פרט על ירושלים: היסטוריה עתיקה, התחדשות הישוב וירושלים בימינו. 17.00 ערב חדש. 17.30 פגישה של בני נוער עם הפרופ' ישעיהו לייבוביץ לרגל ט' באב. מנחה: מיכאל דק. 18.00 "אבן מקיר" — תכנית מיוחדת לט' באב. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 ההיסטוריה של הפסח — פרק שמיני ואחרון בסדרה (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 "כלבוטק" — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 20.30 "אין כמו בבית" — הפרק האחרון: "חתונת הכסף". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני — עורך ומגיש: מיכאל קרפין. 22.20 "חייו של ליאונרו דא וינצ'י" — סדרת דרמה תיעודית בת 5 פרקים. בהפקת הטלוויזיה האיטלקית. 23.25 בני היל — סדרת תכניות משעשעת עם הקומיקאי בני היל. 23.50 פסוקי של מקום — מבט אל הר היתים. חדשות הלילה. 19.00 "יש אבנים עם לב אדם" (ערוץ 2). 20.00 תקציר משפט דמיאניוק (ערוץ 2). 20.30 סיבה למסיבה (ערוץ 2). 21.30 קונצרט סוף — להקת מועצת הסנגון (ערוץ 2).

רדיו
קול המוסיקה
06.01 "צלילי בוקר". 07.09 "בהאזנה נינוחה". 09.00 "קונצרט בוקר". 11.57 "פינת השיר" — משירי דוד מגל. 12.00 "מן הסרטייה" — מיצירות מוצארט ושוברט. 13.05 "בהאזנה נינוחה". 15.00 "מוסיקה צעירה". 16.00 "קונצרט לט' באב" — ד. שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 13 אופ. 113 "באבי יאר"; היינריך שיף: 3 מוטטים למקהלה כפולה "פרקי תהלים". 17.30 "קולות" — מרדכי סתר: על נהרות בבל; סתר: "ירושלים" סימפוניה למקהלה מעורבת כלי נשיפה וכלי קשת. 18.00 "מבחר הקלטות" — 1. שירים למלחמה ושלום מאת מודרה שיף רוסי ובהרו; 2. קדיש: ל. ברנשטיין: סימפוניה מס' 1 ירמיהו. 19.09 "סניני אופרה" — דידו ואניאס של פרסל. 20.05 "אינטרלוד" — רצף מוסיקלי. 20.27 "פינת השיר". 20.30 "מאולמי הקונצרטים שלנו" — הסינפונייטה הישראלית: קופלנד: "שירים אמריקאיים ישנים" — התז. הקאמרית הישראלית. מנצח: אהרן הרליס, סולו האן דה פריז (אבוב) — בריטון סימפוניה פשוטה; טלמאן: קונצ'רטו לאבוב ולכלי קשת; לורנינג: "מאמר"ן מוצארט, סימפוניית "פאריס". 22.30 "ג'ז קלאסי". 23.00 "מחורי יצירות" — מבחר מזורקות, אטיודים, נוקטורנים ופרלודים.

רשת א'
07.30 "רדיקל". 08.05 קריאות במגילת איכה בנוסחים שונים של עדות. 08.57 משפט דמיאניוק — "שידור חי מ"בנייני האומה" בירושלים. 14.06 "בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער 16.00 שירים ופיוטים של עדות ישראל. 15.30 "האוניברסיטה הפתוחה" — "הספרות העברית ותנועת הפועלים בארץ־ישראל". "אברהם שלונסקי — ספרות וחברה" — ד"ר אברהם גרין. 16.05 שירים עבריים. 17.05 "סיפורדיו" — "עסר ארץ־ישראלי" — מאת: ש"י עגנון. מגיש: מישא אשרוב. 17.35 שירים עבריים. 18.06 "נחם" — תכנית לקראת צאת צום תשעה־באב. 19.05 "מאגרות החורבן והנחמה של ירושלים". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "בין השורות" — על דמותו של זאב ז'בוטינסקי עם ההיסטוריון שמואל כץ והגרפולוגית רומה אבישי (ש"ח). 23.05 שירים עבריים.

רשת ב'
07.00 "הבוקר הזה". 08.05 שירים עבריים. 09.05 קריאה במגילת איכה מפי השחקנית אורנה פורת וגרעון שמר. 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 12.10 "אתרים נסתרים בירושלים" — הארכיאולוג מאיר בן־דב משוטט עם יהורם גאון. 13.05 "בחצי היום". 14.05 "שערי ירושלים" (ש"ח). 17.05 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.00 "אצבע על הדופק" — שבועון בענייני בריאות ורפואה עורך ומנחה: אברהם מרון. 19.00 "היום הזה". 19.35 "עולם חדש" — מגזין חדשותי לענייני האדם וסביבתו. 20.05 "פרקי חזנות" — נחמו את ירושלים. 22.05 "צריך לצלצל פעמיים" — שירים עבריים. 00.15 "להאזין בחלום" — שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל
06.00 אוניברסיטה משודרת — המחשבה הסינית הפרהדכורה־סטית — על דרך החוק מרצה: רז"ר דן דאור. 06.30 "מוקדים עיר". 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן לימשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל. 08.05 "פתוח" — אורלי יניב ורובי לנץ מארחים. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם רפי רשף. 13.00 מבזה ידיעות. 13.05 "איך ולמה נחרבה מדינת יהודים השניה" — משדר מיוחד לתשעה באב. מראיין ומגיש: אברהם בורג. 13.35 "לא לכבות את האור" — פינה יומית בנושא ירידה מהארץ. 14.05 "ציון תמתי" — עם יהורם גאון המגיש תכנית מיוחדת לתשעה באב. 841 16.05 נוסע צפונה צפונה" — רומנדריו. 16.20 משירי מרדכי ועירא. 16.55 באוזן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן. 18.45 "משולש" — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרר. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 "האגדות לא שוא ידברו" — על משיחיות בירושלים. 20.05 "יותר טוב מחודש" — על מרכז שיקום ואחזקה בצה"ל (ש"ח). 21.00 מבט לחרשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — המחשבה הסינית הפרההדרוהיסטית (ש"ח). 22.05 "על הדבש ועל הביצאק". 23.05 "עשרים וארבע — היום שהיה" — עם ירון וילנסקי. 23.55 "שיחת חצות" — עם העיתונאי יגאל לב. 00.05 "ציפורי לילה מארח" — עם אביהו מדינה. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 "רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 "סבבבבססים" — מירש, רשים. משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 "מסע הקסם המיסתורי" — עורך ומגיש: יואב קוטנר (ש"ח). 23.05 "קול הנ'או הוה" — עורך ומגיש דני קרפל.

רשת ג'
08.04 "שירים משלנו" — עם הגבעטרון. 07.07 "שירים משלנו" — עם אילנית. 08.05 "שירים משלנו" — עם מתי כספי. 09.05 "שירים משלנו" — עם עפרה חזה. 10.05 "שירים משלנו" — עם אריק לביא. 11.05 "שירים משלנו" — עם חוה אלברשטיין. 12.05 "שירים משלנו" — עם שלום חנוך. 13.05 "שירים משלנו" — עם נוריה גלרון. 14.05 "שירים משלנו" — עם אריק סיני. 15.05 "שירים משלנו" — עם שלמה ארצי. 16.05 "שירים משלנו" — עם יהודית רביץ. 17.05 "שירים משלנו" — עם "הכל עובר חביבי". 18.05 "שירים משלנו" — עם גלי עטרי. 19.05 "שירים משלנו" — עם יהורם גאון. 20.05 "שירים משלנו" — עם הדודאים והפרברים. 21.05 "ארום עתיקד" — שירים שלא נס ליחם — עם דן עומרי. 23.05 "מסביב לחצות" — עם יוסי סיאס.

קולנוע
תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: נשק קטלני — 5, 7.15, 9.40

אורלי: ילדים חורגים לאלוהים

בן־יהודה: אהבה בחלון ראוה — 3, 7.15, 9.30

גת: בלוז לחופש הגדול — 1, 3, 7.15, 9.15

גורדון: עיר הבנים — 7.00, 9.10

דקל: קרוקודיל דנדי — 5, 7.15, 9.10

דרייב אין:

עבי ותפי — 7.45

חתיך אמריקאי — 11.00

הוד: סופרמן 4 — 5, 7.15, 9.30

לימור תרי:בלון לצעירים — 4.10, 7.15, 9.10

מוזיאון ת"א: כוחו של כוכב — 7.30, 9.10

ובית האמיצים — 4.10, 7.15, 9.10

סינמה 1: אסקימו לימון - אהבה צעירה — 5, 7.15, 9.30

סינמה 2: חתיך אמריקאי — 5, 7.15, 9.10

פאר: לא יום זין — 5, 7.30, 9.10

פאריס: לבירינט — 12, 2, 7.15, 9.10

רביבון:

חן 1: בי"ס למשטר אורחי — 5, 7.30, 9.50

חן 2: חנות קטנה ומטריפה

חן 3: אני והחברה — 5, 7.25, 9.45

חן 4: הנוכל האוהבת והמאהבת — 5, 7.40, 9.45

חן 5: אל תקרא לי לבן — 2.11, 5, 7.40, 9.45

שחף: ימי הרדיו — 4.30, 7.00, 9.10

תל־אביבי: 007 באזור המסוכן — 5, 7.15, 9.30

תכלת: החנות מעבר לפינה — 4.30, 7.00, 9.15

רמת־גן

אואזיס: פושע מוכטל וילדה קטנה — 4, 6.40, 9.30

לילי: לא שם זין — 7.15, 9.30

ארמון: הנוכל האוהבת והמאהבת — 5, 7.10, 9.45

רביבון:

גן 1: קרוקודיל דנדי — 5, 7.20, 9.40

גן 2: בלוז לחופש הגדול — 5, 7.20, 9.40

גן 3: אני והחברה — 5, 7.30, 9.40

גן 4: ימי הרדיו — 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: 007 באזור המסוכן

ארגון: נשק קטלני — 4.30, 7.15, 9.10

בית אגרון:

תום סוויאר — 17.00

משחק הדמים — 18.30

וודי אלן — בננות — 20.15

הובוב — 22.00

הפרפר — 24.00

בפירו: ימי הרדיו — 4.00, 7.00, 9.30

אורגיל: הנוכל האוהבת והמאהבת — 4.30, 7, 9.15

מיטשל: לא שם זין — 7.00, 9.00

סמדר: ילדים חורגים לאלוהים — 7.00, 9.30

הבירה: סנר לרגל שיפוצים

אוריון

אור 1: בקצב השעון — 4, 6.30, 9

אור 2: נרדפי החוק — 4.30, 7.00, 9.00

אור 3: כטי בלו — 6.30, 9.00

אור 4: מלון לצעירים — 4.30, 7.00, 9.00

עדן: סופרמן 4 — 4.30, 7.00, 9.00

תיאטרון ירושלים:

שיחות מלוכלכות — 18.45, 21.45

חיפה

אורה: משהו פראי — 4.30, 7.00, 9.15

חן: לבירינטי — 4.30, 6.45, 9.00

עצבון 1: ימי הרדיו — 4.30, 7.40

עצבון 2: סופרמן 4 — 4.45, 7.15

עצבון 3: ילדים חורגים לאלוהים

רון: 7000 באזור המסוכן — 4.30, 7.00

אבשי: אהבה צעירה — 4.30, 6

אירלי: שיחות מלוכלכות — 4.30, 7.00

ירח אור המזרח: לא שם זין — 7.00, 9.00

נתניה

שרון: לא שם זין — 5, 7

סטודיו: חנות קטנה ומטריפה — 5, 7

חולון

סביון: 7000 באזור המסוכן — 5, 7.15

מגדל: נשק קטלני — 4.00

ארמון: לא שם זין — 5, 7.30

בת־ים

עצמאות: סופרמן 4 — 5, 7.15

הרצליה

דיכל: ילדים חורגים לאלוהים

מלון דניאל — האודיטוריום: משהו פראי — 3.00, 7.15 / 19.00, 21.30

באר־שבע

חן: ילדים חורגים לאלוהים — 4.30, 7.30, 10

פתח־תקוה

היכל 1: 007 באזור המסוכן — 5, 7.15

היכל 2: סופרמן 4 — 5, 7.15

היכל 3: המוכטל בטיטו — 5, 7.15

עפולה

מוסתרון: ילדים חורגים לאלוהים — 10

רעננה

אורות: המוכטל בטיטו — 4.30, 7

גבעתיים

הדר: 007 באזור המסוכן — 4.30, 7.15, 10

ראשון־לציון

רון 1: סופרמן 4 — 4.30, 7.15, 10

רון 2: 007 באזור המסוכן — 4.30, 7.15, 10

כפר־סבא

בית ברל: אופני האש / ושלום לך אהובתי — 8.00, 11.00

תיאטרון
הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב, יום ג', 4.8

נמר חברבורות: 21.00

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ג' 4.8 בשעה 20.30 "פולה"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בתים — גני בתים — הנביאים 3
חולון — אהרון — הופיין 52
ירושלים — קרית משה — קרית משה 1
נתניה — קופ"ח מאוחדת — הרב קוק 13
פתח־תקוה — פינסקר — פינסקר 2
רמת־גן — גרמוה — ביאליק 50
תל־אביב — הקריה — אבן גבירול 19; ארלוזורוב 76
חיפה — נוה שאנן — התיכון 37
רחובות — סגל — הרצל 134
רעננה־כ"ס — שועלי — אימה רעננה

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244: חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 16.33, 18.38; בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

מתל־אביב לנהריה: 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – כירורגיה, אורטופדיה, עיניים; הדסה ע"כ – ילדים, א.א.ג.; בקור חולים – פנימית, נשים

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'–ה' בין 08.00—20.00, בימי ו': 08.00—16.00. טלפונים: 03"433300, 03"433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ירושלים – 243358"02; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 229488"04 (11.00-20.00); גליל מערבי – 922222"04

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222782.

"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 221680"03 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים — הוסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות 21.00—23.00; בלילות שבת ובערבי חג: בין השעות 24.00—16.00; בשבתות ובחגים: בין השעות 21.00—15.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' [illegible]. בחיפה: רחוב חנמן 26, קומה ג', טל' [illegible]. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי חג, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בקר.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה — המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, אחרי השעה [illegible] טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשטרה קומה 2. טל': 294869, 285622"03.

מרכז סיוע לקורבנות אונס — לרעננה ואיזור השרון, טל' [illegible] א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02"237171
ער"ן תל־אביב — טל' 03"5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04"672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057"418111
ער"ן נתניה — טל' 053"35316

סילוק מיטורדים — מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' [illegible]

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. הרצליה, בני־ברק, גבעתיים — טל' [illegible]. רמלה — 101. טל' [illegible]. טבעון [illegible]. טלפון 063"93334. נהריה — טל' [illegible] 04"951401. ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057"74767

ארגון עובדי הפלחה לבג"ץ:
השר שרון מנסה להעמיס עלינו את ההוצאות שגרמה שנת השמיטה

ארגון עובדי הפלחה טוען בעתירה לבג"ץ, כי שר המסחר והתעשייה, אריאל שרון, נכנע ללחץ חוגים חרדיים בכל הקשור לשימוש בחיטה שנקצרה בשנת השמיטה.

כמו־כן טוענים מגדלי החיטה בעתירתם, כי בעלי טחנות הקמח נכנעו אף הם ללחץ חוגים חרדיים קיצוניים, ומסרבים לקלוט בטחנות הקמח חיטה שנקצרה השנה.

העתירה הוגשה אתמול על־ידי ארגון עובדי הפלחה, שבו מאורגנים מרבית מגדלי החיטה בארץ, והיא מופנית נגד שר המסחר והתעשייה, שר החקלאות, שר האוצר וארגון בעלי טחנות הקמח.

העותרים טוענים באמצעות עו"ד ד"ר יעקב נאמן, כי בשל הלחץ שהפעילו חוגים חרדיים על שרון, הוא מונע חתימה על חוזה אתם, לפיו יקבלו 193 דולר לטון חיטה. הם טוענים, שמנסים להעמיס על גבם את ההוצאות ששנת השמיטה גרמה למדינה. הם גם קובלים על כך שאין שרי האוצר, החקלאות והמסחר והתעשייה מעבירים את ההכרעה על מחיר החיטה הסופי לדיון בממשלה.

לטענת המגדלים, כל השנים אימצו הממשלה והמגדלים את פסיקת הרב קוק זצ"ל. לפי הסדר זה, יכולים המגדלים למכור את אדמתם לנוכרים לשנה, ולקבל הכשר מהרבנות הראשית. בית דין צדק של העדה החרדית אינו מכיר בהסדר זה.

ערב שנת השמיטה סוכם, שהממשלה תרכוש את החיטה במחיר 193 דולר לטון, אך עד היום נמנע מינהל הסחר הממשלתי לחתום על ההסכם בשל לחץ החרדים.

העותרים טוענים, כי לפני שבוע הסתיים הקציר ונגרמים להם נזקים כספיים קשים, כי הממשלה אינה עומדת בהתחייבות לשלם להם את מלוא הסכום שסוכם.

"סיבת העיכוב בתשלום מחיר החיטה, נובעת בין היתר, מכך ששר התעשייה והמסחר נטל על עצמו, משיקולים השמורים עמו, תפקיד של קירום מטרות הדת אשר אינו מעניינו ואינו נמנה על תחום העניינים שלמענם הוסמך להשתמש בשיקול דעתו. ברצותו לרצות את הציבור החרדי חרג שר התעשייה והמסחר מסמכותו" מסכמים המגדלים את תביעתם. (עתי"ם)

● על ירידה של 50 אחוז במספר המורים הלא־מוסמכים, הן בחינוך העברי והן בחינוך הערבי בישראל, בחמש השנים האחרונות. מציע סקר חדש שערך האגף לתכנון במשרד־החינוך־והתרבות.

מסיימי לימודי רפואה בחו"ל ייאלצו גם לעבור בחינה בארץ
תיקון לחוק פקודת הרופאים מאפשר למנכ"ל משרד הבריאות התליית רשיונו של רופא לחצי שנה ● מרפאות פרטיות יחויבו ברישוי ופיקוח

מאת י. שמי

תיקון לחוק פקודת הרופאים, שהתקבל בכנסת קובע, כי מעתה יצטרך כל בוגר בית ספר לרפואה שבא מחו"ל לעבור בחינה בתנאי לקבלת רשיון עיסוק ברפואה בישראל. כך מסרה אתמול במסיבת עיתונאים שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו.

התיקון בא למנוע הצפה בבעלי דיפלומות מבתי ספר לרפואה שרמתם ירודה. כן הוחלט, כי חוות דעת חיובית על סיום הסטז' תהיה תנאי לקבלת רשיון לעיסוק ברפואה. במקרים יוצאים מן הכלל יוכל רופא מחו"ל לעסוק ברפואה לזמן קצוב, בתנאי שהוא הוזמן ע"י בית חולים מסוים.

בתיקון לחוק נקבע גם כי מנכ"ל משרד הבריאות יוכל על סמך חוות דעת של ועדה (בה שותפים גם נציגי ההסתדרות הרפואית והיועץ המשפטי לממשלה) להתלות את רשיונו של רופא שגרם למותו או לנזק חמור לחולה לתקופה של שישה חודשים. שלילה זמנית יכולה לבוא גם במקרה של מעשה שיש עימו קלון.

במסיבת העיתונאים נמסר גם על תקנון המחייב מרפאות פרטיות, מכונים ועוד, לקבל רשות ממשרד הבריאות. הרשיון יקבע מה מותר לבצע בכל מרפאה ומרפאה, בכפוף לתנאים פיזיים וכישוריהם של המפעילים, גם עיסוק באקופונקטורה טעון אישור, וכל מרפאה יכולה לפעול כאשר בראשה עומד רופא עם רשיון.

מגילת זכויות החולה

מאת י. שמי.

כתב "על המשמר" בת"א

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בת"א הציגו ד"ר רם ישי, פרופ' מ. וולמן וכן פרופ' י. שנקר את מגילת זכויות החולה, בין השאר קובעים מחברי המגילה, כי טובתו של החולה קודמת לכל עניין אחר.

החולה רשאי לבחור את המסגרת בה יקבל את הטיפול הרפואי. במסגרת ציבורית כבמסגרת פרטית יש לשמור על פרטיותו של החולה, ולהבטיח קשר ישיר בין החולה לרופא ללא התערבות של גורם זר, או שיקולים ואילוצים זרים.

פרופסור יוסף שנקר, שייצג במסיבת העיתונאים את המועצה המדעית, אמר כי החולה רשאי למשל לדרוש חוות דעת של רופא נוסף לפני שהוא ניגש לניתוח — כמקובל בארצות הברית, למשל. כמו כן, מסמכיו הרפואיים ותיקו הרפואי של החולה הם קניינו, והוא רשאי להסתכל בהם. ואפילו חייב לשאת אותם עמו, כפי שנהוג בארצות אחרות. שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, אמרה בתגובה, כי מי שקובעים כללי התנהגות וחובות בישראל אינם ההסתדרות הרפואית, אלא החוק ומנכ"ל משרד הבריאות.

משיח לא יבוא עם נגנים מישראל

העסקת נגנים מארה"ב במקום נגנים מקומיים הניעה את איגוד המוסיקאים העצמאיים להגדיר על סכסוך עבודה עם האמרגן יהודה טלית. הזמר שלום חנוך והנגן הישראלי משה לוי, זאת אם יגשים האמרגן את כוונתו לקיים מופע של שלום חנוך, בהשתתפות משה לוי ושלושה נגנים מארה"ב.

מרכז הפעולות של איגוד המוסיקאים העצמאיים, דני גוטפריד סיפר אתמול במסיבת עיתונאים בתל אביב, כי לפני ימים מספר, פנו אליו טלית וחנוך ומסרו על העסקת שלושה נגנים מארה"ב כמופעים של הזמר בעוד שבועות מספר. גוטפריד ענה, שהאיגוד מתנגד בכל תוקף להופעת נגנים זרים. אולם הם התעלמו מהתרעה זו. לדבריהם, לא מצאו מוסיקאים מקומיים ברמה ששלום חנוך מחפש.

גוטפריד טען, שאפשר להשיג בארץ נגנים שיענו לדרישות, וחנוך יכול היה להשיג את הנגנים שאתם הופיע בהצלחה כל השנים. האיגוד נאבק על עקרון, שנגן זר יכול להופיע בהופעות מיוחדות של פולקלור, אך לא בעבודה רגילה. לדברי גוטפריד, יותר זול להביא נגנים מארה"ב, שם רבים הנגנים המובטלים, והם שמחים להופיע בכל מקום.

הסינים מגלים התעניינות במדליות ומטבעות מישראל

נסין מתעניינים במטבעות שמנפיקה החברה הממשלתית למדליות ומטבעות. כך גילה מנכ"ל החברה, מר אליעזר שילוני, במסיבת עיתונאים לרגל פרסום מאזן שנתי של החברה. בעקבות ההתקשרות עם החברה הסינית ועם חברה יפנית, שאף היא מתעניינת במטבעות, גדל מחזור ההזמנות המכירות של מטבעות הזיכרון הישראלי באחוזים ניכרים.

החברה הממשלתית למטבעות ומדליות הרוויחה השנה כ־1.7 מיליון שקל ומכירותיה בשנה האחרונה נסתכמו ב־14.2 מיליון שקל. מכירות החברה עלו השנה לעומת אשתקד ב־43 אחוזים.

(עתי"ם)

יאללה גיברת יאללה אדון אדיב ישראל שווה מיליון

סוחרי שוק הכרמל הצטרפו בימים אלה למבצע "אדיב ישראל 87" של תנועת "עם יפה אם אחד" בשיתוף משרד התיירות, איגוד לשכות המסחר וחברת ישראכרט.

בתמונה, יו"ר עמותת סוחרי שוק הכרמל, רפאל בובטס, מקבל מודית של מלכת היופי, ימית נוי, שהיא מתנדבת בתנועה. ערכת השתתפות במבצע, שנועד לממן ערכות חגגה לקשישים, בודדים ונזקקים.

(צילום: ישראל סימיונסקי)

עוד משמרת מחאה מול המשלחת הקונסולרית

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

משמרת־מחאה וההודעות עם יהודי ברית־המועצות הפתיעה אתמול את חברי המשלחת הקונסולרית הסובייטית, כאשר הגיעו לעבודתם בשגרירות פינלנד בישראל.

חברי המשמרת נשאו כרוזים וסיסמאות, וכאשר יצאו אנשי המשלחת מהמכונית פנה אליהם שמואל בן־צבי, רכז ההסברה של המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, וביקש מהם להעביר מסר לשלטונות בריה"מ.

חברי המשלחת ענו כי הם לא מטפלים בעניין זה. על דברי בן־צבי, שאינו מבקש טיפול אלא העברת מסר בלבד, השיבו: "יכולה לבקש לקבוע פגישה, אולם בגלל משמרת־המחאה הפגישה לא תתקיים". כאשר ביקש למסור להם מכתב כדי להעבירו לשלטונות בריה"מ הם סירבו לקבלו, ואז שלחו חברי המשמרת את המכתב למשלחת הקונסולרית בדואר.

נמכתב נאמר, בין השאר, כי "לא ייתכנו יחסים בין ישראל לבין בריה"מ ללא פתרון לבעיית יהודי בריה"מ ברוח הגלסנוסט כלפי יהודי בריה"מ." כן תבעו חופש עלייה והתרת הלימוד של השפה והתרבות היהודית בברית המועצות. במשמרת המחאה וההודעות היו 13 איש, פעילי המועצה הציבורית ותנועת הי"35.

מכתבו של כ"ק האדמו"ר שליט"א מליובאוויטש

ב"ה, יום ועש"ק, פ' איכה אשא לבדי, פ' חזון,
ה' מנחם אב; יום הסתלקות האר"י ז"ל,
ה'תשמ"ז, שנת השמיטה, ברוקלין, נ.י.

אל כל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

ביום זה, יום הסתלקות האריז"ל החי,

שעת הכושר היא במיוחד להתבונן בדרכים הישרים אשר – בל' רבנו הזקן באגרת הקודש שלו – הדריכו בדרכי ה' (קלה) ונלכה באורחותיו סלה,

שהרי ודאי זהו אחד הטעמים שדווקא דרכים ואורחות אלו גילה וגילו תלמידיו ונתפרסמו בכל תפוצות ישראל.

ואף כי מי הוא זה ואיזהו אשר ערב לבו לאמר שיעבור עבודת הקודש של "עיר וקדיש מן שמייא נחית הרב הגדול האלקי החסיד" האריז"ל.

"מ"מ הרי אפס קצהו והמץ כנגד מרוב טובו ואורו כאור לכללות ישראל בכל דור ודור", וביחד עם גילוי ופרסום הנהגות אלו וההוראה – הי"ז נ"כ נתינת כח וכיוע רב ללכת בדרכים אורחות אלו, מעין עבודת הקודש האמיתית.

והעיקר – שתביא ההתבוננות למעשה בפועל, שהמעשה הוא העיקר, ואבינו שבשמים ימלא משאלות לבב כאו"א ישי' לטובה בגו"ר, בתוך בקשות ותפלות כאחב"י שליט"א בכ"מ שהם, בחו"ל ובאה"ק, "אשר נשבע ה' לאבותם ליצחק וליעקב לתת להם ולזרעם אחריהם". ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית השנה,

כאחב"י כולנו כאחד, שהרי הקדמת התפלה היא, כהוראת האריז"ל, קבלת מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך,

ובפרט ובמיוחד התפלה שלש פעמים ביום זה וזכות ימי החול דכל השנה כולה את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח כי לישועתך קוינו כל היום, ובהמשך אלי', ובפ"ע – כעומ"ש:

רצה ה' אלקינו בעמך ישראל כו' והשב העבודה לדביר ביתך כו' ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים –

ויהפכו ימים אלה "להיות ימים טובים ויום ששון ושמחה".

וזריזות במעשינו ותורה ומצוות – וכזה גמ"ח ועבודתנו ותפלתנו בכלל, ובלימוד פנימיות התורה: זהו"ק כל כתבי האריז"ל וכו' בפרט וכפי שהאריך תלמידיו הרה"ן,

ובמיוחד בשנה זו שנת השמיטה, אשר ע"י "עשו את השביעית" ובכל זמן ובכל מקום ע"פ המבואר בכו"ע מתקיים: רצית הבם ארצך שבת שבית יעקב.

תורו ותביא הגאולה האמיתית והשלימה – גאולת העם בשלימותו, הארץ בשלימותה והתורה בשלימותה – באופן ראשונה ואורו עם עיני כמ"א.

ותקויים התפלה: היטב עבדך, שבה נפש עבדך, פנה אלי וחנני, עזרתני ונחמתני.

ותחזינה עינינו – עם הנבחר – בבית הבחירה, מקדש אדני כוננו ידיך, ביהמ"ק הנצחי.

בברכה מנחם שניאורסאהן

נ.ב.

[illegible]

„זו מתנת יום ההולדת שלך" — אמרה אמו של רון טל על קברו

„זו מתנת יום ההולדת שאני נתנת לך", אמרה אמו של סרן רון טל, בהניחה אבן על קברו הטרי העטור זרי פרחים. לאחר טקס הבאתו למנוחות בבית העלמין הצבאי בקריית שאול ביום ב' בשעה 1.30 אחרי הצהריים.

מאות רבות של אנשים ליוו את סרן רון טל בדרכו האחרונה. ביניהם חברים לנשק, חיילים וחיילות, קרובי משפחה, וכמובן הוריו. אמו אביבה, שבקושי עמדה על רגליה ונתמכה ע"י אביו עודד, שתי אחיותיו ורד וענת, חברתו שרון, שתי הסבתות והסבא.

סרן רון טל, קצין משטרה צבאית בעזה, נרצח שלשום על־ידי מתנקשים אלמונים.

חיילות רבות אשר שירתו תחת פיקודו של רון טל עוד בצריפין מירדו בבכי, מסרבות להאמין שרון כבר איננו. אחת מהן התעלפה. גם הקצינים שעבדו עימו ומפקדיו מחו דמעה ולא הצליחו להסתיר את בכיים.

מפקד מהשורה הראשונה

מפקד המשטרה הצבאית בפיקוד דרום אמר דברי פרידה. הוא ציין, כי הכיר את רון עוד בפיקוד מרכז, ומהרגע הראשון היה רון חדור רצון ללכת לקצונה. כאשר הגיע רון לפיקוד דרום לפני כארבעה חודשים, שמחו השניים שיוכלו לעבוד שוב יחדיו. המפקד סיפר, שרון הקדיש הרבה מאוד מזמנו וממרצו לטיפוח החיילים והיה מפקד מהשורה הראשונה. למרות התפקיד הקשה שהוטל עליו כמפקד על מתקן שבו כלואים אסירים בטחוניים, הוא מילא את התפקיד ביד רמה ובזרוע נטויה. לרוצח לא היה העוז להתייצב פנים אל פנים מול בחור כארז כזה, ולפיכך ירה בו מאחורי גבו. „סרן רון טל — לעד ננצור זכרך", הבטיח המפקד בדברי הפרידה האחרונים שלו.

לאחר מכן הונחו זרים רבים. ראשונים הונחו זרי צה"ל, זר פיקוד דרום וזר קצין משטרה צבאית ראשי, לאחריהם נערמו המוני זרים זה על גבי זה, בכסותם את רגבי העפר הטריים.

כאן הגיע פרק מטח יריות הכבוד, כאשר בכיים של משתתפי הלוויה גובר על רעמי היריות ופולח את האוויר יותר מן הכדורים.

בכך הסתיים הטקס הרשמי, אולם ליד הקבר הטרי נשארו הקרובים ביותר. אמו אביבה סרבה להינתק מהקבר באומרה: „אני לא יכולה לעזוב אותו לבד, השבוע צריך היה להיות יום הולדת שלו". כאשר שפכה הסבתא מספר טיפות מים על הפרחים הטריים אמרה אמו: „כשהיתה לו גינה הוא היה משקה את הפרחים, ועכשיו משקים את הפרחים שלו". (עתים)

הטור השבועי

ענין הגימלאים בכנסת ובמו"מ

משלחת הסתדרות הגימלאים בראשותו של אוריאל אברהמוביץ – יו"ר הסת. הגימלאים, נפגשה עם יו"ר סיעת המערך בכנסת הח' רפי אדרי ויו"ר השדולה למען הגימלאים הח' נאוה ארד לדיון בקידום החוקים לטובת ציבור הפנסיונרים.

נסקרו החוקים שנתקבלו בקריאה טרומית ב־15.7.1987 ויגיעו לקריאות נוספות הדרושות אחרי פגרת הכנסת.

הודגש כי החוק הדחוף ביותר נוגע לפיצוי השחיקה לפנסיונרים התקציביים בשיעור של 26.7% כפי שהוחלט ע"י ועדת הכספים של הכנסת. חברי הכנסת מסרו למשלחת כי בזמן פגרת הכנסת תעבוד ועדה משותפת של ועדת הכספים וועדת העבודה והרווחה כדי להכין את החוקים להשלמת תהליך הפרלמנטרי.

נושא השחיקה לפנסיונרים התקציביים משמש גם סעיף במו"מ בין ההסתדרות לבין האוצר במסגרת המו"מ על הסכם עבודה חדש בשירותים הציבוריים. כמובן, במקרה והמו"מ יוכתר בהצלחה יופסק המאמץ הפרלמנטרי. עד כה לא גילה האוצר נכונות לתת במו"מ את פיצוי השחיקה ברמה שנקבע ע"י המומחים שלו, היינו 26.7%.

הח' חיים הברפלד, יו"ר האגף לאגוד המקצועי מינה ועדה לניהול המו"מ בנושא הגימלאים והתקציביים בהרכב הח"ח אפרים זילוני יו"ר, פנחס מיזן, אורי אלפרט, יעקב אנטלר, אהרן חנדלמן.

האוניברסיטה הפתוחה

החברים בגוש דן המעוניינים להירשם לשנת הלימודים 1987/88 במסגרת הפרויקט המשותף לאוניברסיטה ולהסתדרות הגימלאים יכולים לקבל שאלונים בסניפי הסתדרות הגימלאים או באירגוני הגימלאים או לפנות ישירות לח' חיים טלמור במרכז הסת. הגימלאים בחצר הוע"פ רח' ארלוזורוב 93 קומה ד' חדר 409 או לח"ת רחל מירסקי חדר 407.

האגף לאיגוד מקצועי

מודיע: פיצויי היוקר לא השתנו בחודש יולי ש.ז. ע"כ לא חלו שינויים בתשלום קיצבת הביטוח הלאומי בחודש זה.

בסניפים:

גבעתיים: ב־2 באוגוסט ש.ז. קיימה מועצת הפועלים דיון בהקמת מכללה לגימלאים השתתפו הח' אפי שטנצלר מזכיר המועצה, הח"ת אורית ביסטריצקי רכזת התרבות, הח"ת מרים צונדר רכזת הקהילתית והח' יעקב כהן רכז המכללות במחלקה לתרבות וחברה – גימלאים, המיועדים לרכז את המכללה הוא הח' י. שתיל. עקרונות פעולות המכללות הסביר יעקב כהן. הוחלט להפעיל את המכללה במכון שרת לאחר חג הסוכות.

רמת־גן: הח' שמעון גילמן יו"ר הסת. הגימלאים בר"ג כינס ביום 26 ביולי ש.ז. מועצה נרחבה. הוא הציג תכנית פעולה להגברת הפעולות ב־34 המועדונים בר"ג ושכונותיה. נבחרו ועדות: 1. לאירגון, 2. לטיפול בפרט, 3. לתרבות והסברה, 4. לתעסוקה. היו"ר הדגיש כי אתגר הוא לגבש את הסניף שיהיה בעל מעמד חשוב בהסתדרות הגימלאים הארצית. המועצה שמעה הרצאה עניינית וחשובה מפי הח' חיים טלמור מזכיר הסת. הגימלאים, הוא פירט את היעדים של הסת. הגימלאים מיום הווסדה ואת המאבקים וההישגים מאז קיומה, במיוחד ציין את גיבוש המסגרת האירגונית שבזכותה התנהלו המאבקים לזכויות הגימלאים והמתנהלים כיום לתיקון השחיקה בגימלת התקציביים את העזרה שבאה מצד השדולה בכנסת. לבסוף הטיח בקורת קשה נגד הנסיון של מספר חברים המנסים לפלג את ציבור הגימלאים ולפגוע במסגרת האירגונית הקיימת. אותם חברים מנסים לקדם עצמם לחברות בכנסת ע"י פילוג. לבסוף בירך הח' טלמור את הח' גילמן ואיחל לו הצלחה בתפקידו החדש.

מגדל העמק: הח' לאה עוזרי מדווחת על הפעילות בסניף, צויין יום הולדת ה־100 לבן־גוריון בלווי סרטים. במועדון מתקיימות הרצאות מדי שבועיים, קיימת ועדה לטיפול אישי. בחודש יולי ש.ז. טיילו גימלאי „מבטחים" באתרים הסטוריים. מציינת בסיפוק את שיתוף הפעולה של מזכיר מועצת הפועלים.

מועצה אזורית גלבוע: (ההתישבות הקיבוצית והמושבית) ב־24 ביולי ש.ז. נפגשה הנהלת המועצה עם הועד המרכזי של הקשישים ובהשתתפות נציגות מרכז הסת. הגימלאים בראשותו של יו"ר הסתדרות הגימלאים הח' אוריאל אברהמוביץ. הח' אברהמוביץ סקר את פעולות הסת. הגימלאים, יעדיה מאבקיה והישגיה. החברים א. סריג, ח. טלמור, צ. אטלס וש. פוטיק סקרו את פעולות המרכז כ"א בתחום אחריותו. יו"ר המועצה הח' א. יריב קידם בברכה את הנציגים והעלה את בעיות הקשישים במגזר ההתיישבותי, הקיבוצי והמושבי. בדיון השתתפו הח"ח נפתלי מאיר – מרכז ועדת הקשישים האזורית, סימי פלח – מרכזת ענייני הבריאות, שור מינרט ומיכה ירון חברי ועדת קשישים האזורית. לפי הצעת יו"ר המועצה תתקיים ישיבה מיוחדת באחד הישובים של המועצה.

חיפה – קרית־אליעזר: ב־2 באוגוסט ש.ז. התקיימה אסיפת יסוד של סניף ותיקי התנועה. דברי הסבר השמיעו הח"ח יוסף בלושטיין ומרדכי זילברשטיין השתתפו משה גרינשטיין – מזכיר הסתדרות במקום ויעקב אבן – מזכיר העבודה במקום. נבחרה מועצת סניף בת 21 חברים.

חדרה: ב־16 ביולי ש.ז. נפרדו במסיבה מיעקב הולצמן – מרכז מועדון הגימלאים. הינחה הח' עמוס קריסטל שהשמיע דברי הערכה ליעקב וכן בירכו י. תורן, נ. פוקס, רחל טרופ. הח' הולצמן ענה בהתרגשות והבטיח את עזרתו לרחל. בתכנית האמנותית מקהלת הגימלאים בניצוחו של המלחין דודו שני וכ. בסמן בפרקי קריאה.

ועדת התרבות של חטיבת סולל־בונה בקרן „נתיב" מקיימת פעולות ענפות: טיולים לאילת ל־3 ימים, לירושלים – יומיים וכן הרצאות וימי עיון. ב־21 ביולי ש.ז. נפגשו ותיקי סו"ב עם הגימלאים שנאלצו לפרוש בעקבות המשבר שפקד את החברה. כפי שמוסרת הח' זהבה מטרת המפגש להקל על החדשים את המעבר וליצור מסגרת לפעילות משותפת.

ראשון־לציון: ב־30 ביולי ש.ז. צויין במסיבה סיום הפעולות במועדונים. הח' זכי ניסים מזכיר המועצה בירך והבטיח הגברת הפעולות לקראת השנה הבאה. מאיר ניצן ראש העיריה בירך והבטיח להקים מועדון ובריכת שחיה לגימלאים בשכונת עזרה וביצרון. הח' אריה סריג מנהל אגף האירגון הביא את ברכת הסתדרות הגימלאים. בחלק האומנותי הופיעו אופירה גלוסקא ויעקב בודו.

פתח־תקוה. מועדון מפ"ם אירח את הח' צבי אטלס יו"ר האגף לרווחה. ב־26 ביולי ש.ז. הוא הירצה על מבנה הסת. הגימלאים, פעולות האגף ומאבקי הגימלאים, במיוחד הדגיש את הפעילות ההרסנית שמפתחים מספר חברים במגמה להקים רשימה נפרדת לכנסת ולפלג את ציבור הגימלאים. בדיון הובעה החרדה ממיעוט הדאגה לסיעוד המתאים לנצרכים וקבלו על התפשטות הרפואה השחורה.

סולל־בונה. ב־26 ביולי ש.ז. התקיימה אסיפה כללית של חציבים בסו"ב, בחורות באזור ת"א. השתתפו 300 חברים, הינחה הח' מאיר ביאלוסטוצקי. הח' מ. קלצבסקי והח' י. ליבאי מסרו דו"ח על פעולות הועד ועל המסגרת האירגונית שאושרה ע"י המועצה הארצית בבית רמג, על פעולות מרכז הסת. הגימלאים בבעיות איחוד הקרנות והצעת הממשלה על פנסיות ממלכתיות. רשימת המועמדים לועד האזורי ת"א והסביבה: מאיר ביאלוסטוצקי, זאב בן־אחרון, משה גרבר, עדינה לזצר, ישראל ליבאי, משה קלצבסקי, אליקים רובין, זאב שטוער ולזמן שניאורסון.

הומלץ לפצות את נאפסו על 5 וחצי שנות מאסרו

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ראש אכ"א, אלוף מתן וילנאי, יאשר בקרוב תשלום דמי פיצויים מצה"ל לסגן עיזאת נאפסו.

נודע, כי הפרקליט הצבאי תת־אלוף אמנון נמו (סטרשנוב), המליץ לאחר התייעצויות לשלם לנאפסו פיצויים עבור חמש וחצי שנים, המהווים את התקופה בה ריצה נאפסו עונש מאסר באשמת ריגול ממנה זוכה לפני מספר חודשים.

המלצתו של תא"ל סטרשנוב לראש אכ"א נעשתה לאחר פניות רשמיות אליו מצד עורך־הדין חדר, המייצג את עיזאת נאפסו.

צה"ל טרם קבע את גובה סכום הפיצויים. אולם ככל הנראה יקבל נאפסו שכר מקביל לקצין בדרגת סגן, שיסתכם בב־65.000 שקלים חדשים.

חקירה נוספת בפרשת מות החייל ארז שיטרית

החקירה בפרשת מותו הטראגי של החייל ארז שיטרית מטבריה עדיין לא הסתיימה. הפרקליט הצבאי הראשי הורה למשטרה הצבאית לקיים חקירה נוספת בכמה נושאים מהחקירה.

נמסר, כי משרד־הביטחון עדיין לא הכיר במשפחת שיטרית כמשפחה שכולה ועל קברו של ארז עדיין לא הוקמה מצבה. קרוב משפחה של החייל, שמעון שיטרית, אמר לכתב עתי"ם, כי צה"ל ממשיך לטפל בפרשה והוא מקווה שבקרוב יסתיימו הטיפול ויוסקו המסקנות הנדרשות.

ח"כ רן כהן מר"צ מגלה מעורבות רבה בפרשה והבטיח למשפחה כי לא יתן לנושא לרדת מסדר היום עד אשר מותו של החייל ייחקר עד תום ויוגשו כל המסקנות.

החייל ארז שיטרית מצא את מותו כשנפל מג'יפ צבאי, נחבל בראשו והועבר לבסיס צבאי לטיפול והשגחה במקום לבית־חולים. מצבו הידרדר במהירות וכשהגיע כעבור כמה שעות לבית־חולים איבד את הכרתו ומת כעבור ימים אחרים. (עתי"ם)

● מנכ"ל משרד־הפנים, אריה דרעי, הודיע לראש עיריית רחובות, יחזקאל הר מלך, כי הוחלט להקים ועדת בדיקה בראשותו של חיים קוברסקי, מי שהיה מנכ"ל משרד־הפנים, שתקבע אם ניתן לפזר את מועצת עיריית רחובות ולהקים ועדה קרואה תחתיה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 3.8.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6645	1.6852	1.6747
דולר אמריקני	1	1.57	1.64	1.6040	1.6240	1.6145
מרק גרמני	1	0.85	0.89	0.8631	0.8738	0.8677
לירה סטרלינג	1	2.51	2.63	2.5536	2.5854	2.5708
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2595	0.2627	0.2608
ין יפאני	100	1.05	1.10	1.0704	1.0837	1.0760
גילדן הולנדי	1	0.75	0.79	0.7671	0.7767	0.7711
פרנק שווייצרי	1	1.02	1.07	1.0429	1.0559	1.0480
כתר שבדי	1	0.24	0.25	0.2473	0.2504	0.2489
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2360	0.2390	0.2376
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2275	0.2304	0.2287
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3555	0.3599	0.3578
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2084	1.2235	1.2163
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.17	1.1245	1.1385	1.1318
ראנד דרו' אפריקני	1	0.47	0.79	0.7764	0.7861	0.7813
פרנק בלגי	10	0.40	0.43	0.4164	0.4216	0.4186
שילינג אוסטרי	10	1.20	1.26	1.2251	1.2404	1.2341
לירה איטלקית	1,000	1.17	1.24	1.1917	1.2065	1.1983

בפליליים

תושב טייבה נרצח ביריות במרכז הכפר

תושב טייבה בן 17, גמל עוואר מסראווה, נרצח אתמול בבוקר ביריות במרכז כפר מגוריו במשולש.

היריות נורו סמוך לשעה 10.00 בבוקר על־ידי אלמונים שנמלטו מהמקום. מסראווה נפצע אנושות והועבר לבית־חולים „מאיר" בכפר סבא, שם נקבע מותו.

למקום האירוע הגיעו מפקד מרחב השרון, נצ"מ משה פריזון, וסנ"צ אורי אסטליין והמשטרה פתחה בסריקות במקום. סמוך לשעה 2 בצהריים נעצרו מספר חשודים במעשה.

טרם נודע מה הוא הרקע למעשה. (עתים)

שוטר משמר הגבול הותקף ונשקו נשדד

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שוטר משמר הגבול הותקף אתמול בצהריים בחיפה ונשקו האישי נשדד ממנו. המשטרה הצליחה לעצור את אחד התוקפים ולתפוס את הנשק.

המקרה אירע במגדל הנביאים שעה שהשוטר לגם קפה בחברת שתי נשים. לפתע הוא הותקף על־ידי שני גברים והמשטרה סבורה כי מדובר בתקיפה על רקע רומנטי, לאחר שאחד התוקפים הוא בעלה של אחת הנשים ששתו קפה בחברת איש משמר הגבול.

משטרת מרחב חיפה הצליחה לעצור כעבור שעות אחדות את אחד התוקפים, צעיר בן 24, שברשותו נתפס הנשק. המשטרה ממשיכה בחיפושיה אחר החשוד השני.

3 דירות ניזוקו בפיצוץ על רקע פלילי בפ"ת

פיצוץ עז על רקע פלילי אירע שלשום בלילה בבניין מגורים רב־קומות בפתח־תקווה, נגרם נזק ל־3 דירות ולמעלית הבניין, אך לא היו נפגעים.

משטרת פתח־תקווה עצרה לפנות בוקר מספר חשודים במעשה. חוקרי המשטרה סבורים כי הפיצוץ אירע על רקע חיסול חשבונות בעולם התחתון.

הפיצוץ אירע סמוך לשעה 01.30 בקומה הראשונה של הבניין ברחוב טרומפלדור 74 בפתח־תקווה, סמוך לדירת מגוריו של אלי גלח. דיירי הבניין התעוררו בחרדה לשמע הפיצוץ וחשדו כי מדובר באירוע חבלני, אולם המשטרה סבורה כי הרקע הוא פלילי.

הדיירים פונו כדי לאפשר לחבלני המשטרה לסרוק את הבניין מחשש למטענים נוספים. לאחר שהבניין נבדק גם על־ידי מהנדס העיריה הוחזרו הדיירים לפנות בוקר לדירותיהם. (עתים)

מלחים מצריים חשודים בהברחת סיגריות

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שלושה ימאים מצריים המשרתים על האוניה „סולפריין" נעצרו ונחקרו במשטרת מרחב חיפה כחשודים בנסיון להברחת סיגריות ארצה. רשיון הירידה לחוף של 12 ימאים מצריים נוספים נשלל לאחר שגם ברשותם נתפסה כמות גדולה של סיגריות.

12 ימאים מצריים מהאוניה „סולפריין" שביקשו בשבת לרדת לחוף נתפסו בשער הנמל על־ידי משטרת הנמל כשניסו להבריח כמות גדולה של סיגריות.

אתמול נתפסו שלושה ימאים נוספים שהודו בחקירתם, כי נהגו לנוע בין האוניה לחוף הלוך ושוב כשהם מבריחים בכל פעם תפוסת סיגריות על גופם.

שלטונות הנמל התירו רק באחרונה לימאים המצריים לרדת לחופשות חוף בישראל. עתה מתכוונת המשטרה לאסור את ירידתם אל החוף בהפלגות הקרובות, עד גמר החקירה בפרשת הברחת הסיגריות.

ליהודה ולמשפחה, לאושר ולילדים
במות האם
אמירה
אבלים אתכם
קיבוץ סאסא

לדוד ולמשפחת קוטין
משתתפים בצערכם במות
האם
קיבוץ גלאון

לטובה וויינקרנץ והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האח
קיבוץ רמות מנשה

ש"ס מתקשה להכניס חוק „מיהו יהודי" בדלת האחורית

ועדת החוקה תקיים מחר דיון נוסף בבקשת ש"ס לרישום הרב המגייר במירשם האוכלוסין ● צפוי רוב למתנגדי התקנה

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ועדת החוקה של הכנסת תקיים מחר דיון נוסף בנסיונה של ש"ס להכניס את „מיהו יהודי" למציאות החיים בארץ בדלת האחורית.

ש"ס בסיוע מאסיבי של הליכוד, מנסה להעביר תקנה בוועדת החוקה חוק ומשפט, לפיה יירשם במירשם האוכלוסין ובמשרד הפנים, במקרה של גיור, מי היה הרב המגייר. מאחר ומדובר בתקנה, אין צורך בהצבעות במליאת הכנסת, אלא בהחלטה רגילה של ועדת החוקה.

לגוש הליכוד והסיעות הדתיות 8 ח"כים בוועדה זו, ואילו לגוש המערך־שמאל — 8 ח"כים בלבד. אולם אבנר שאקי (מפד"ל), מיוזמי „מיהו יהודי", הודיע קטגורית, כי יצביע נגד תקנה זו יחד עם המערך־שמאל.

בישיבת אתמול נעדרו באורח תמוה סגן השר פנחסי, הנציג היחיד של ש"ס בוועדה, וגאולה כהן (התחיה).

יו"ר הוועדה, אליעזר קולאס (ליכוד ליבראלים), הודיע חד משמעית, כי אם לא יהיה רוב לתקנה, יבטל את הישיבה שנועדה למחר.

בישיבת אתמול שנמשכה שעה אחת בלבד, התקיים דיון מקדמי, ולא סוכם דבר. שולמית אלוני (ר"צ) הזהירה, כי כל ניסיון לקבל החלטה לא חוקית ברוח ש"ס ייתקל בפניית סיעתה לבג"ץ.

מחוץ לאולם הישיבות, כבית ציוני אמריקה בת"א, התקיימה הפגנה שקטה של צעירי ר"צ.

כתבנו מעיר, כי בש"ס הוחלט שאם תתקבל התקנה מחר ישוב השר פרץ למשרד־הפנים. אם לא תתקבל ההחלטה, הוא ייאלץ להמתין לפחות עוד חודשיים וחצי לפתיחת מושב החורף של הבית.

חברים בוועדה התלוננו אתמול, כי היועץ המשפטי של משרד הפנים הגיע לישיבה לא מוכן. בין השאר הוא התקשה להשיב למרבית שאלות הח"כים.

מנהלי המחלקות, עורכי התוכניות ומגישיהן בגלי צה"ל נפגשו אתמול לשיחה עם שר הבטחון, יצחק רבין. שר־הבטחון שיבח את אנשי התחנה על פעילותם ורמת התוכניות. נכחו בפגישה גם קצין חינוך ראשי, תא"ל נחמיה דגן ומפקד גלי צה"ל, נחמן שי. צילום: ראובן יהודאי / משרד־הבטחון

הכנסת ורשות השידור יימנעו מלשמש במה להסתת כהנא

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

הכנסת ורשות־השידור ישתפו פעולה כדי להימנע מלשמש במה להסתה הגזענית של ח"כ מאיר כהנא — כך סוכם אתמול בפגישה בין יו"ר הכנסת, שלמה הלל ומנכ"ל רשות־השידור, אורי פורת.

יו"ר הכנסת פירט את ההליכים הפרלמנטריים בהם נקט על מנת להגן על הכנסת, ומנכ"ל רשות־השידור הבטיח להלל, כי בהנחיות החדשות המתגבשות בעניין סיקור פעילותו של כהנא על־פי פסיקת בג"ץ, ייכלל גם הסעיף בתקנון הכנסת, הקובע כי „בסקור השוטף של עבודת הכנסת לא תשודר הצעת־חוק, אשר יו"ר הכנסת וסגניו לא אישרו אותה מפני שלדעתם היא גזענית במהותה או שוללת את קיומה של מדינת־ישראל כמדינתו של העם היהודי".

יחד עם זאת הבטיח פורת להלל, כי אין בדעתו לדרוש דיון מחודש בנושא הבג"ץ, מכיוון שביהמ"ש קבע, למעשה, כי הפוסקת לגבי ההחלטה מה לשדר ומה לא לשדר עלי־פי שיקול דעתה היא רשות־השידור.

יו"ר הכנסת הציע, כי רשות השידור תסקר את הכנסת ישירות בשעה קבועה פעם בשבוע. ואת על מנת למנוע את העיוות הנוצר כתוצאה משידורם של אירועים או ביטויים סנסציוניים בלבד.

בתגובה: הסביר מנכ"ל רשות־השידור, כי יש מקום לשידורן של השאילתות הדחופות בימי שני בין 16.00 ל־17.00. ואולם, שידור זה אפשרי רק בערוץ השני בשני תנאים: אם תיעשה פריסה רחבה של מערכת המישדרים, על מנת להבטיח את הקליטה על־ידי כל הצופים, ואם ייקבע זמן קצוב של שנה לפחות שבו תפעיל רשות־השידור את הערוץ השני.

זווילי יציע לבנקים הסדר לפתרון משבר המושבים

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

יו"ר מחלקת ההתיישבות של הסוכנות, ניסים זווילי, אמר אתמול בעת ביקורו בבקעה, כי נוכח הסחבת של הממשלה וועדת הכספים של הכנסת בנושא פתרון בעיית משבר המושבים, הוא עומד להציע לבנקים הסדר כספי עם 145 מושבים המודרכים על־ידי הסוכנות היהודית.

זווילי הוסיף, כי שלח אתמול שדר דחוף אל ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא מקומו שמעון פרס, שר־האוצר משה ניסים ויו"ר ועדת הכספים, ח"כ אברהם שפירא בו ציין, כי ההמלצות לשיקום המשק המושבי התקבלו בקבינט לפני 100 ימים. לאחר 60 ימי דיונים בוועדת הכספים אושרה סוף סוף תוכנית סיוע. אך עתה, לאחר כל האישורים של כל הוועדות שבעולם, טרם נעשה צעד ממשי אחד לקראת ביצועה. סחבת זאת גורמת נזק למתיישבים ולמושבים ופוגעת באפשרות למציאת פתרון.

זווילי הדגיש, כי בגלל הסחבת נדרשים המתיישבים לשלם עשרות מיליוני ש"ח ריבית. ולכן לא נותר לו אלא להפעיל את המחלקה שהוא עומד בראשה כדי להגן על המושבים שהוא אחראי להם.

מחירי הדלק שישראל רוכשת ממצרים עלו בדולר לחבית

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

מחירי הדלק שישראל רוכשת ממצרים עלו בדולר אחד לחבית. על כך מסר לכתב „על המשמר" שמעון גלבוע, ראש מינהל הדלק, שציין, כי בגלל החג המוסלמי טרם נמסר מכתב רישמי ממשרד האנרגיה המצרי, אך בידיו יש כבר הודעה על התייקרות.

נפט גולמי (קל) מסוג סואץ בלנד מחירו עכשיו 18.75 דולר לחבית. מחיר הנפט הגולמי מסוג „בליים" הוא 18.25 דולר לחבית ומחיר הנפט (כבד) מסוג ראס־גאריב — 16.95 דולר לחבית.

מחירי הנפט המקסיקניים לא השתנו. נפט מסוג איסטמוס עולה 18.19 דולר חבית ונפט מסוג מאיה 15.17 דולר לחבית. גם מחיר הנפט מסוג ברנט שישראל רוכשת מנורווגיה נשאר כשהיה, 18.95 דולר לחבית.

גלבוע ציין, שלא מזמן רכשה ישראל כמויות דלק גדולות במקסיקו והדלק מנורווגיה נרכש לעיתים מזומנות.

הוא הדגיש כי מחירי הנפט הם בעלייה. לא יעבור זמן וגם ישראל תשלם עבור נפט יותר מ־20 דולר לחבית, כאשר בשנה שעברה היה המחיר הממוצע של חבית נפט 12 דולר.

ישראל רוכשת את מרבית הנפט בחוזים ארוכי טווח ובשוק החופשי במצרים.

● ראש מועצת רמת־השרון, משה ורביה, מזהיר מפני „שואה תחבורתית" העלולה לפקוד את ערי השרון בעקבות פתיחת כביש חוצה שומרון הצפויה השבוע.

● קריית האמנים בצפת ומייסדיה התכנסו שלשום בערב למיפגש מיוחד במינו, לציון פתיחתה של תערוכה נדירה והיסטורית — „תרומתה של צפת באמנות הישראלית מראשית המאה ועד לשנות ה־50".

160 אסירים בטחוניים שוחררו לרגל חג הקורבן

160 אסירים בטחוניים שהיו כלואים בבתי כלא ביהודה ושומרון שוחררו אתמול בצו אלוף פיקוד המרכז וראש המינהל האזרחי, כמחווה לרגל חג הקורבן.

מדובר ב־160 אסירים תושבי יהודה ושומרון אשר ריצו עונשי מאסר שונים בגין פעילות חבלנית עוינת. רובם ככולם עמדו לסיים את ריצוי עונשיהם בתקופה הקרובה.

שיחרורם של האסירים נעשה לאחר בדיקה מקיפה שערכו כוחות הבטחון לגבי כל אסיר ואסיר והמליצו לאשר את השיחרור המוקדם. שיחרור 160 האסירים הבטחוניים נעשה כמחווה לרגל חג הקורבן המוסלמי החל היום. (עתים)

עובדי „צים" עברו לשבוע עבודה בן 5 ימים

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר"

עובדי חברת „צים" עובדים מאז תחילת החודש 5 ימים בשבוע תוך שמירה על ההסכם הקיים לזמן נמשך. כך הוסכם בתום מו"מ שהתנהל בין נציגי עובדי החברה לבין הנהלת החברה.

למרות המעבר לשבוע עבודה בן 5 ימים תמשיך החברה לפעול כסדרה 6 ימים בשבוע. כמו כן הוסכם, כי עדכון שכר העובדים יבוצע החל מה־1 באפריל, וזאת בשל השחיקה שחלה בשכרם של העובדים ובשל התייעלות החברה בשנים האחרונות.

עוד סוכם בין הצדדים על כינונה של ועדה פריטטית שבה יהיו חברים נציגים מההנהלה ונציגי העובדים. ועדה זו תכונס מדי 6 חודשים ותפקידה יהיה לדון בזירוז קידומם של עובדים בעלי דרגות נמוכות.

גשר בן־אליעזר בת"א ייסגר בגלל שיפוצים

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

נתיב הכניסה לת"א דרך גשר בן־אליעזר ייסגר מחר בבוקר לתנועה לתקופה של חודש ימים בשל שיפוצים ועבודות אחזקה שעורכת בו חברת נתיבי איילון על־פי הזמנתה של עיריית ת"א.

הצורך לשיפוצים בגשר, בהם יושקעו כ־150 אלף ש"ח, נובע מהתבלות קשה בשל קרבתו לים.

רכב פרטי שיבקש להכנס לת"א מעל גשר זה יופנה לאבן גבירול וגשר אוסישקין ואילו האוטובוסים שיוצאים מחניון רידינג לת"א יופנו לרחוב אבן גבירול ומשם לרחוב נורדאו. התחנה האחרונה של קו 4 תועתק למשך שעות היום מחניון רידינג למפגש הרחובות בן־יהודה־דיזנגוף. החל מהשעה 8.00 בערב תהיה התחנה במקומה הרגיל.

בחברת נתיבי איילון נמסר, כי הוחלט על ביצוע העבודה במועד זה לאחר שהתברר, כי מספר המכוניות הנכנסות מדי יום לת"א באוגוסט הוא הקטן ביותר מבין כל חודשי השנה.

עיר הנמל הקדומה ביותר בארץ נחשפה בתל נמי

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר"

תל נמי שעל חוף הים מדרום לעתלית היה בעל חשיבות ראשונית בתקופתו — תקופת הברונזה התיכונה והמאוחרת, אשר קדמה לעידן הנמלים הכנעניים. חשיבותו נובעת ממיקומו הסמוך לשפכו של נחל המערות לים, אשר יצר אגם רדוד בסמוך לחוף. מימצאים אלה נתגלו בתום עונת החפירות השלישית שנסתיימה בסוף השבוע שעבר בתל נמי ואשר נוהלה בידי ד"ר מיכל ארצי, ראש החוג לציביליזציות ימיות באוניברסיטת חיפה.

החפירה במקום חשפה ישוב שהשתרע על פני שטח רחב וכלל בתי מידות ומקדשים. הממצאים החשובים ביותר שנמצאו השנה הם מחסן לקנקני אגירה מתחילת האלף ה־3 לפני הספירה, שהוא ראשון מסוגו בארץ, ומערכת ביוב מכוללת. הישוב באתר, הנחשב לעיר הנמל הקדומה ביותר בארץ, היה כפולי: חלקו הקדמי, הפונה לים, נבנה על גבעת כורכר מתנשאת החודרת לים בצורת חצי אי ומשמשת נקודת תצפית אל עבר הים. חלקו היבשתי הפנימי של היישוב, שהתגלה רק בשנה שעברה, נבנה על לשון יבשה שבין האגם והחוף, והיה קשור לישוב חקלאי שנמצא ממזרח לו בעמק הפורה שבין הכרמל לחוף הים.

אתר מצדה נותר ללא מסעדה ושירותי תיירות

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

60 אלף מטיילים העתידים לפקוד בחודש אוגוסט את אתר המצדה — מאתריה ההיסטוריים המבוקרים ביותר של ישראל — עלולים למצוא עצמם צמאים, רעבים וללא שירותי תיירות הולמים — כך מזהיר משה שמיר, ראש המועצה האזורית תמר, לאחר שבית־המשפט בדימונה הוציא צו הסוגר את המסעדה ויתר שירותי התיירות לרגלי האתר. הצו הוצא לבקשת משרד־הבריאות והמשטרה.

ראש המועצה האזורית תמר מתריע, כי המצב באתר המצדה עבר את הקו האדום. האתר מוזנח, טיפול הרשויות בו רשלני „והמצב הוא שאתר התיירות המפורסם בכל העולם הפך לאתר שבושה וכלימה להביא אליו תיירים".

בביקורת שערך באחרונה משרד־התיירות באתר נתגלו ליקויים שהוגדרו על ידו כחמורים ודרושים תגובה מיידית ושינויים משמעותיים.

משרד התיירות קבע, בין היתר, כי המסעדה אינה עונה על צרכי התיירות. אין די מקומות ישיבה בה ותקרתה נוטה ליפול. במרכז מחסן המזון מצוי בור ביוב, על האתר העולה על גדותיו. בכניסה לרכבל אין סככה ותיירים ממתינים בשעות החמות תחת השמש היוקדת.

נהג אמבולנס הותקף ע"י בני משפחה שאביהם נפטר

מאת כתבת „על המשמר"

נהג אמבולנס, אריה שלמה, שהוזעק להגיש עזרה בדירה בלוד, הותקף על־ידי בני המשפחה.

אתמול, בשעה 8 הוזעק אמבולנס לבית ברחוב רמת אשכול 62 בלוד. הרופא של מד"א שהגיע למקום קבע את מותו של האב, אברהם יעיש. בני המשפחה ביקשו מנהג האמבולנס לפנות את הגופה לביה"ח. נהג האמבולנס סירב בטענה שמד"א לא מפנה גופות והוא יצא עם הרופא מהמקום. כעבור 5 דקות התקשרו בני המשפחה שוב למד"א וביקשו עזרה בטענה ששלושה מבני המשפחה התעלפו.

משהגיע נהג האמבולנס, אריה שלמה, לבית התנפלו עליו בני המשפחה והיכו אותו באגרופים בראשו ובגבו.

הנהג הצליח לברוח לעבר האמבולנס. הוא הזעיק עזרה באלחוט ולמקום הגיעה המשטרה.

מחירי הנסיעה באוטובוסים יועלו ב־16%

מחירי הנסיעה באוטובוסים יועלו בשיעור של 16 אחוז — על כך סוכם היום בין השר חיים קורפו לבין השר משה נסים, בהתאם למדיניות האוצר לצמצום הסובסידיות.

ההתייקרות תיכנס לתוקף כבר בשבוע הבא, כאשר באותו תאריך תתייקר גם הנסיעה במוניות. (שעה)

מזג אוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 20 30, רמת־הגולן 20 32, נהריה 25 30, חיפה 26 32, טבריה 26 38, נצרת 23 31, עפולה 24 34, השומרון 22 32, תל־אביב 24 33, נמל התעופה 23 32, יריחו 24 39, עזה 24 30, באר־שבע 20 34, אילת 25 43. (עתים)